

ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา
เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

สารนิพนธ์
ของ
สุพัตรา เรืองทอง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา
มีนาคม 2550

ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนประชากรราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา
เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
สุพัตรา เรืองทอง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา
มีนาคม 2550

สุพัตรา เรืองทอง. (2550). ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนประชากรราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร
สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรรณรัตน์
พลอยเลื่อมแสง

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนประชากรราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร ปัจจัยที่ศึกษาแบ่งเป็น 3 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านส่วนตัว ได้แก่ เพศ ระดับชั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นิสัยทางการเรียน อัดมโนทัศน์ และบุคลิกภาพ ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ รายได้ของผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของผู้ปกครองและสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพของการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูและสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนประชากรราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2549 จำนวน 324 คน เป็นนักเรียนชาย 178 คน และนักเรียนหญิง 146 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนประชากรราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัย พบว่า

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนประชากรราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 2 ปัจจัย ได้แก่ รายได้ของผู้ปกครอง (X_7) ระดับการศึกษาของผู้ปกครองที่ต่ำกว่าปริญญาตรี (X_8)
2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนประชากรราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 7 ปัจจัย ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_6) ระดับการศึกษาของผู้ปกครองในระดับปริญญาตรี (X_9) นิสัยทางการเรียน (X_{11}) บุคลิกภาพ (X_{13}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง (X_{14}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (X_{16}) และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_{17})

3. ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร มี 8 ปัจจัย ได้แก่ เพศชาย (X_1) เพศหญิง (X_2) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (X_3) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (X_4) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (X_5) ระดับการศึกษาผู้ปกครองที่สูงกว่าปริญญาตรี (X_{10}) อีตมโนทัศน์ (X_{12}) และลักษณะกายภาพทางการเรียน (X_{15})

4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 3 ปัจจัยโดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_6) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (X_{16}) และนิสัยทางการเรียน (X_{11}) ซึ่งปัจจัยทั้ง 3 ประการ สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 55.4

5. สมการพยากรณ์ปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร เขียนได้ดังนี้

5.1 สมการพยากรณ์ปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร ในรูปคะแนนดิบ ได้แก่

$$\hat{Y} = 6.096 - .757 X_6 - .214 X_{16} - .204 X_{11}$$

5.2 สมการพยากรณ์ปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้แก่

$$Z = -.412 X_6 - .206 X_{16} - .200 X_{11}$$

FACTORS AFFECTING ON GROUP WORK PROBLEMS OF THE SECOND LEVEL,
PRIMARY GRADES 4 – 6 STUDENTS AT PRACHARADUPPATUMWITTAYA
SCHOOL IN KLONGSAMWA DISTRICT BANGKOK

AN ABSTRACT
BY
SUPATTRA RUANGTONG

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Educational Psychology
at Srinakharinwirot University

March 2006

Supattra Ruangtong. (2007). *Factors Affecting on Group Work Problem of the Second level, Primary Grades 4 – 6 Students at Pracharaduppatumwittaya School in Klongsamwa District, Bangkok* . Master Project,M.Ed. (Educational Psychology). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor : Assist. Prof. Pannarat Ploylearmsang

The purposes of this research were to study the factors affecting on group work problem of the second level, primary grades 4 – 6 students at Pracharaduppatumwittaya school in Klongsamwa District, Bangkok. These factors were divided into 3 dimensions , first of them was personal factors : gender, level of education, academic achievement, learning habit, self - concept and personality second of them was family factors : parental economic, parental education level and interpersonal relationship between student and their parents, and third of them was environmental factors : physical learning, interpersonal relationship between students and their teachers and interpersonal relationship between students and peer groups.

The 324 samples : 178 males and 146 females were the group work problem of the second level, primary grades 4 – 6 students at Pracharaduppatumwittaya school in Klongsamwa District, in academic year 2006. The instrument was questionnaires of factors affecting on group work problem of the second level, primary grades 4 – 6 students at Pracharaduppatumwittaya school in Klongsamwa District, Bangkok.. The data was analyzed by The Pearson Product Moment Correlation Coefficient and Stepwise Multiple Regression Analysis.

The results were as follows :

1. There were significantly positive correlation among group work problem of the second level, primary grades 4 – 6 students at Pracharaduppatumwittaya school in Klongsamwa District, Bangkok and 2 factors : parental economic (X_7) and parental education level : lower bachelor degree (X_8) at .01 level.

2. There were significantly negative correlation among group work problem of the second level, primary grades 4 – 6 students at Pracharaduppatumwittaya school in Klongsamwa District, Bangkok and 7 factors : academic achievement (X_6) , parental education level : bachelor degree (X_9) learning habit (X_{11}) , personality (X_{13}) , interpersonal relationship between students and their parents (X_{14}) , interpersonal

relationship between students and their teachers (X_{16}) and interpersonal relationship between students and peer groups (X_{17}) at .01 level.

3. There were no significant correlation among group work problem of the second level, primary grades 4 – 6 students at Pracharaduppatumwittaya school in Klongsamwa District, Bangkok and 8 factors : male (X_1), female (X_2), fourth class level (X_3), fifth class level (X_4), sixth class level (X_5), parental education level : higher bachelor degree (X_{10}), self - concept (X_{12}). and physical learning (X_{15}).

4. There were 3 factors significantly affecting on group work problem of the second level, primary grades 4 – 6 students at Pracharaduppatumwittaya school in Klongsamwa District, Bangkok that ranking from the most to the least affecters were academic achievement (X_6), interpersonal relationship between students and their teachers (X_{16}) and learning habit (X_{11}) at .01 level . These 3 factors could predicted group work problem of the second level, primary grades 4 – 6 students at Pracharaduppatumwittaya school in Klongsamwa District, Bangkok about percentage of 55.4.

5. The predicted equation of group work problem of the second level, primary grades 4 – 6 students at Pracharaduppatumwittaya school in Klongsamwa District, Bangkok were as follows :

5.1 In terms of raw scores were :

$$\hat{Y} = 6.096 - .757 X_6 - .214 X_{16} - .204 X_{11}$$

5.2 In terms of standard scores were :

$$Z = -.412 X_6 - .206 X_{16} - .200 X_{11}$$

ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา
เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

สารนิพนธ์
ของ
สุพัตรา เรืองทอง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา

มีนาคม 2550

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียน
ประชาราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร ของ สุพัตรา เรืองทอง ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยา
การศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(รองศาสตราจารย์เวชณี กรีทอง)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(รองศาสตราจารย์เวชณี กรีทอง)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย ชูชาติ)
วันที่ เดือน มีนาคม พ.ศ. 2550

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์พรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ รองศาสตราจารย์เวชนี กรีทอง และอาจารย์ วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา กรรมการสอบปากเปล่าที่กรุณาให้คำแนะนำ คำปรึกษา ให้แนวคิด ข้อเสนอแนะ ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ อันเป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ด้วยความกรุณา จนกระทั่งสารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วง เรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งใน พระคุณเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์เวชนี กรีทอง อาจารย์ ดร.พาสนา จุลรัตน์ และ อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา ที่กรุณาให้คำแนะนำและเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ในภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษาทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และประสบการณ์ชีวิตแก่ผู้วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนประชาราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา คณะครูนักเรียนในระดับชั้น ที่ 2 ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาทุกท่านที่คอยให้ความช่วยเหลือ เป็น กำลังใจและร่วมทุกข์ร่วมสุขกันมา

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อสุชาติ และคุณแม่สมบุญ เรืองทอง รวมทั้งสมาชิกทุกคนใน ครอบครัวผู้ใกล้ชิด และที่คอยให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจ จนสารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ คุณค่าของสารนิพนธ์ฉบับนี้ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ สมาชิกทุกคนในครอบครัว ผู้มีพระคุณทุกท่านที่เป็นแรงบันดาลใจให้กับชีวิตผู้วิจัยเสมอมา ตลอดจนบูรพาจารย์ทุกท่านที่ได้ ประสิทธิ์ประสาทวิทยาการ ความรู้ให้กับผู้วิจัยตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงปัจจุบัน

สุพัตรา เรืองทอง

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	3
การกำหนดประชากร และการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	3
ตัวแปรที่ศึกษา	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า.....	8
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ศึกษา.....	9
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	9
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	24
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการทำงานกลุ่ม.....	24
เอกสาร ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการทำงานกลุ่ม.....	24
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการทำงานกลุ่ม.....	38
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	41
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	41
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	41
วิธีการสร้างเครื่องมือ.....	42
การหาคุณภาพเครื่องมือ	53
การเก็บรวบรวมข้อมูล	54
การวิเคราะห์ข้อมูล	54
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	55

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	56
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	57
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	58
5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	63
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	63
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	63
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	63
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	64
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	65
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	66
อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า	67
ข้อเสนอแนะ	76
บรรณานุกรม	78
ภาคผนวก	86
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	87
ภาคผนวก ข ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือและคุณภาพเครื่องมือ.....	98
ประวัติย่อผู้วิจัย	107

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของนักเรียน.....	58
2 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหา การทำงานกลุ่ม.....	59
3 แสดงผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการปรับ ตัวด้านการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	60
4 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณที่ส่งผลต่อปัญหาการทำงานกลุ่ม.....	61
5 แสดงปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ปัญหาการทำงานกลุ่มโดยใช้การวิเคราะห์ การถดถอยพหุคูณ.....	62
6 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามนิสัยทางการเรียน.....	100
7 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามอัตมโนทัศน์.....	101
8 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามบุคลิกภาพ.....	102
9 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่าง นักเรียนกับผู้ปกครอง.....	103
10 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพ ทางการเรียน.....	104
11 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่าง นักเรียนกับครู.....	105
12 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่าง นักเรียนกับเพื่อน.....	106
13 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามปัญหาการทำงานกลุ่ม.....	107

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สังคมใดก็ตามจะเจริญรุ่งเรือง ก็ย่อมจะขึ้นอยู่กับคุณภาพของบุคคลในสังคม ที่สามารถทำงานได้ดี มีความร่วมมือกับกลุ่ม รับความรู้สึกจากบุคคลอื่นอย่างรวดเร็วในทางตรงกันข้ามถ้าบุคคลในสังคมมีลักษณะการปรับตัวกับกลุ่มไม่ดี ย่อมจะมีผลต่อบุคคลโดยตรง ในขณะเดียวกันก็ย่อมจะมีผลกระทบกระเทือนสังคมไปด้วย (คมเพชร ฉัตรศุภกุล. 2546 : 5) ประเทศไทยจะสามารถพัฒนาทัดเทียมอารยประเทศได้นั้น ต้องอาศัยปัจจัยหลายด้าน โดยปัจจัยที่สำคัญคือลักษณะการทำงานร่วมกันโดยมีจิตสำนึกต่อส่วนรวม และมีทักษะความสามารถในการทำงานอย่างมีแบบแผนของคนในชาติ เนื่องจากการงานต่าง ๆ ที่จะต้องจัดทำในสังคมปัจจุบันนั้นล้วนทวีความยุ่งยากซับซ้อนขึ้น การทำงานจึงต้องอาศัยความคิดและการทำงานร่วมกัน อันเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการทำงานทั้งในด้านการปกครอง การศึกษา วิทยาศาสตร์ ธุรกิจ และงานด้านอื่น ๆ ซึ่งต้องดำเนินในรูปของการทำงานกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มเล็กหรือกลุ่มใหญ่ก็ตาม (วัชร ทรัพย์ มี. 2519 : 21)

ปัจจุบันพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 6 จึงพยายามมุ่งการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรม ในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ฉบับปรับปรุง. 2545) มีเทคนิควิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้มากมาย ที่ส่งเสริมและให้ความสำคัญกับผู้เรียนในฐานะที่เป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ อาทิ เทคนิคการเรียนการสอนแบบร่วมมือ ที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ แต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิกที่มีความรู้ความสามารถแตกต่างกัน โดยที่แต่ละคนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการเรียนรู้และในความสำเร็จของกลุ่ม ทั้งโดยจากการแลกเปลี่ยนความเห็น การแบ่งปันทรัพยากรการเรียนรู้ รวมทั้งการเป็นกำลังใจให้กันและกัน สมาชิกในกลุ่มไม่เพียงแต่รับผิดชอบต่อการเรียนของตนเองเท่านั้น หากแต่ต้องรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของเพื่อนสมาชิกทุกคนในกลุ่ม ความสำเร็จของแต่ละบุคคล คือความสำเร็จของกลุ่ม (กรมวิชาการ. 2545 : 24) จะเห็นได้ว่าการเน้นทักษะทางสังคม ความรับผิดชอบร่วมกัน และการทำงานร่วมกัน ซึ่งล้วนเป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์และจำเป็นต่อการทำงานกลุ่มทั้งสิ้น สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญที่ส่งผลให้นักเรียนเก่ง ดี มีสุข ซึ่งคุณลักษณะประการหนึ่งของเก่ง ก็คือ สามารถทำงานเป็นทีม นั่นก็คือสามารถทำงานกลุ่มเป็น (กรมวิชาการ. 2545 : 22-23)

ในการทำงานกลุ่มจำเป็นต้องสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับผู้อื่นเสมอ การทำงานร่วมกันของคนไทยมักได้รับการวิพากษ์วิจารณ์กันโดยทั่วไปว่ายังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ดังเช่นการศึกษา

ของไพศาล ไกรสิทธิ์ (2524 : 218) พบว่าคนไทยมีพฤติกรรมเกี่ยวกับพฤติกรรมการทำงานในลักษณะดังนี้คือ ไม่มีการวางแผนงาน มีสมรรถภาพในการทำงานคนเดียว ไม่มีสมรรถภาพในการทำงานกลุ่ม ไม่มีวินัยในการทำงาน

จากการที่ผู้วิจัยเป็นครูผู้สอน อยู่ที่โรงเรียนประชาราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร เป็นเวลา 4 ปี พบว่าในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ จะเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยส่งเสริมและให้ความสำคัญกับการทำงานกลุ่มมากและได้สังเกตพบว่านักเรียนช่วงชั้นที่ 2 มีปัญหาการทำงานกลุ่มได้แก่ ทำงานกลุ่มไม่เสร็จตามกำหนดเวลา ทะเลาะกัน ไม่ให้ความร่วมมือกันภายในกลุ่ม ผู้วิจัยจึงได้ทำการสำรวจปัญหาเบื้องต้นกับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 60 คน โดยใช้แบบสอบถามปลายเปิด 2 ข้อ ดังนี้

คำถามข้อที่ 1 ถามว่า “ขณะนี้นักเรียนมีปัญหาหรือไม่ ถ้ามีคือปัญหาใด” ผลการสำรวจเบื้องต้นโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า มีปัญหาในการทำงานกลุ่ม จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 38.33 ได้แก่ เพื่อนไม่ค่อยช่วยงาน เพื่อนไม่ค่อยยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น ไม่สามัคคีกัน แบ่งงานไม่ลงตัว เวลาปรึกษากันเพื่อนคิดไม่เหมือนกัน ขัดแย้งกับเพื่อน เพื่อนชอบคุยกันตอนทำงาน ทำงานไม่เสร็จทันเวลา และเพื่อนไม่ให้เข้ากลุ่ม รองลงมาเป็นปัญหาการเรียน จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ได้แก่ เรียนไม่ทันเพื่อน เรียนไม่รู้เรื่อง คิดวิเคราะห์ไม่เป็น ไม่กล้าถามครู ทำงานช้า เขียนหนังสือช้า อ่านไม่คล่อง คุยกับเพื่อน และขาดเรียนบ่อย รองลงมาเป็นปัญหาส่วนตัว จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 28.33 ได้แก่ เพื่อนแกล้ง ขัดแย้งกับเพื่อน ไม่กล้าแสดงออก ไม่ค่อยมีเพื่อน และทะเลาะกับเพื่อน

คำถามข้อที่ 2 “นักเรียนคิดว่าปัญหาดังกล่าวเกิดจากสาเหตุใด” ผลการสำรวจเบื้องต้นพบว่าปัญหาในการทำงานกลุ่มมีสาเหตุมาจาก เพื่อนไม่ตั้งใจทำงาน ไม่ทำงานตามที่ได้รับมอบหมายไปแล้ว ไม่มีความรัก สามัคคีกัน และเวลาในการทำงานมีน้อยเกินไป ปัญหาการเรียนมีสาเหตุมาจาก ไม่มีสมาธิ ไม่ตั้งใจเรียน ชอบคุยในเวลาเรียน กลัวครู ครูอธิบายเร็วเกินไป ปัญหาส่วนตัวมีสาเหตุมาจาก ตัวเล็กสู้เพื่อนไม่ได้ เพื่อนนิสัยไม่ดี ไม่กล้าฟ้องครู เพื่อนเห็นแก่ตัว เพื่อนชอบยืมเงินแล้วไม่ให้คืน ไม่เข้าใจกับเพื่อน และเป็นเด็กเพิ่งย้ายมาใหม่ไม่มีเพื่อน

จากการสำรวจปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยคิดว่านักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนประชาราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร น่าจะมีปัญหาเกี่ยวกับการทำงานกลุ่ม ดังที่พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา (2542 : 7-8) ได้กล่าวถึง รูปแบบของการทำงานกลุ่มว่า การทำงานกลุ่มมีลักษณะแตกต่างไปจากการทำงานโดยบุคคลเดียว เพราะการทำงานโดยตนเองตามลำพังนั้น ผู้ทำงานเพียงแค่งานให้ตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยใช้ทักษะและความรู้ที่มีอยู่แสดงออกให้เต็มความสามารถก็เพียงพอแล้ว แต่ในเรื่องการทำงานเป็นกลุ่ม ยังมีองค์ประกอบอีกหลายประการ ที่จะช่วยให้งานที่รับผิดชอบร่วมกันประสบผลสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับ คมเพชร ฉัตรสุกกุล (2546 : 6) ที่กล่าวว่า การทำงานกลุ่มไม่ใช่การปล่อยให้ผู้นำกระทำอะไรตามใจตนเองด้วยความเห็นแก่ตัว แต่โดยอุดมคติแล้ว การทำงานเป็นกลุ่มนั้นจะเกี่ยวข้องกับการรับรู้เรื่องความ

ต้องการของบุคคลอื่น และทักษะการแสดงออกถึงความเข้าใจดังกล่าวแล้วในการสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ซึ่งการที่นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 มีปัญหาการทำงานกลุ่มจะทำให้เกิดผลเสียต่อนักเรียนทั้งด้านส่วนตัวและด้านการเรียน จึงควรที่จะหาสาเหตุของปัญหาดังกล่าวโดยรีบด่วน

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชราษฎรอุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนกับปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชราษฎรอุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่ส่งผลต่อปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชราษฎรอุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชราษฎรอุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เพื่อนำไปเป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการวางนโยบายเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชราษฎรอุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2549 จำนวน 649 คน เป็นนักเรียนชาย 357 คน และนักเรียนหญิง 292 คน เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 217 คน เป็นนักเรียนชาย 118 คน และนักเรียนหญิง 99 คน เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 236 คน เป็นนักเรียนชาย 132 คน และนักเรียนหญิง 104 คน และเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 196 คน เป็นนักเรียนชาย 107 คน และนักเรียนหญิง 89 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชกุฎ์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2549 จำนวน 324 คน ที่มีระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (Yamene. 1967 : 886 – 887) เป็นนักเรียนชาย 178 คน และนักเรียนหญิง 146 คน เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 109 คน เป็นนักเรียนชาย 59 คน และนักเรียนหญิง 50 คน เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 118 คน เป็นนักเรียนชาย 66 คน และนักเรียนหญิง 52 คน และเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 97 คน เป็นนักเรียนชาย 53 คน และนักเรียนหญิง 44 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ระดับชั้นและเพศเป็นชั้น (Strata)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่
 - 1.1 ปัจจัยด้านส่วนตัว ได้แก่
 - 1.1.1 เพศ
 - 1.1.2 ระดับชั้น
 - 1.1.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 1.1.4 นิสัยทางการเรียน
 - 1.1.5 อัตมโนทัศน์
 - 1.1.6 บุคลิกภาพ
 - 1.2 ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่
 - 1.2.1 รายได้ของผู้ปกครอง
 - 1.2.2 ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง
 - 1.2.3 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง
 - 1.3 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ได้แก่
 - 1.3.1 ลักษณะทางกายภาพของการเรียน
 - 1.3.2 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู
 - 1.3.3 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัญหาการทำงานกลุ่ม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ปัญหาการทำงานกลุ่ม หมายถึง การที่นักเรียนขาดทักษะในการทำงานกลุ่ม ไม่สามารถรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายได้สำเร็จ ไม่รู้จักแบ่งหน้าที่ในการทำงานร่วมกัน ขาด

การประสานงาน มีความขัดแย้งกันภายในกลุ่ม ไม่สามารถร่วมกันแก้ปัญหาภายในกลุ่มได้ และไม่สามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนในกลุ่มได้

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการทำงานกลุ่ม หมายถึง สิ่งที่ส่งผลต่อปัญหาการทำงานกลุ่ม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีปัจจัย 3 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ดังมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ปัจจัยด้านส่วนตัว ได้แก่ เพศ ระดับชั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นิสัยทางการเรียน อัตมโนทัศน์ และบุคลิกภาพ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1.1 เพศ ได้แก่ เพศชาย และเพศหญิง

2.1.2 ระดับชั้น ได้แก่

2.1.2.1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

2.1.2.2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

2.1.2.3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2.1.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถทางการเรียนของนักเรียนโดยพิจารณาจากระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมถึงภาคเรียนสุดท้ายที่กำลังศึกษา

2.1.4 นิสัยทางการเรียน หมายถึง พฤติกรรมที่เหมาะสมของนักเรียนที่เกิดขึ้นประจำเกี่ยวกับการเรียน ได้แก่ การวางแผนในการเรียน การแบ่งเวลาในการเรียน การทบทวนบทเรียน ความสม่ำเสมอในการเข้าชั้นเรียน การเข้าชั้นเรียนตรงตามเวลา ความรับผิดชอบต่องานของตนเองและงานกลุ่มที่รับมอบหมาย ความตั้งใจเรียน และการซักถามข้อสงสัยจากครูทั้งในและนอกห้องเรียน

2.1.5 อัตมโนทัศน์ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง อันเป็นผลมาจากการเรียนรู้และประสบการณ์ที่นักเรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับสังคมและสิ่งแวดล้อม ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 ด้านคือ

2.1.5.1 ด้านร่างกาย ได้แก่ รูปร่างหน้าตา กิริยาท่าทาง การแต่งกาย และความแข็งแรงของร่างกาย

2.1.5.2 ด้านความสามารถและการได้รับการยอมรับ ได้แก่ ความกล้าหาญ ความซื่อสัตย์ ความเป็นตัวของตัวเอง ความสามารถพึ่งตนเองได้ ความสามารถในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้ดีทั้งด้านการเรียนและทางสังคม และเป็นที่รักของเพื่อนฝูง

2.1.5.3 ด้านจิตใจ ได้แก่ มีความสุขในชีวิต มีอารมณ์ดี ร่าเริงแจ่มใส และมีความภาคภูมิใจในตนเอง

2.1.6 บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะนิสัยที่เป็นลักษณะเฉพาะของนักเรียน ซึ่งแสดงออกถึงความคิด ความรู้สึก เพื่อตอบสนองต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ในการดำรงชีวิต ซึ่งทำให้นักเรียนมีเอกลักษณ์ของตนเอง การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้แบ่งตามแบบสำรวจการกระทำกิจกรรม

ของเจนกินส์ (Jenkins' Activity Survey) ออกเป็น 2 แบบ ได้แก่ ลักษณะบุคลิกภาพแบบเอ และลักษณะบุคลิกภาพแบบบี ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1.6.1 ลักษณะบุคลิกภาพแบบเอ ได้แก่ รักความก้าวหน้า ชอบฟันฝ่าอุปสรรค มีความก้าวร้าว โกรธง่าย ชอบทำงานให้ประสบความสำเร็จ ทำงานด้วยความรวดเร็ว และไม่ชอบการรอคอย

2.1.6.2 ลักษณะบุคลิกภาพแบบบี ได้แก่ ค่อนข้างเฉื่อยชา จิตใจเยือกเย็น ทำงานไปเรื่อย ๆ ไม่ชอบฟันฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ อดทนและรอคอยได้

2.2 ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ รายได้ของผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.2.1 รายได้ของผู้ปกครอง หมายถึง เงินเดือนหรือรายได้อื่นของผู้ปกครองที่ดูแลนักเรียนอยู่ ซึ่งพิจารณาโดยเฉลี่ยเป็นรายเดือน

2.2.2 ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ได้แก่

2.2.2.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี

2.2.2.2 ปริญญาตรี

2.2.2.3 สูงกว่าปริญญาตรี

2.2.3 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง หมายถึง การปฏิบัติของนักเรียนต่อผู้ปกครอง และการปฏิบัติตนของผู้ปกครองต่อนักเรียน เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ดังนี้

2.2.3.1 การปฏิบัติของนักเรียนต่อผู้ปกครอง ได้แก่ เคารพเชื่อฟัง คำสั่งสอน มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นภายในครอบครัว ช่วยเหลืองานบ้าน และขอคำปรึกษากับผู้ปกครองทั้งในด้านการเรียนและเรื่องส่วนตัว

2.2.3.2 การปฏิบัติตนของผู้ปกครองต่อนักเรียน ได้แก่ การให้ความรักความอบอุ่น ดูแลเอาใจใส่ แบ่งเวลาให้กับครอบครัว คอยให้คำปรึกษาปัญหา ยอมรับความคิดเห็น และชี้แนะแก่นักเรียนได้ทั้งด้านการเรียนและด้านส่วนตัว

2.3 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพของการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.3.1 ลักษณะทางกายภาพของการเรียน หมายถึง สภาพแวดล้อมทางการเรียนการสอนที่มีอิทธิพลต่อการเรียน ทำให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพ ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ด้านคือ ด้านสถานที่เรียน และสื่ออุปกรณ์ในการเรียน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.3.1.1 สถานที่เรียน ได้แก่ ขนาดของห้องเรียนพอเหมาะกับจำนวนนักเรียน มีการถ่ายเทของอากาศดี ห้องเรียนมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย บริเวณของห้องเรียนปราศจากกลิ่น และเสียงรบกวน

2.3.1.2 สื่ออุปกรณ์ในการเรียน ได้แก่ ปริมาณสื่อ อุปกรณ์การเรียนมีเพียงพอเมื่อเทียบกับจำนวนนักเรียน มีความทันสมัย มีคุณภาพการใช้งาน และมีความชัดเจนถูกต้องตามวัตถุประสงค์

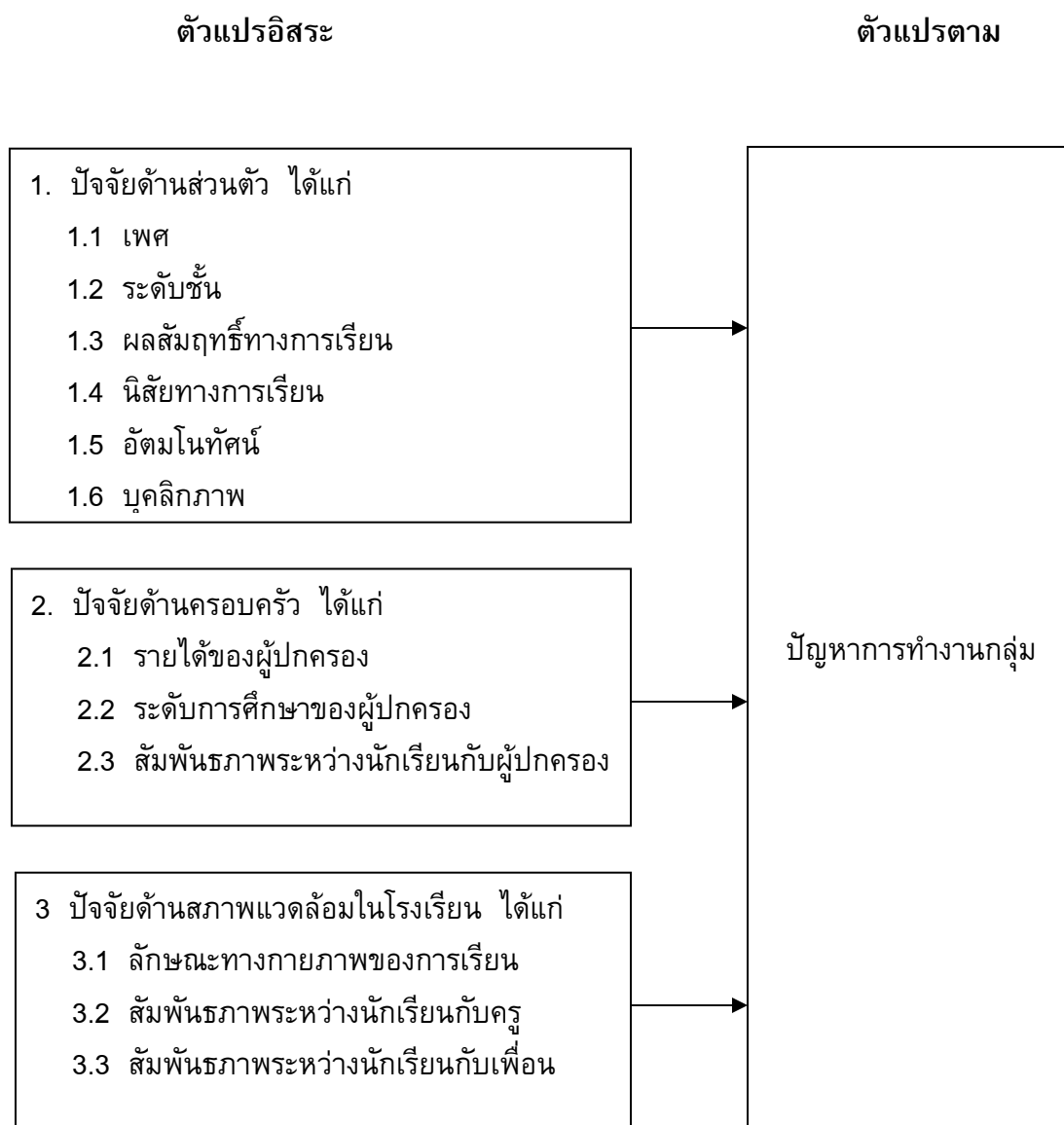
2.3.2 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู หมายถึง การปฏิบัติตนของนักเรียนต่อครู และการปฏิบัติตนของครูต่อนักเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ดังนี้

2.3.2.1 การปฏิบัติตนของนักเรียนต่อครู ได้แก่ การให้ความเคารพ เชื้อฟังคำสั่งสอนของครู ตั้งใจและสนใจในสิ่งที่ครูอบรมสั่งสอน และปรึกษาครูทั้งในด้านการเรียน และปัญหาส่วนตัว

2.3.2.2 การปฏิบัติตนของครูต่อนักเรียน ได้แก่ การให้ความรัก ความสนใจ ความเอาใจใส่ ความเป็นกันเอง ให้คำปรึกษาและชี้แนะแก่นักเรียนทั้งทางด้านการเรียนและด้านส่วนตัว

2.3.3 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน หมายถึง การปฏิบัติตนของนักเรียนและเพื่อนที่ปฏิบัติต่อกันทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ทั้งเรื่องส่วนตัวและเรื่องการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดี ได้แก่ การช่วยเหลือพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน การมีน้ำใจต่อกัน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความใกล้ชิด ความห่วงใย และการทำงานร่วมกันด้วยความเต็มใจและรักสามัคคี

กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนมีความ สัมพันธ์ กับปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

2. ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนส่งผลต่อปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
 - 1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
 - 1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการทำงานกลุ่ม
 - 1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการทำงานกลุ่ม
 - 1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการทำงานกลุ่ม

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1.1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเพศ

เฮอร์ล็อก (ผ่องพักตร์ จีงวิมุตติพันธ์. 2541 : 29 – 31; อ้างอิงจาก Hurlock. 1978) ได้อธิบายแนวความคิดของบทบาททางเพศในรูปแบบสมัยใหม่ (Developmental or Equalization or Equalitarian Sex – Role Stereotype) ไว้ว่า

1. ผู้ชาย มีบทบาททางเพศดังนี้
 - 1.1 รู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง ได้ด้วยความสามารถในการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ไม่ใช่เพราะเป็นเพศชาย
 - 1.2 มีอิสระที่จะเลือกทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่สนใจ โดยไม่จำกัดว่าสิ่งที่กระทำนั้นเป็นบทบาทของเพศหญิงหรือชาย
 - 1.3 เห็นความสำคัญของผู้อื่น
 - 1.4 ร่วมงานกับผู้หญิงได้และไม่รู้สึกอึดอัดใจเมื่อมีหัวหน้างานเป็นผู้หญิง
 - 1.5 ช่วยเหลือรับผิดชอบงานในบ้านและเลี้ยงบุตร
 - 1.6 ให้สมาชิกทุกคนในครอบครัวมีส่วนร่วมในการตัดสินใจที่สำคัญ
 - 1.7 ภาคภูมิใจในความสำเร็จของสมาชิกผู้หญิงในครอบครัว แม้ว่าความสำเร็จนั้นมีมากกว่าที่ตนเองประสบ
 - 1.8 ไม่คิดว่าการเป็นผู้ชายต้องแสดงความกล้าหาญและเสี่ยงภัยเสมอ
 - 1.9 ไม่รู้สึกกระดากอายหรืออึดอัดที่จะทำงานที่เคยเชื่อว่าเป็นงานของผู้หญิง

ผู้หญิง

2. ผู้หญิงมีบทบาททางเพศดังนี้

- 2.1 รู้ระดับศักยภาพที่แท้จริงของตนเองในการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ
- 2.2 ให้ความสำคัญแก่ตนมากขึ้น
- 2.3 สามารถร้องขอให้ผู้อื่นช่วยเหลือแทนการรอคอยความช่วยเหลือ
- 2.4 ไม่รู้สึกที่ตนเองผิดที่แสวงหาความพึงพอใจจากความสามารถของตน
- 2.5 แสวงหาโอกาสที่เท่าเทียมกัน การปฏิบัติที่เสมอภาค รวมทั้งการรับค่าจ้างที่เท่ากับผู้ชายในงานชนิดเดียวกัน
- 2.6 ไม่รู้สึกที่ตนเอง ขาดความเป็นผู้หญิงหากประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานสูงกว่าผู้ชาย
- 2.7 แสวงหาโอกาสในความก้าวหน้าของงานในตำแหน่งผู้บริหาร
- 2.8 ไม่รู้สึกว่าการเป็นผู้หญิงเป็นอุปสรรคต่อการทำงานในสายงานที่เคยเป็นงานของผู้ชายมาก่อน
- 2.9 ไม่รู้สึกที่ตนเองผิดที่เลือกประกอบอาชีพหรือทำงานที่พอกจากกว่าการทำงานบ้านหรือเลี้ยงดูบุตร
- 2.10 สามารถตัดสินใจเลือกดำเนินชีวิตของตนเองได้

เป็นแนต และโคเฮน (อารี พันธมณี. 2546 :37-38 ; อ้างอิงจาก Bennett ; & Cohen. 1959) ได้สรุปเกี่ยวกับธรรมชาติของความแตกต่างระหว่างเพศชายและเพศหญิงไว้ดังนี้

1. เพศชายมีความคิดหนักแน่นมากกว่าความคิดของเพศหญิง
2. เพศชายมักคิดการล่วงหน้าถึงรางวัลและการลงโทษที่เป็นผลของความเหมาะสมและไม่เหมาะสมที่เกิดขึ้นกับตัวเอง ในขณะที่เพศหญิงคิดคาดการณ์ล่วงหน้าเกี่ยวกับรางวัลและการลงโทษ ในฐานะที่เป็นผลของความเป็นมิตรหรือความเป็นศัตรูกันของสิ่งแวดล้อม

3. เพศชายมักคิดถึงสิ่งที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จส่วนตัว ในขณะที่เพศหญิงคิดถึงเกี่ยวกับความปรารถนาด้านความรักทางสังคมและมิตรภาพมากกว่า

จากเอกสารข้างต้นจะสรุปได้ว่า ทั้งสองเพศมีธรรมชาติที่แตกต่างกันก็คือเพศชายมักคิดถึงเกี่ยวกับความปรารถนาส่วนตัว ส่วนเพศหญิงมักคิดถึงปรารถนาเกี่ยวกับความรักทางสังคมและมิตรภาพมากกว่า แต่อย่างไรก็ตามเพศหญิงมีความเท่าเทียมกับเพศชายในการทำงานมากขึ้น เพศชายมีการยอมรับความสามารถและความคิดเห็นของเพศหญิง ส่วนเพศหญิงก็กล้าที่จะแสดงความสามารถมากขึ้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้อาจจะส่งผลต่อปัญหาในการทำงานกลุ่มไม่มากนัก

1.1.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับนิสัยทางการเรียน

1.1.2.1 ความหมายของนิสัยทางการเรียน

โฮลท์แมน (Holtzman. 1965 :17) ได้ให้ความหมายนิสัยทางการเรียนว่า หมายถึงพฤติกรรมที่แสดงออกอย่างสม่ำเสมอเกี่ยวกับ

1. การใช้เวลาเรียน ได้แก่ การรู้จักใช้เวลาอย่างเหมาะสมในการเรียนและการทำงาน รู้จักแบ่งเวลา ว่าควรทำเรื่องใดก่อนหลัง ไม่ผัดผ่อนหลีกเลี่ยง รอเวลาทำให้กระชั้นชิด ไม่เสียเวลากับเรื่องไร้สาระจนเกินควร และปฏิบัติงานที่รับมอบหมายทันต่อเวลา

2. วิธีการเรียน ได้แก่ การรู้จักใช้วิธีการเรียนอย่างถูกต้อง มีการวางแผน เตรียมงานก่อนลงมือทำ รู้จักแหล่งข้อมูลที่ต้องการทราบ ทำงานด้วยความมีระเบียบ รอบคอบและทำงานให้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

เรนน์ (Wrenn. 1968 : 1-4) กล่าวว่า นิสัยทางการเรียนเป็นพฤติกรรมทางด้านการเรียนที่บุคคลมีความพึงพอใจและปฏิบัติเป็นประจำ โดยพฤติกรรมนั้นอาจจะมาจากทักษะทางการเรียน หรือเทคนิคในการเรียนของบุคคลนั้น

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2538 : 1) กล่าวว่า นิสัยทางการเรียน หมายถึง พฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกอย่างสม่ำเสมอ เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความพึงพอใจและมุ่งมั่นที่จะศึกษาหาความรู้ให้บรรลุผลสำเร็จ ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวนี้ประกอบด้วย ความตั้งใจ ความเอาใจใส่ในการเรียน ความมุ่งมั่นที่จะแสวงหาความรู้และพัฒนาการเรียนให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ โดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ขยัน อดทน รับผิดชอบ ฟังตนเองและมีความภาคภูมิใจในผลการเรียนของตน

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า นิสัยทางการเรียน หมายถึง พฤติกรรมการเรียนต่าง ๆ ที่แสดงออกอย่างสม่ำเสมอด้วยความพึงพอใจ และมุ่งมั่นพยายามเพื่อที่จะพัฒนาความรู้และผลการเรียนให้บรรลุผลสำเร็จ

1.1.2.2 การวัดนิสัยทางการเรียน

ศรีัญญา เมฆแก้ว (2536 : 50-51) ได้กล่าวถึงการวัดนิสัยทางการเรียนว่า มีการสร้างแบบสำรวจนิสัยและทัศนคติในการเรียนขึ้น ตั้งแต่ปีค.ศ.1953 โดยบราวน์ (Brown) และโฮลท์ซแมน (Holtzman) สำหรับในประเทศไทยนั้น ขจรสุตา เหล็กเพชร ได้สร้างแบบสำรวจนิสัยทางการเรียนและทัศนคติในการเรียนขึ้น เพื่อใช้สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยยึดถือแบบสำรวจนิสัยและทัศนคติในการเรียนของบราวน์ (Brown) และโฮลท์ซแมน (Holtzman) เป็นหลัก ซึ่งแบบสำรวจนั้นจะประกอบด้วยข้อความเชิงนิมานและนิเสธ มีเนื้อหาแยกเป็น 2 ด้าน คือ

1. การหลีกเลี่ยงการผัดเวลา (Deley Avoidance) เป็นเรื่องเกี่ยวกับแรงจูงใจหรือความพยายามในการที่จะทำงานที่ได้รับมอบหมายจากโรงเรียนให้สำเร็จ การไม่ผัดวันประกันพรุ่ง การตัดสินใจเด็ดเดี่ยวในการทำงาน ความรับผิดชอบในตนเอง การจัดระบบการเรียนและการทำงาน และการวางแผนการทำงานล่วงหน้า

2. วิธีการทำงาน (Work Method) เป็นเรื่องเกี่ยวกับทักษะในการเรียน และการใช้กระบวนการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพในด้านการอ่านหนังสือ การท่องจำบทเรียน การจดโน้ต

ย่อ การทบทวนบทเรียน การเขียนการบ้านหรือรายงาน การเตรียมตัวสอบ การทำข้อสอบการใช้หนังสือและห้องสมุด

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น จึงกล่าวได้ว่า นักเรียนที่มีนิสัยในการเรียนที่ดี ย่อมต้องมีพฤติกรรมการทำงานกลุ่มที่ดีด้วย เพราะนักเรียนที่มีนิสัยทางการเรียนที่ดีนั้น เป็นผู้ที่มีความมุ่งมั่นพยายามเพื่อที่จะพัฒนาความรู้และผลการเรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์

1.1.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับอัตมโนทัศน์

1.1.3.1 ความหมายของอัตมโนทัศน์

เจอซิล (สฺรังก์ โค้วตระกูล. 2544 : 424 ; อ้างอิงจาก Jersald. 1965) ได้ให้ความหมายอัตมโนทัศน์ว่า หมายถึงการรับรู้ตนเอง ซึ่งหมายถึงการรับรู้ ความรู้สึก ทศนคติ และความรู้เกี่ยวกับตนเองในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านสติปัญญา ความคิด ความสามารถ ทักษะต่าง ๆ รวมทั้งรูปร่างลักษณะทางด้านร่างกาย

รอเจอร์ส (1977 : 136-137) ได้ให้ความหมายอัตมโนทัศน์ว่า หมายถึงการรับรู้ของบุคคลเกี่ยวกับตนเองโดยจิตสำนึก ประกอบด้วยการรับรู้ลักษณะเฉพาะตัว ความสามารถ ความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับผู้อื่น ความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับสิ่งแวดล้อม คุณค่าของตนเองจากการเชื่อมโยงประสบการณ์กับสิ่งที่ได้กระทำ เป้าหมาย ละอุดมคติของตนเอง ลักษณะ สรวิวัฒน์ (2544 : 134) กล่าวว่า อัตมโนทัศน์ เป็นความคิดเห็น ความรู้สึก เจตคติที่บุคคลมีต่อตนเอง ซึ่งพัฒนามาจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างอินทรีย์และสิ่งแวดล้อม จะเปลี่ยนแปลงโดยอายุวุฒิภาวะและการเรียนรู้อันเกิดจากประสบการณ์ที่บุคคลตอบสนองความต้องการนั่นเอง

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า อัตมโนทัศน์ หมายถึง การรับรู้ ความรู้สึก ทศนคติ และความรู้เกี่ยวกับตนเองในด้านร่างกายและจิตใจต่าง ๆ อันเป็นผลมาจากการเรียนรู้และประสบการณ์ที่บุคคลนั้นได้มีปฏิสัมพันธ์กับสังคมและสิ่งแวดล้อม

1.1.3.2 องค์ประกอบของอัตมโนทัศน์

เฮอร์ลอค (พรณี ชูทัย เจนจิต. 2533 : 183 ; อ้างอิงจาก Hurlock. 1972) กล่าวว่า นักจิตวิทยาให้ความสนใจเกี่ยวกับเรื่องอัตมโนทัศน์ (Self concept) จะแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. อัตมโนทัศน์ที่เป็นจริง (Real Self - Concept) เป็นความรู้สึกว่าตนเองคือใคร เป็นอย่างไร เปรียบเหมือนภาพสะท้อนของตนเอง ซึ่งเป็นตัวกำหนดการแสดงบทบาทของตนเอง การสร้างสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น ตลอดจนความเชื่อต่าง ๆ

2. อัตมโนทัศน์ที่อยากจะเป็น (Ideal Self - Concept) เป็น “ตน” ที่ผู้นั้นยึดถืออยากจะเป็น

อัตมโนทัศน์ทั้งสองลักษณะมีองค์ประกอบ 2 ด้านคือ

1. ด้านร่างกาย จะเกี่ยวข้องกับรูปร่างที่ปรากฏ ว่าดึงดูดความสนใจหรือไม่ดึงดูดความสนใจ

2. ด้านจิตใจ จะเป็นเรื่องของความสามารถ และคุณภาพ ซึ่งมีผลต่อการปรับตัวต่อไปในชีวิต การรับรู้ตนเองทางด้านคุณภาพจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับความกล้าหาญ ความซื่อสัตย์ ความเป็นตัวของตัวเอง พึ่งตนเองได้ ความซาบซึ้งประทับใจ ตลอดจนความสามารถในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งทางด้านการเรียนและสังคม

สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ ความรู้สึก ซึ่งบุคคลจะแสดงพฤติกรรมตามสิ่งที่เขารับรู้เกี่ยวกับตนเองหรือประเมินตนเอง

ลักขณา สริวัฒน์ (2544 : 135) กล่าวว่า อัตมโนทัศน์ (Self - Concept) ประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ส่วน คือ

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองตามสภาพที่เป็นจริง (Real Self) เป็นความคิดเห็น ความรู้สึก เจตคติต่อตนเองว่า ตนคือใคร ตนเป็นอย่างไรในสภาพที่เป็นจริง

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองโดยการคิดหรือประเมินตนเองว่า คนที่อยู่ร่วมกับตน มองตนอย่างไร ประเมินค่าตนมากน้อยเพียงใด (Self Evaluation)

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองในอุดมคติ (Self Ideal) หมายถึง ภาพที่ตนอยากเห็นตนเองเป็นหรือความอยากจะเป็น ซึ่งแต่ละบุคคลมีระดับความทะเยอทะยานไม่เท่ากัน ภาพที่ตนอยากเห็นตนเองเป็นนั้นจะบรรลุผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด จะมีความสัมพันธ์กับความสามารถต่าง ๆ และโอกาสของบุคคลนั้น

จากเอกสารข้างต้น จะเห็นว่าอัตมโนทัศน์เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ ความรู้สึก ซึ่งบุคคลจะแสดงพฤติกรรมตามสิ่งที่เขารับรู้เกี่ยวกับตนเอง หรือประเมินตนเอง

1.1.4 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ

1.1.4.1 ความหมายของบุคลิกภาพ

อัลลพอร์ท (สุภัททา ปิณฑะแพทย์. 2542 : 173 ; อ้างอิงจาก Allport. 1937) ได้ให้ความหมายของบุคลิกภาพไว้ว่า เป็นการจัดระเบียบในการเปลี่ยนแปลงของแต่ละบุคคลซึ่งเกี่ยวกับระบบร่างกายและจิตใจ นำไปสู่การปรับตัวของบุคคลให้เข้ากับโลกภายนอก

กิลฟอร์ด (ถวิล ธาราโกชน์. 2543 : 124 ; อ้างอิงจาก Guilford. 1959) ได้ให้ความหมายของบุคลิกภาพไว้ว่า เป็นแบบแผนของคุณลักษณะอันเฉพาะตัวบุคคล

อารี พันธุ์ณี (2546 : 67) ได้ให้ความหมายของบุคลิกภาพไว้ว่า หมายถึงแบบแผนพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งเป็นลักษณะเอกลักษณ์ที่แสดงออกทั้งทางด้านความคิด ความรู้สึก ความสนใจ สติปัญญา รวมทั้งด้านสรีระ บุคลิกภาพภายนอกและภายใน ทำให้สามารถแยกแยะความแตกต่างของบุคคลได้ และบุคลิกภาพของบุคคลเป็นผลมาจากพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า บุคลิกภาพหมายถึง แบบแผนพฤติกรรมที่รวมทั้งลักษณะภายนอกและลักษณะภายในของบุคคล ซึ่งเป็นผลมาจากพันธุกรรมและการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ทำให้แต่ละบุคคลมีลักษณะเฉพาะตัวและความแตกต่างกัน

1.1.4.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพเอ และบี

ลักษณะของบุคลิกภาพเอและบีนั้น ฟรีแมนและโรสแมน (Friedman and Roseman. 1974 : 164) ได้สรุปลักษณะของบุคลิกภาพเอและบีได้ดังนี้

1. บุคลิกภาพแบบเอ (Type A Personality) เป็นบุคลิกภาพของบุคคลที่มีพฤติกรรมดังต่อไปนี้

1.1 มีความทะเยอทะยาน (Intense Ambition) เป็นบุคคลที่มีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่อยากจะประสบความสำเร็จ

1.2 ชอบแข่งขัน (Competitive Drive) เป็นบุคคลที่ชอบต่อสู้ แข่งขันกับผู้อื่น เพื่อให้ตนเองได้ดีกว่าผู้อื่น

1.3 แข่งขันกับเวลา (Time Urgency) เป็นบุคคลที่กระทำสิ่งต่าง ๆ อย่างเร่งด่วน ใช้เวลาให้เกิดประโยชน์มากที่สุด ทำงานตามแผนเวลา

1.4 สร้างศัตรู (Hostility) เป็นบุคคลที่ยึดตนเองเป็นที่ตั้ง ชอบแสดงออกนอกทาง ชอบข่มผู้อื่น อาฆาตแค้น และขาดความเห็นใจผู้อื่น

1.5 อดทนต่ำ (Impatient) เป็นบุคคลที่มีความอดทนต่ำต่อการรอคอย และอดทนต่ำต่อสภาพแวดล้อมทางกาย ทนไม่ได้กับความเฉื่อย

1.6 มีความก้าวร้าว (Aggressiveness) เป็นบุคคลที่นิยมใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหาความคับข้องใจ แบ่งเป็นความก้าวร้าวทางวาจาและความก้าวร้าวทางร่างกาย

2. บุคลิกภาพแบบบี (Type B Personality) เป็นบุคลิกภาพที่มีลักษณะตรงกันข้ามกับบุคลิกภาพแบบเอ ซึ่งเป็นบุคคลที่ไม่ทะเยอทะยาน ไม่มุ่งเอาชนะ มีความสงบเสถียร ทำงานไปพักผ่อนไป ไม่รีบร้อน

1.1.5 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง

1.1.5.1 การสร้างสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครองที่ดี

1. การปฏิบัติตนของบิดามารดา หรือผู้ปกครองต่อนักเรียน

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2543 : 234-235) กล่าวว่า บิดามารดาควรสร้างความสัมพันธ์อันดีกับบุตรและธิดา เพื่อให้ความหวัง อนาคต และความเป็นปึกแผ่นที่มั่นคงของครอบครัว เป็นไปดังสมใจนึก โดยปฏิบัติตนดังนี้

1) สร้างสัมพันธ์อันดีโดยถ่ายทอดมรดกทางสังคมให้แก่บุตรธิดา ด้วยการอบรมสั่งสอนถึงการดำเนินชีวิตที่ดี ประกอบด้วย มารยาททางสังคม วัฒนธรรม ประเพณี ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม ความเกรงใจ การมีน้ำใจ และการเสียสละ

2) สร้างความสัมพันธ์อันดีโดยการตอบสนองความต้องการทางจิตวิทยาด้วยการให้ความรัก ความอบอุ่น ให้อิสระภาพ ให้ความเชื่อมั่นในตนเอง ให้มีส่วนร่วมในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และปลูกฝังปรัชญาชีวิตที่พึงปรารถนา เช่น ความอดทน ความขยันหมั่นเพียร และความซื่อสัตย์สุจริต

3) สร้างความสัมพันธ์อันดีโดยการตอบสนองความต้องการทางสรีรวิทยาด้วยการจัดหาอาหารที่ถูกต้องตามหลักโภชนาการ สลับกับการได้รับประทานอาหารตามสมัยนิยม พยายามจัดเวลาให้ได้รับประทานอาหารพร้อมกันทั้งครอบครัวสัปดาห์ละ 3-5 วัน จัดหาเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่มให้ได้ตามความต้องการของบุตรธิดา ประมาณร้อยละ 75 เพื่อฝึกการรอคอย การรู้จักคุณค่าของเงิน และค่าของความไม่ตั้งใจ ฝึกการขยับถ่ายให้เป็นเวลา หลีกเลี่ยงการกลั่นปัสสาวะ อันอาจเป็นสาเหตุทำให้กระเพาะปัสสาวะอักเสบได้ ฝึกให้รู้จักการรักษาความสะอาดของร่างกาย การบ้วนน้ำลาย การเตรียมผ้าอนามัย และการใช้ผ้าอนามัย ตลอดจนการทิ้งผ้าอนามัยอย่างถูกวิธี การเตรียมกระดาดชักชักก่อนจะเข้าห้องน้ำ การป้องกันโรคติดต่อที่เป็นอันตราย ได้แก่ เอชไอวี และหัดเยอรมัน และวิธีคุมกำเนิด การตรวจฟันเป็นประจำทุก 6 เดือน การจัดห้องนอนให้ถูกสุขลักษณะ การออกกำลังกาย การพักผ่อนนอนหลับให้พอเพียง การป้องกันอุบัติเหตุในการเดินทาง ตลอดจนการถูกกระทำมีร้ายทางเพศ พยายามให้ระมัดระวังตนเอง โดยคำนึงถึงความไม่ประมาท และความปลอดภัยไว้ก่อนเสมอ

4) สร้างความสัมพันธ์อันดีโดยการส่งเสริมความสนใจ ด้วยการจัดหา หรือซื้อหนังสือ อุปกรณ์ และเครื่องมือเกี่ยวกับกีฬา ดนตรี และคอมพิวเตอร์ ตลอดจนการใช้เวลาว่างร่วมกัน เช่น ดูโทรทัศน์ เล่นเกมส์ และไปเที่ยวด้วยกัน เป็นต้น

5) สร้างความสัมพันธ์อันดี โดยการส่งเสริมให้ได้รับการศึกษา ด้วยการจัดหาโรงเรียนหรือสถานศึกษาที่ได้มาตรฐาน เพื่อเข้ารับการศึกษอบรม ตั้งแต่การศึกษาขั้นพื้นฐานถึงระดับอุดมศึกษา บิดามารดาต้องเอาใจใส่ติดตามความประพฤติการไป กลับโรงเรียน การทำการบ้าน การส่งรายงาน และกิจกรรมกลุ่ม เพื่อฝึกความรับผิดชอบต่อตนเองและกลุ่ม และควรทำความรู้จักเพื่อนของบุตรธิดาด้วย

2. การปฏิบัติตนของนักเรียนต่อบิดามารดา หรือผู้ปกครอง

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2543 : 236-238) กล่าวว่า บุตรธิดาควรสร้างที่ดีกับบิดามารดา ตามแนวความคิดของพระเทพวิสุทธิเมธี (ปัญญา นันทภิกขุ) โดยปฏิบัติตนดังนี้

1) สร้างความสัมพันธ์อันดีโดยการเชื่อฟังบิดามารดา เพราะท่านรักและปรารถนาดีต่อบุตรธิดา ท่านอบรมสั่งสอนเพื่อต้องการให้เราเป็นคนดี เมื่อบิดามารดาว่ากล่าว

ดักเตือน ถือเสมือนว่าท่านให้ศีลให้พร เพื่อให้เราประพฤติตนเป็นคนดี เราจะไม่ตำหนิตานในภายหลังว่า “พ่อแม่วังแกฉัน” ฉะนั้นจงเชื่อฟังบิดามารดา

2) สร้างความสัมพันธ์อันดีโดยการเอาใจใส่เลี้ยงดูบิดามารดา ถ้าท่านอยู่กับเรา เราจะต้องเอาใจใส่ในความเป็นอยู่ การนุ่งห่ม และอาหารการกินของท่าน ถ้าเราต้องไปทำงานนอกบ้าน จะต้องจัดหาคนรับใช้ดูแลแทนเรา และหมั่นติดตามข่าวด้วยโทรศัพท์ หรือเครื่องมือสื่อสารอย่างอื่น เช่น คนรับใช้ได้จัดหาอาหารให้ท่านรับประทานในตอนเช้า กลางวัน และเย็น ครบถ้วนหรือไม่ ท่านได้อาบน้ำ เปลี่ยนเสื้อผ้า ได้พักผ่อนนอนหลับ ทำงานอดิเรกอะไร มีอาการเจ็บป่วยอย่างไรหรือไม่ เพื่อเราจะได้เตรียมแก้ปัญหาได้ทันที่ ในวันหยุดเราควรวางแผนหาโอกาสซื้อหา หรือจัดทำอาหารอร่อยๆ ที่ท่านชอบ และร่วมรับประทานอาหารพร้อมๆ กัน ทั้งบิดามารดา และสมาชิกอื่นๆ ในครอบครัว

ในกรณีที่ท่านไม่ได้อยู่ร่วมกับเรา เราก็ควรวางแผนหาโอกาสจัดหา หรือจัดทำอาหารที่ท่านชอบนำไปให้ท่านรับประทานในช่วงกลางวัน (ถ้าอยู่ใกล้) หรือในช่วยเย็นที่กลับจากที่ทำงาน และหรือในวันหยุด พร้อมทั้งจัดหาเสื้อผ้า ผ้านวนหรือผ้าห่มไปใช้ท่านได้ใช้สอยด้วย

3) สร้างความสัมพันธ์อันดีโดยให้ท่านสบายใจ การที่เราจะทำให้บิดามารดา สบายใจ เราต้องเรียนรู้นิสัยใจคอของท่านว่าท่านชอบอะไร ไม่ชอบอะไร เช่น ท่านชอบทำบุญ เราก็ช่วยจัดหาและจัดทำเพื่อสนับสนุนการทำบุญของท่านให้สำเร็จเรียบร้อยด้วยดี แต่ท่านไม่ชอบให้บุตรธิดาตี๋มของมีนเมา สูบบุหรี่อันเป็นสาเหตุของการเกิดมะเร็ง เที้ยวเชค ใส่ชุดสายเดี่ยว เราก็ควรงดตี๋ม งดสูบ งดเที้ยว งดใส่ เพื่อให้ท่านสบายใจ ท่านจะได้มีความสุขใจ

4) สร้างความสัมพันธ์อันดีโดยการประสานใจ บุตรธิดาที่กำลังอยู่ในเยาว์วัย จำเป็นต้องขอเงินบิดามารดาไปจ่ายค่าเล่าเรียนพิเศษ ค่าอุปกรณ์ ค่าลงทะเบียน ค่าเข้าค่าฝึกอบรม ค่าทัศนศึกษา ค่ารองเท้า ค่าเสื้อผ้า และค่าเบี้ยเลี้ยงประจำวัน ประจำสัปดาห์ ก่อนขอควรศึกษาสังเกตว่าบิดามารดากำลังอารมณ์ดี และเตรียมข้อมูลชี้แจงแสดงเหตุผลให้ท่านทราบ บางครั้งท่านอาจจะเริ่มเงินไม่ทัน หรือนับเงินช้า เราก็ควรอดทน มีขันติ มีสมาธิ ถือว่าช้าๆ ได้พร้าเล่มงาม ในที่สุดเราก็จะได้รับชัยชนะ คือได้เงินไปตามที่เราขอ ถึงแม้บางครั้งบุตรธิดาอาจจะโกหก หรือบอกเหตุผลในการขอเงินจากบิดามารดาท่านก็อาจจะหลงเชื่อด้วยความที่รักบุตรธิดาจ่ายเงินให้ เช่น อ้างว่าต้องใช้เงินสามพันบาทเพื่อทำโปรเจกต์ ต้องใช้เงินสี่พันห้าร้อยบาทเพื่อซื้อโปรแกรมระบบบัญชี หรือต้องใช้เงินสองพันบาทเพื่อซื้อสไลด์รูล เป็นต้น ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่สมควรกระทำ

5) สร้างความสัมพันธ์อันดีตามประเพณีไทย รัฐบาลได้กำหนดให้วันที่ 14 เมษายน เป็นวันครอบครัว วันที่ 12 สิงหาคม เป็นวันแม่ และวันที่ 5 ธันวาคม เป็นวันพ่อ ฉะนั้นในวันสำคัญดังกล่าว บุตรธิดาควรทำตนให้ว่างเพื่อไปกราบเท้าบิดามารดาตามโอกาสนั้นๆ และรดน้ำคำหัวให้ท่านในวันครอบครัว อวยพรให้ท่านอยู่เย็นเป็นสุข มีอายุยืนนาน เป็นมิ่งขวัญของบุตรหลาน พร้อมทั้งขอพรจากท่านด้วย

ในกรณีที่บุตรธิดาย้ายถิ่นฐานไปทำงานในต่างจังหวัด ต่างอำเภอ ใน กรุงเทพมหานคร และหรือไม่ทำงานในต่างประเทศ ในโอกาสวันสำคัญดังกล่าว บุตรธิดาควร กลับมายังบ้านของบิดามารดาเพื่อกราบทำท่าน อวยพรและขอพร และควรรพาท่านไปรับประทานอาหาร ที่ท่านชื่นชอบ หรือจัดทำอาหารรับประทานกันในวันครอบครัว หรือวันรอบญาติ เพื่อเป็นการ สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุตรธิดากับบิดามารดา และเครือญาติ

6) สร้างความสัมพันธ์อันดีเพื่อรักษาชื่อเสียงดำรงวงศ์สกุล บุตรธิดาควรสร้างความสัมพันธ์อันดีกับบิดามารดา โดยการรักษาชื่อเสียงดำรงวงศ์สกุลมิให้เสื่อมเสียที่อาจทำให้ท่าน ต้องเสียใจ ดังนั้นบุตรธิดาจะต้องตระหนักเสมอว่า เราจะรักษาชื่อเสียงวงศ์สกุลของเรามีให้เสื่อมเสีย ก่อนจะทำอะไร จะต้องมีความสติปัญญา ไตร่ตรองให้รอบคอบ และไม่ใช้ชีวิตเสเพล หรือประมาทอย่าง ร้อยแรง เช่น การเที่ยวเตร่ เสพยาบ้า ยาอี เมื่อถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจับได้ ลงข่าวในสื่อมวลชน นั้น แท้ก็และกลับไปจนถูกกระทำมีดีมีร้ายทางเพศ หรือถูกชิงทรัพย์จนเป็นข่าวในสื่อมวลชน และการประพฤติตนเป็นอาชญากรจนเป็นข่าวใหญ่เป็นต้น พฤติกรรมดังกล่าวเราควรหาทางป้องกันมิ ให้เกิดแก่เรา ชื่อเสียงวงศ์สกุลจะได้ไม่เสื่อมเสีย

1.1.5.2 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครองที่ดี

ซอง และแฮทตี (Song; & Hattie. 1984 : 1274-1281) ได้ศึกษาพบว่าบรรยากาศใน ครอบครัวมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็ก ถ้าสมาชิกในครอบครัวของบ้านใดมีความเข้าใจที่ดีต่อกัน มีความผูกพันกันไม่สร้างความหวาดวิตกให้กับสมาชิก ครอบครัว บรรยากาศ ในครอบครัวไม่เคร่งเครียดก็จะทำให้สมาชิกของครอบครัวมีความพร้อม และมีสมาธิที่จะเรียน ซึ่งจะ ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในที่สุด ดังนั้นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบรรยากาศใน ครอบครัวจึงมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการเรียนของเด็กมากกว่าสถานภาพทางเศรษฐกิจของบิดามารดา

วิทยา นาควัชระ (2537 : 258-259) ได้สรุปลักษณะของความสัมพันธ์ที่ดีระหว่าง บุคคลในครอบครัวไว้ว่า ต้องประกอบไปด้วยการมีความสัมพันธ์กันอย่างมั่นคง มีความศรัทธาต่อกัน มีความรัก มีวินัย รับผิดชอบ รู้จักบทบาทและหน้าที่ของแต่ละคน มีความปรารถนาที่ดีต่อกัน และสามารถแสดงความรู้สึกทั้งหมดนี้ออกมาในปริมาณที่พอเหมาะ

كرونบัค (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ และคมเพชร จัตรศุกกุล. 2543 : 23; อ้างอิงจาก Cronbach. 197) กล่าวว่า คุณลักษณะทางจิตวิทยาในครอบครัว ประกอบด้วยบรรยากาศทาง ปัญญาและบรรยากาศทางอารมณ์ สำหรับบรรยากาศทางอารมณ์นั้นเป็นคุณลักษณะหนึ่งของ สภาพแวดล้อมภายในครอบครัวที่บิดามารดาสร้างขึ้น เด็กที่ประสบความสำเร็จในชีวิตส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่บิดามารดามีเจตคติที่ดีต่อลูก และมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด ถ้าบิดามารดาให้ความเข้าใจ ให้ความรัก ความอบอุ่น และช่วยเหลือในเวลาที่ต้องการเด็กย่อมมีสุขภาพจิตดี ทำให้ เด็กเรียนได้เต็มที่ และประสบผลความสำเร็จในการเรียน

เฮอร์ลอค (กมลวาทน์ วันวิชัย. 2545 : 33 ; อ้างอิงจาก Hurlock. 1964) ได้มีแนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ในครอบครัวดังนี้คือ บิดามารดาที่ยอมรับเด็ก ให้ความรัก ความสนใจ สร้าง

ความอบอุ่นให้เกิดขึ้นในบ้าน และเห็นความสำคัญของเด็ก ผลที่ตามมาคือ ทำให้เด็กเป็นคนที่ให้ความร่วมมือ เป็นมิตร มีอารมณ์มั่นคง ร่าเริง มีความรับผิดชอบ ขยันหมั่นเพียร รับผิดชอบรักษาทรัพย์สินสมบัติของส่วนรวมเท่าๆ กับของตนเอง มีความตรงไปตรงมาไว้วางใจได้ สามารถเผชิญกับชีวิตด้วยความมั่นใจ และมองตนเองได้ตรงกับความเป็นจริง

จากเอกสารข้างต้นสรุปได้ว่า สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครองที่ดีเกิดจากการที่ผู้ปกครองให้ความรัก ความห่วงใย ความเข้าใจ สังเกต และเอาใจใส่ เห็นความสำคัญของนักศึกษา คอยช่วยเหลือเมื่อนักศึกษาต้องการ และเป็นแบบอย่างที่ดี ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนมีอิทธิพลต่อความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมของนักศึกษา อีกทั้งมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา

1.1.6 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพของการเรียน

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2545 : 4-6) กล่าวว่า การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุดคือการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนใช้ทักษะกระบวนการสร้างความรู้ด้วยตนเองและสามารถถ่ายโอนความรู้ นำความรู้ไปใช้ได้ โดยทักษะกระบวนการที่ผู้เรียนใช้เพื่อการสร้างความรู้ นั้นได้แก่

- 1) กระบวนการทางปัญญา คือ การคิดและกระบวนการคิด
- 2) กระบวนการทางสังคม คือ กระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม ทำงานเป็นทีม มีปฏิสัมพันธ์กัน มีการเคลื่อนไหวทางกาย

ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้สอนควรต้องมีการส่งเสริมจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมสื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนจัดการเรียนรู้ซึ่งเป็นไปตามมาตรา 24 ข้อ 5 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษาในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

การสร้างบรรยากาศทางกายภาพที่ดีของห้องเรียนมีผลต่อการเรียนการสอนและเจตคติของผู้เรียน ลักษณะของห้องเรียนที่มีบรรยากาศทางกายภาพเหมาะสมควรเป็นดังนี้

1. ห้องเรียนมีสีสันทันดู และเหมาะสม สบายตา อากาศถ่ายเทได้ดี และสร้างพอเหมาะปราศจากเสียงรบกวน และมีขนาดกว้างขวางเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน
2. ห้องเรียนควรมีบรรยากาศความเป็นอิสระของการเรียน การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ตลอดจนการเคลื่อนไหวในกิจกรรมการเรียนการสอนทุกประเภท
3. ห้องเรียนต้องสะอาดถูกสุขลักษณะน่าอยู่ ตลอดจนมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย
4. สิ่งที่อยู่ภายในห้องเรียน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ สื่อการสอนประเภทต่างๆ อาทิ กระดาน จอรับภาพ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ สามารถเคลื่อนไหวได้ และสามารถดัดแปลงให้เอื้ออำนวยต่อการสอน และการจัดกิจกรรมประเภทต่างๆ ได้

5. ควรจัดเตรียมห้องเรียนให้พร้อมต่อการสอนในแต่ละครั้ง เช่น ให้ความเหมาะสมต่อการสอนวิธีต่างๆ ตัวอย่างเช่น เหมาะต่อวิธีสอนโดยกระบวนการกลุ่ม วิธีบรรยาย และวิธีการแสดงละคร เป็นต้น

กรมวิชาการ (2545 : 7-9) ได้ระบุไว้ว่า สื่อทั้งหมดอาจจำแนกเป็นประเภทใหญ่ๆ ได้ดังนี้

1. สื่อสิ่งพิมพ์ หมายถึง หนังสือ และเอกสารสิ่งพิมพ์ต่างๆ ซึ่งได้แสดง หรือจำแนกหรือเรียบเรียงสาระความรู้ต่างๆ โดยใช้หนังสือที่เป็นตัวเขียน หรือตัวพิมพ์เป็นสื่อเพื่อแสดงความหมาย สื่อสิ่งพิมพ์มีหลายประเภท เช่น เอกสาร หนังสือ ตำรา หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร จุลสาร จดหมาย จดหมายเหตุด่วน บันทึกรายงาน วิทยานิพนธ์ เป็นต้น

2. สื่อเทคโนโลยี หมายถึง สื่อการเรียนรู้ที่ได้ผลิตขึ้นเพื่อใช้ควบคู่กับเครื่องมือโสตทัศนวัสดุหรือเครื่องมือที่เป็นเทคโนโลยีใหม่ๆ สื่อการเรียนรู้ดังกล่าว เช่น แถบบันทึกภาพ พร้อมเสียง (วีดิทัศน์) แถบบันทึกเสียง สไลด์ สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน นอกจากนี้ สื่อเทคโนโลยียังหมายรวมถึงกระบวนการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน เช่น การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนการสอน การศึกษาผ่านดาวเทียม

3. สื่ออื่นๆ ซึ่งอาจแบ่งได้เป็น 4 ประเภทใหญ่ๆ ดังนี้

3.1 สื่อบุคคล หมายถึง บุคคลที่มีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ซึ่งสามารถทำหน้าที่ถ่ายทอดสาระความรู้ แนวคิด เจตคติ และวิธีปฏิบัติตนไปสู่บุคคลอื่น สื่อบุคคลอาจเป็นบุคลากรที่อยู่ในระบบโรงเรียน เช่น ผู้บริหาร ครูผู้สอน ตัวผู้เรียน นักการภารโรง หรืออาจเป็นบุคลากรภายนอกโรงเรียน เช่น บุคลากรในท้องถิ่นที่มีความชำนาญและเชี่ยวชาญในสาขาอาชีพต่างๆ เป็นต้น

3.2 สื่อธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม หมายถึงสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ หรือสภาพที่อยู่รอบตัวนักเรียน เช่น พืชผัก ผลไม้ สัตว์ชนิดต่างๆ ปรากฏการณ์ แผ่นดินไหว สภาพดินฟ้าอากาศ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ แหล่งวิทยบริการ หรือแหล่งการเรียนรู้ ห้องสมุด ชุมชน สังคม วัฒนธรรม เป็นต้น สิ่งเหล่านี้เป็นสื่อที่มีความสำคัญต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ซึ่งครูหาได้ไม่ยาก

3.3 สื่อกิจกรรม กระบวนการ หมายถึง กิจกรรม หรือกระบวนการที่ครูหรือผู้เรียนกำหนดขึ้นเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ ใช้ในการฝึกทักษะซึ่งต้องใช้กระบวนการคิด การปฏิบัติ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้ของผู้เรียน เช่น การแสดงละคร บทบาทสมมุติ การสาธิต สถานการณ์จำลอง การจัดนิทรรศการ การไปทัศนศึกษานอกสถานที่ การทำโครงการ เกม เพลง การปฏิบัติตามใบงาน เป็นต้น

3.4 สื่อวัสดุ เครื่องมือ และอุปกรณ์ หมายถึง วัสดุที่ประดิษฐ์ขึ้นเพื่อประกอบการเรียนรู้ เช่น หุ่นจำลองแผนภูมิ แผนที่ ตาราง สถิติ กราฟ เป็นต้น นอกจากนี้ยังรวมถึง สื่อประเภทเครื่องมือและอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงานต่างๆ เช่น อุปกรณ์ทดลองวิทยาศาสตร์ เครื่องมือวิชาช่าง เป็นต้น

สื่อต่างๆ ที่สถานศึกษาจัดทำ หรือจัดหามาใช้เพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน จะต้องเชื่อมั่นได้ว่า ให้สาระการเรียนรู้ที่ถูกต้อง มีความหมาย และเกี่ยวพันกับการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ และมีคุณค่า ห้องสมุดหรือศูนย์สื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่สำคัญมากที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทั้งด้วยตนเองอย่างอิสระ และอย่างร่วมมือกันและกันระหว่างเพื่อน สถานศึกษาจึงต้องพัฒนาห้องสมุดให้ทำหน้าที่อย่างเต็มที่

จากเอกสารข้างต้นกล่าวได้ว่า ลักษณะกายภาพของการเรียนการสอน อันได้แก่สถานที่เรียน และสื่ออุปกรณ์การเรียนนั้น ล้วนมีอิทธิพลต่อการทำงานเป็นกลุ่มของนักศึกษา จะเห็นได้จากแนวการจัดการศึกษาในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่เห็นความสำคัญและกำหนดให้ผู้สอนต้องมีการส่งเสริมจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ได้ใช้ทักษะกระบวนการสร้างความรู้ด้วยตนเองซึ่งได้แก่กระบวนการทางปัญญา ก็คือ การคิดและกระบวนการคิด และกระบวนการทางสังคม ก็คือกระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม ทำงานเป็นทีม

1.1.7 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู

1.1.7.1 การสร้างสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูที่ดี

1. การปฏิบัติตนของนักเรียนต่อครู

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2543 : 240) กล่าวว่า การสร้างสัมพันธภาพที่ดีที่นักเรียนพึงปฏิบัติต่อครู ทำได้ดังนี้

1) นักเรียนยอมรับครู สถานบันการศึกษาจะต้องสรรหา และคัดเลือกครูผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อมอบหมายให้สอน ให้คำปรึกษา และสร้างประสบการณ์ที่มีคุณค่าให้แก่นักเรียน ดังนั้นนักเรียนควรให้การยอมรับ ให้เกียรติ ให้การเคารพนับถือ และพยายามปรับตัวให้เข้ากับครูให้ได้

2) นักเรียนมีความรับผิดชอบ นักเรียนมีหน้าที่สำคัญคือ “เรียน” ดังนั้น นักเรียนจะต้องเข้าชั้นเรียน ฟังคำบรรยาย อ่านหนังสือ และเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนค้นคว้าเพิ่มเติมจากสื่ออินเทอร์เน็ต และสื่ออื่นๆ ด้วย จัดทำรายงานให้ดีที่สุดตามที่ครูมอบหมาย พยายามให้ถูกใจครูมากที่สุด

3) นักเรียนสร้างประโยชน์ให้แก่ตนเองและครู นักศึกษาที่คาดหวังความก้าวหน้าและความสำเร็จจะต้องเตรียมอ่านหนังสือ หรือเอกสารในเรื่องที่จะเรียนมาล่วงหน้า เมื่อถึงเวลาเรียนก็ตั้งใจฟัง หรือฝึกกิจกรรมในบทเรียนได้อย่างมีทักษะที่ดี อาจขอคำปรึกษาจากอาจารย์ มีการแนะนำตัวก่อนถามคำถาม หรือก่อนจะแสดงความคิดเห็นในทางที่สร้างสรรค์ เพื่อให้อาจารย์รู้จักอันจะช่วยสร้างประโยชน์ให้แก่นักศึกษาเสมอ

4) นักเรียนและครูมีความสุข นักเรียนที่สร้างความสัมพันธ์อันดีกับครูมาโดยตลอดให้การยอมรับครู มีความรับผิดชอบในการศึกษาเล่าเรียน จัดทำรายงานที่ถูกใจครู มีการซักถาม

ตามเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง ทำให้การสอนของครูมีชีวิตชีวาก่อนจะจบชั่วโมง นักเรียนจะมีส่วนร่วมในการซักถามปัญหาที่น่าสนใจ ทำให้ครูมีความสุข สิ่งที่ได้คือนักเรียนจะมีความสุขด้วย

2. การปฏิบัติตนของอาจารย์ต่อนักศึกษา

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2543 : 239-240) กล่าวว่า การสร้างสัมพันธภาพที่ดีที่ครูพึงปฏิบัติต่อนักเรียน ทำได้ดังนี้

1) ครูยอมรับนักเรียน ว่านักเรียนในฐานะเป็นทั้งศิษย์และเป็นเพื่อนมนุษย์ย่อมมีความรู้สึก มีอารมณ์ มีความต้องการ และมีระดับความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ที่แตกต่างกัน จึงควรสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ให้เกียรติ มีความเอื้ออาทร และมีมนุษยธรรมต่อศิษย์ ถ้าจำเป็นต้องว่ากล่าวตักเตือนควรเรียกพบเป็นการเฉพาะตัว

2) ครูมีความรับผิดชอบ ครูมีหน้าที่สำคัญคือ การสอนและให้คำปรึกษา ครูควรจะต้องรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตน เข้าสอนและเลิกตรงเวลา มอบหมายงานเพื่อฝึกความใฝ่รู้ให้กับนักเรียน และปลูกฝังความซื่อสัตย์ให้แก่นักเรียน

3) ครูให้ผลประโยชน์แก่นักเรียน อาจารย์ควรสอนและจัดประสบการณ์ให้นักศึกษาเตรียมเป็นบัณฑิตตามความต้องการของผู้ว่าจ้าง คือให้มีความรู้ความสามารถอันได้แก่ ความรู้ความสามารถเฉพาะสาขา ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน และพัฒนาวิชาชีพ และความรู้ความสามารถพิเศษ รวมทั้งมีบุคลิกภาพที่ดี อันได้แก่ บุคลิกภาพที่เหมาะสมในการปฏิบัติงาน บุคลิกภาพทางสังคม บุคลิกภาพทางด้านอารมณ์ และบุคลิกภาพด้านร่างกาย

4) ครูและนักเรียนมีความสุข ครูและนักเรียนจะมีความสุขทั้งสองฝ่ายได้สร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ครูตั้งใจสอน และสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมอันดีงาม และค่านิยมที่ดีให้แก่นักเรียนตั้งใจเรียน รู้จักคิดใช้ปัญญา ก็จะศึกษาสำเร็จ ทั้งครูและนักเรียนต่างก็มีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับสรุปผลการประชุมระดับชาติเรื่อง “บัณฑิตไทยในอนาคต” ว่าจำเป็นต้องพัฒนาและสร้างสรรค์บัณฑิตให้เป็นผู้ใฝ่หาความรู้ตลอดชีวิต มีสามัญสำนึก สุขศึกษา (การมีความสุขในการศึกษาตลอดชีวิต) มีสติ รู้จักสังเคราะห์ เสียสละ มีความสุขอยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่นๆ โดยให้บัณฑิตมีความสุขเป็นส่วนหนึ่งของสังคมด้วย

1.1.7.2 ความสำคัญของสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู

ธเนศ ขำเกิด (2533 :7) กล่าวถึงความผูกพันและเป็นกันเองระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาว่า ครูควรแสดงพฤติกรรมทั้งในด้านคำพูด กิริยา ท่าทาง สีหน้าที่ยิ้มแย้ม จำใส ให้ความรัก ความเมตตาอย่างจริงใจ และมีเหตุผลต่อความสมมาเสมอ นักศึกษาจะรู้และเข้าใจดีว่าอาจารย์ของเขามีความรักและความจริงใจต่อเขาเพียงใด สิ่งเหล่านี้จะเป็นแม่แบบของนักศึกษา และมีผลทางด้านจิตใจต่อการแสดงความรัก ความศรัทธาในอาจารย์ของเขาด้วยความจริงใจ หากอาจารย์สามารถครองหัวใจของนักศึกษาได้แล้ว ความรู้สึกที่ดีต่อกันจะสร้างสรรค์บรรยากาศในการเรียนการสอนที่สดชื่น มีความรัก ความผูกพัน เอื้ออาทร และให้อภัยต่อกัน

ประทีป แสงเปี่ยมสุข (2533 :2) กล่าวถึงความสำคัญของสัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาว่า ความสำเร็จในด้านการสอน ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับสัมพันธภาพที่ดีของอาจารย์กับนักศึกษาภายใต้บรรยากาศที่อบอุ่น ปราศจากการข่มขู่ นักศึกษาต้องเรียนอยู่ในมหาวิทยาลัยจึงจะมีชีวิตผู้พัวพันอยู่กับอาจารย์ การแสดงออก นิสัยใจคอ และทุกสิ่งทุกอย่างที่อาจารย์ปฏิบัติต่อนักศึกษาย่อมมีอิทธิพลต่อผลการเรียน และสภาพจิตใจของนักศึกษา

โคแกน (จิตติกร ชินสุวรรณพานิช. 2546 : 43-44; อ้างอิงจาก Cogan. 1975) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา พบว่า ความสัมพันธ์ที่เป็นมิตรระหว่างอาจารย์และนักศึกษา จะทำให้การเรียนของนักศึกษาดีขึ้นอย่างยิ่ง อาจารย์และนักศึกษามีความสัมพันธ์กันมากเท่าใด นักศึกษาจะสามารถพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ให้สูงถึงขีดสุดได้มากเพียงนั้น อีกทั้งลักษณะความสัมพันธ์ของอาจารย์ และนักศึกษาจะมีอิทธิพลต่อความสนใจในวิชาที่เรียนของนักศึกษา นักศึกษามีความศรัทธาในตัวอาจารย์ซึ่งจะช่วยให้ นักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน อันจะเป็นผลดีต่อการเรียนทำให้ผลการเรียนดีขึ้น

จากเอกสารข้างต้นสรุปได้ว่า หากเกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ โดยอาจารย์ให้ความรัก ความเอาใจใส่ ให้ความเป็นกันเองแก่นักศึกษา ให้คำปรึกษาเมื่อนักศึกษามีปัญหา และเป็นแบบอย่างที่ดีแล้ว นักศึกษาจะเกิดความศรัทธา ให้ความเคารพรัก เชื่อฟังคำสั่งสอน มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน รับผิดชอบต่อการเรียน เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นักศึกษามีพฤติกรรมแสดงออกในทางที่ถูกต้อง และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ภายใต้การจัดสภาพการเรียนการสอนที่มีความเหมาะสมกับสภาพการศึกษาในปัจจุบันมากที่สุด นั่นคือภายใต้การจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งประการหนึ่งที่มุ่งให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาก็คือ ความสามารถทำงานเป็นทีม หรือทำงานเป็นกลุ่มนั่นเอง

1.1.8 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

1.1.8.1 การสร้างสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนที่ดี

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2543 : 226) กล่าวว่า เมื่อนักศึกษาเลือกที่จะมีเพื่อนสนิทเป็นเพศเดียวกัน หรือเพื่อนสนิทต่างเพศก็ตาม เราจะสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกันตามหลักทฤษฎีการสร้างมนุษยสัมพันธ์ได้ดังนี้

1. รู้จักกัน การรู้จักให้และการรู้จักรับในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม
2. ความใกล้ชิดดังคำกล่าวที่ว่า รักแท้แพ้ใกล้ชิด
3. คุณสมบัติส่วนบุคคล มนุษย์เราเมื่อพบกัน 4 นาทีแรก จะปรากฏให้รู้สึกรู้ว่า เราจะ เป็นมิตรหรือเป็นเพื่อนกันได้หรือไม่ นั่นคือ ความประทับใจครั้งแรก

4. สร้างความคุ้นเคย โดยการมีปฏิสัมพันธ์ คือเจรจาพูดคุยอย่างเป็นกันเอง เข้าทำนองว่า “วิสาสา ปรมาญาติ” การพูดคุยกันสม่ำเสมอจะช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้รู้สึกว่าเป็นญาติที่สนิทกันอย่างยิ่ง

5. สร้างความพึงพอใจซึ่งกันและกัน เราเป็นเพื่อนกัน เราจะต้องมองหาความดี และความงามในตัวของเราเพื่อนเพื่อให้เกิดความรัก ความศรัทธา ความภาคภูมิใจ ความห่วงใย และเอื้ออาทรต่อกัน

6. สร้างความคล้ายคลึงกัน เราเป็นเพื่อนกัน มีอะไรคล้ายคลึงกัน เช่น ศึกษาอยู่สถาบันเดียวกัน มีความสนใจคล้ายกัน มีค่านิยมอย่างเดียวกัน เป็นต้น

7. การประจบประแจง เราเป็นเพื่อนกันจะต้องรู้จักประจบประแจงเพื่อน ชมเชย และให้กำลังใจเพื่อน เพื่อให้เพื่อนมีกำลังใจที่จะต่อสู้กับชีวิตที่มีคุณภาพต่อไป

8. การลงทุนส่วนตัว เราเป็นเพื่อนกันจะต้องมีกิจกรรมร่วมกันสม่ำเสมอ เช่น ช่วยกันเรียน ช่วยกันติว ช่วยกันศึกษาค้นคว้า และช่วยกันทำรายงาน ช่วยกันเตรียมความพร้อมเพื่อสอบไปเที่ยวด้วยกัน ไปรับประทานอาหารด้วยกัน ไปเล่นกีฬาด้วยกัน ซึ่งการไปทำกิจกรรมดังกล่าวร่วมกัน จำเป็นต้องมีการลงทุนส่วนตัว เช่น ใช้เวลาส่วนตัวของแต่ละฝ่าย ใช้เงินเพื่อกิจกรรมข้างต้น ลงทุนสละโอกาสความเป็นส่วนตัวให้แก่เพื่อนเพื่อค้นหาความจริงจากเพื่อนว่าเพื่อนเราเป็นคนอย่างไร ประเภทไหน จะคบหาสมาคมเป็นเพื่อนสนิทได้หรือไม่ เพราะเหตุใด เขาเป็นคนมีเกียรติ มีคุณภาพ มีคุณธรรม มีมโนธรรม มากน้อยเพียงใด

1.1.8.2 ความสำคัญของสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

ณรงค์ เส็งประชา (2538 :166) ให้แนวคิดเกี่ยวกับกลุ่มเพื่อนไว้ว่า กลุ่มเพื่อนจะช่วยให้เด็กได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ที่อาจไม่ได้รับจากครอบครัวหรือผู้ใหญ่ เช่น เพศศึกษา ความเสมอภาค ความเป็นผู้นำในกลุ่มเพื่อน เด็กจะเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น เด็กจะเลือกคบเพื่อนที่ถูกต้อง และอาจนำเอาพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เพื่อนมาใช้เป็นแนวปฏิบัติของตนเอง

พนม ลิ้มอารีย์ (กมลวาทน์ วันวิชัย. 2545 : 48-49 ; อ้างอิงจาก พนม ลิ้มอารีย์, 2529) กล่าวถึงอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่มีต่อสมาชิกไว้หลายประการคือ

1. กลุ่มที่มีอิทธิพลต่อการศึกษาหรือการเรียนรู้ สามารถกำหนดการกำหนดวัตถุประสงค์ในการเรียน และวิชาการได้ในบางโอกาส วิธีการที่สมาชิกแก้ปัญหา การจดจำบทเรียน การประพฤติปฏิบัติ การสร้างนิสัย และเจตคติ การดำเนินชีวิต การทำงาน ความทะเยอทะยาน ตลอดจนความพยายามที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายของบุคคลล้วนอยู่ภายใต้อิทธิพลของกลุ่มทั้งสิ้น

2. กลุ่มเป็นเครื่องสนับสนุน และช่วยให้สมาชิกสามารถแสดงความรู้สึกนึกคิด อากัปกริยาต่าง ๆ ทั้งในทางที่ดีและไม่ดี เช่น นายชุมพรถ้าอยู่ตามลำพังอาจไม่กล้าวิจารณ์อะไร แต่พอเข้ากับกลุ่มเขาจะมีกำลังใจดีขึ้น มีสติขึ้นในการที่จะแสดงออก จะเห็นได้ว่ากลุ่มช่วยให้สมาชิกเกิดกำลังใจ และสนับสนุนให้แสดงออกทั้งในทางที่ดีและไม่ดี ก่อให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง

3. กลุ่มช่วยสนองความต้องการของสมาชิก นั่นคือ การที่สมาชิกรวมกันเป็นกลุ่มนั้น แต่ละคนย่อมมีความต้องการอยู่ภายในจิตใจของตน ซึ่งบุคคลอื่นจะทราบหรือไม่ทราบก็ได้ และโดยธรรมชาติของมนุษย์นั้น ย่อมจะอยู่คนเดียวไม่ได้ เพราะจะเกิดความเบื่อหน่าย บุคคลทุกคนย่อมต้องมีพรรคพวกเพื่อนฝูง ต้องการความรัก ความยอมรับจากกลุ่ม จึงเป็นเหตุให้คนมาเข้าร่วมกลุ่มกับคนอื่น ๆ มากขึ้น เพราะหวังว่ากลุ่มจะช่วยสนองความต้องการของตนได้ และกลุ่มส่วนใหญ่ก็สามารถบำบัดความต้องการของสมาชิกได้

4. กลุ่มช่วยให้สมาชิกมองเห็นภาพของตนเอง (Perception of Self) ชัดเจนขึ้น คือ ช่วยให้สมาชิกทราบว่าตนเป็นอย่างไร ความสวยงาม ความมั่นใจ ความภาคภูมิใจ สิ่งเหล่านี้สมาชิกไม่สามารถรู้เห็นได้ด้วยตนเองอย่างชัดเจน ขึ้นอยู่กับบุคคลอื่นๆ หรือกลุ่มที่จะสะท้อนให้เห็นสภาพของสมาชิกแต่ละคนว่าเป็นอย่างไร

5. กลุ่มมีอิทธิพลเหนือผลงานและการทำงานของสมาชิก จะเห็นได้จากการทำงานของแต่ละบุคคล การที่บุคคลจะทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับเพื่อนในกลุ่ม ถ้าสมาชิกส่วนใหญ่ของกลุ่มมีความกระตือรือร้นในการทำงาน ก็จะทำให้สมาชิกส่วนน้อยมีความกระตือรือร้นตามไปด้วย

6. กลุ่มมีอิทธิพลในการช่วยตัดสินใจ ในกรณีที่มีปัญหา หรือมีสิ่งที่จะต้องเลือกต้องตัดสินใจ อาจจะไข่มติของกลุ่มเป็นเครื่องตัดสินใจได้ คือ เปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนได้มีส่วนร่วมออกความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการแก้ปัญหานั้นๆ ซึ่งจะช่วยให้ง่ายต่อการตัดสินใจ และยังก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกันในหมู่สมาชิกอีกด้วย

7. กลุ่มมีอิทธิพลเหนือความกลัว ความวิตกกังวล และข้อเท็จจริงของสมาชิก

จากเอกสารที่กล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อนมีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อจิตใจ ความรู้สึกนึกคิด นิสัยทางการเรียน การรู้จักแสดงความคิดเห็น และช่วยกันแก้ไขปัญหา ความกระตือรือร้นในการทำงาน และการทำงานให้มีประสิทธิภาพซึ่งในการทำงานกลุ่มที่ดีนั้นจะเป็นต้องอาศัยคุณสมบัติของสมาชิกในกลุ่มเหล่านี้อย่างยิ่ง

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ชุตินา มาลัย (วันวิสาข์ เกิดผล. 2546 : 35-36 ; อ้างอิงจาก ชุตินา มาลัย. 2538) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในการทำงานเป็นกลุ่มของอาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข พบว่า เมื่ออาจารย์พยาบาลมีอายุมากขึ้น จะมีประสบการณ์ทำงานมากขึ้น และมีการทำงานเป็นกลุ่มดีขึ้น สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ได้แก่ สภาพห้องประชุม ห้องสมุด ห้องทำงาน สิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงาน ซึ่งสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ดีก็จะส่งผลให้บุคคลเกิดความพึงพอใจในสภาพการทำงาน และเมื่อบุคคลมีความพึงพอใจ ก็จะมีผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานสูง

ยุวรัตน์ รัตนาคิน (วันวิสาขี เกิดผล. 2546 : 35 ; อ้างอิงจาก ยุวรัตน์ รัตนาคิน. 2528) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสำเร็จในการทำงานเป็นกลุ่มของนักสังคมสงเคราะห์ พบว่า การดำเนินงานร่วมกันตามขั้นตอนต่าง ๆ ความร่วมมือ และบรรยากาศในการทำงานมีความสัมพันธ์กับผลสำเร็จของการทำงานเป็นทีมสหวิชาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากงานวิจัยดังกล่าวสรุปได้ว่า สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ และสัมพันธภาพระหว่างสมาชิกในกลุ่มมีความสัมพันธ์และส่งผลต่อผลสำเร็จในการทำงานกลุ่ม

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการทำงานกลุ่ม

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการทำงานกลุ่ม

2.1.1 ความหมายของการทำงานกลุ่ม

การทำงานเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศในทุกระดับ การทำงานเป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ อันเป็นประโยชน์ต่อตนเอง และต่อผู้อื่นในสังคมที่อยู่ร่วมกันในการทำงานนั้นมี 2 ลักษณะ คือ การทำงานคนเดียวกับการทำงานหลายคน หรือการทำงานเป็นกลุ่ม (สุวกิจ ศรีปัดดา. 2538 : 32-33) ในสภาพสังคมปัจจุบันงานบางอย่าง ถ้าทำงานคนเดียวมักจะได้น้อย เพราะมีข้อจำกัดในเรื่องของกำลังกาย กำลังสติปัญญา กำลังทรัพย์ จึงทำให้การทำงานกลุ่มมีบทบาทมากขึ้น จากความสำคัญของการทำงานกลุ่มดังกล่าว ทำให้มีการศึกษาและให้ความหมายที่เกี่ยวข้องกับการทำงานกลุ่ม ดังนี้

บอร์แมน (สุวกิจ ศรีปัดดา. 2528 :33; อ้างอิงจาก Borman. 1972) อธิบายความหมายของการทำงานกลุ่มว่าเป็การทำงานร่วมกันของคนประมาณ 2 คน หรือมากกว่านั้น มาทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายร่วมกัน ในระยะเวลาสั้น หรือยาวนานก็ได้ แล้วแต่จุดมุ่งหมายและลักษณะของงานที่ทำ

บัททอน (Button. 1974: 1-2) กล่าวว่า การเป็นมนุษย์ย่อมต้องสื่อสารและมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ซึ่งหมายถึง เราต้องอยู่ในสังคม ด้วยเหตุนี้ การทำงานกลุ่มจึงต้องจัดขึ้นมา โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะช่วยส่งเสริมให้มนุษย์เรียนรู้เกี่ยวกับการติดต่อสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ ในบรรยากาศที่ส่งเสริมซึ่งกันและกัน ผู้ที่เข้าร่วมทำงานกลุ่มจะพยายามช่วยกลุ่มและช่วยเหลือแต่ละคน เพื่อให้งานของกลุ่มไปสู่จุดมุ่งหมายที่ต้องการ

ทิพย์วัลย์ สมแดง (2528 : 8) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมการทำงานกลุ่มว่า หมายถึง พฤติกรรมของบุคคลในขณะที่ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เพื่อให้งานนั้นบรรลุตามความมุ่งหมายของการทำงาน ซึ่งครอบคลุมกระบวนการทำงาน 6 ขั้นตอน ดังนี้ การเข้าร่วมกลุ่มเพื่อทำงาน การตั้งจุดมุ่งหมายในการทำงาน การวางแผนการทำงาน การตัดสินใจ การลงมือปฏิบัติงาน การสรุป และประเมินผลงาน

วรัญญา วีรธรรมากร (2528 : 10) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมการทำงานกลุ่มว่า หมายถึงการกระทำที่แสดงให้เห็นถึงการทำงานร่วมกันของบุคคลต่าง ๆ ในกลุ่มในด้านต่อไปนี้ การ

กำหนดจุดมุ่งหมาย และเป้าหมายของกลุ่ม การมีส่วนร่วมของสมาชิกขณะทำงานกลุ่ม ความรู้สึกของสมาชิกในกลุ่ม การดำเนินการแก้ปัญหาของกลุ่ม ลักษณะผู้นำภายในกลุ่ม การตัดสินใจของกลุ่ม การไว้วางใจซึ่งกันและกันของสมาชิกในกลุ่ม

เบญจวรรณ ศรีสุริยกานนท์ (2534 : 6) ได้ให้ความหมายของการทำงานกลุ่มว่า การกระทำกิจกรรมร่วมกันของบุคคลอย่างมีขั้นตอน เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ขึ้นตอนการทำงานกลุ่ม มีทั้งสิ้น 6 ขั้นตอน ดังนี้

1) การกำหนดข้อตกลงในการทำงาน หมายถึง การหาแนวทางในการทำกิจกรรมร่วมกันได้แก่ การกำหนดบทบาทของบุคคลในกลุ่ม การยอมรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างกัน การร่วมมือร่วมใจกันทำงาน ไม่แข่งขันกัน

2) การวางแผนการทำงาน หมายถึง การคิด หรือตัดสินใจล่วงหน้าว่าจะทำอะไร จะทำอย่างไร และมีขั้นตอนอย่างไร

3) การแบ่งงานและการทำงานตามแผน หมายถึง การรู้จักมอบหมายงานให้แก่สมาชิกตามความถนัด และความสามารถอย่างทั่วถึง และทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย

4) การแก้ปัญหาในการทำงาน หมายถึง การจัดข้อสงสัยให้หมดไป ได้แก่ การทำความเข้าใจ การดำเนินการแก้ไขให้เรียบร้อยโดยเลือกวิธีที่เหมาะสม

5) การเสนอผลงาน หมายถึง การรายงานผลการปฏิบัติงานให้เป็นที่ทราบ ได้แก่ การใช้วิธีการรายงานผลเพื่อสร้างความสนใจ

6) การสรุปและการประเมินผล หมายถึง การรับข้อมูลป้อนกลับ เพื่อใช้ในการปรับปรุงการทำงานกลุ่ม

ทิสนา แคมมณี (2545 : 11) ได้ให้ความหมายของการทำงานกลุ่มไว้ว่า หมายถึง การที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมกันปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่งโดยมีเป้าหมายร่วมกัน และทุกคนในกลุ่มมีบทบาทในการช่วยดำเนินงานของกลุ่ม มีการติดต่อสื่อสาร ประสานงาน และตัดสินใจร่วมกัน เพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายเพื่อประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม

จากเอกสารข้างต้นสรุปได้ว่า การทำงานกลุ่มเป็นการกระทำกิจกรรมของกลุ่มบุคคลที่มีจุดมุ่งหมายร่วมกัน และเพื่อให้การดำเนินงานนั้นบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ จำเป็นต้องมีวิธีดำเนินงานของการทำงานกลุ่มที่ถูกต้องและเหมาะสม ซึ่งถือเป็นที่ดี จึงกลุ่มได้ว่าการทำงานกลุ่มหมายถึง การแสดงออกของบุคคลในการทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ซึ่งครอบคลุมกระบวนการทำงานดังนี้ การกำหนดบทบาทของสมาชิก การกำหนดจุดมุ่งหมายการทำงาน การวางแผนการทำงาน การปฏิบัติตามแผนงาน การเสนอผลงาน การสรุปและประเมินผลการทำงานกลุ่ม

2.1.2 ทฤษฎีการทำงานกลุ่ม

ทฤษฎีการทำงานกลุ่มเป็นทฤษฎีที่มุ่งเสนอความคิดเกี่ยวกับความพยายามสร้างแรงจูงใจให้สมาชิกกลุ่มได้รับแรงจูงใจในระดับสูงที่สุด ที่จะเป็นไปได้เพื่อให้บุคคลสามารถที่จะทำงานร่วมกันได้เป็นอย่างดี โดยมีทฤษฎีที่น่าสนใจ ดังนี้

1) ทฤษฎีการทำงานร่วมกัน

โฮแมน (พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา. 2542 : 46 ; อ้างอิงจาก Homans. 1950.) ผู้พัฒนาทฤษฎีได้อธิบายหลักการสำคัญของทฤษฎีว่า การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ประกอบด้วยองค์ประกอบพื้นฐานสำคัญ 3 อย่าง คือ กิจกรรม การกระทำร่วมกัน และความรู้สึก ซึ่งองค์ประกอบทั้งสามอย่างจะเกี่ยวพันโดยตรงระหว่างกัน กล่าวคือ ถ้าหากว่าบุคคลยังมีส่วนร่วมในกิจกรรมมากเท่าใด การกระทำร่วมกัน และความรู้สึกของพวกเขาจะมีมากขึ้นด้วย บุคคลต่างๆ ภายในกลุ่มเกี่ยวพันกับบุคคลอื่น ไม่เพียงแต่อยู่ใกล้ชิดกันเท่านั้น แต่พวกเขาจะต้องทำการตัดสินใจติดต่อสื่อสารสนับสนุน ประสานงานและประสบความสำเร็จในเป้าหมายอีกด้วย สมาชิกภายในกลุ่มหรือองค์การที่เกี่ยวพันกลับลักษณะดังกล่าวนี้มีแนวโน้มจะรวมกันเป็นกลุ่มที่มีพลังสูง

2) ทฤษฎีตาข่ายการปฏิบัติงาน (Grid of Work Theory)

เบลค และมูตัน (พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา. 2542 : 46; อ้างอิงจาก Blake ;& Mouton. 1966) ผู้พัฒนาแนวความคิดของทฤษฎีนี้ ได้อธิบายหลักการสำคัญของทฤษฎีนี้ มีความเชื่อว่าการทำงานเป็นกลุ่มนั้นจะต้องมุ่งให้ได้ทั้งผลงาน และต้องการมีส่วนร่วมในงานที่เขารับผิดชอบ ซึ่งการที่จะทำให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมนั้นจะต้องสร้างบรรยากาศของการยอมรับเพื่อสนับสนุนความคิดสร้างสรรค์ และเปิดโอกาสให้สมาชิกได้แสดงความคิดเห็นในการทำงานร่วมกัน เพราะทฤษฎีนี้เชื่อมั่นว่าผลงานที่เกิดขึ้นย่อมมาจากบูรณาการ ซึ่งหมายถึงการผสมผสานความต้องการสถาบันและสมาชิกเข้าด้วยกัน

3) ทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการกลุ่ม (Group Process Theory)

กระบวนการกลุ่มเป็นเรื่องของการทำงานร่วมกันของกลุ่มคน ทฤษฎีด้านนี้มุ่งศึกษาเพื่อหาความรู้ที่จะนำไปใช้ในการปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลงทัศนคติ และพฤติกรรมของคนอื่นจะเป็นประโยชน์ในด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์ และปรับปรุงการทำงานกลุ่มให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เนื้อหาของทฤษฎีนี้ จึงมุ่งศึกษาเกี่ยวกับความเชื่อต่างๆ ดังนี้

3.1 ทฤษฎีว่าด้วยบุคลิภาพของกลุ่ม

แคทเทลล์ (กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์. 2527 : 294 ; อ้างอิงจาก Cattell. 1971) เป็นผู้พัฒนาทฤษฎีโดยอาศัยหลักการจากทฤษฎีการเสริมแรง (Reinforcement) คือกฎแห่งผล (Law of Effect) เพื่ออธิบายพฤติกรรมของกลุ่มทฤษฎีนี้ ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วนคือ มิติของกลุ่มและพลวัตของบุคลิภาพรวมของกลุ่ม

3.1.1 มิติต่างๆ ของกลุ่ม (Dimensions of Group)

3.1.1.1) ลักษณะของประชากร หรือสมาชิกของกลุ่ม (Population Traits) คือ ลักษณะต่างๆ ของแต่ละบุคคลที่มารวมกันเข้าเป็นกลุ่ม

3.1.1.2) ลักษณะบุคลิกภาพของกลุ่ม (Syntality Traits) คือ พลังหรือผลที่กลุ่มสามารถบันดาลให้เกิดขึ้น ซึ่งพลังนั้นอาจสำแดงต่อกลุ่มอื่นๆ หรือต่อสิ่งที่อยู่รอบข้างกลุ่มก็ได้ บุคลิกภาพของกลุ่มเป็นอย่างไรรู้ได้จากพฤติกรรมที่กลุ่มแสดงออกไป และอาจคลุมไปถึงวิธีการตัดสินใจของกลุ่มอีกด้วย

3.1.1.3) ลักษณะของโครงสร้างภายใน (Characteristic of Internal Structure) คือ สัมพันธภาพระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม เช่น บทบาทของสมาชิกแต่ละคน ตำแหน่งที่สมาชิกแต่ละคนมีอยู่ กลุ่มย่อยในกลุ่มใหญ่ และการสื่อสารภายในกลุ่ม เป็นต้น

3.1.2) พลวัตของบุคลิกภาพรวมของกลุ่ม (Dynamics of Sunitality) หมายถึง การแสดงกิจกรรม หรือความร่วมมือของสมาชิกในกลุ่ม เพื่อจุดมุ่งหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง การกระทำของสมาชิกจะมีลักษณะ 2 ประการ คือ

3.1.2.1) ลักษณะที่ทำให้กลุ่มรวมกันได้ หมายถึงลักษณะของความร่วมมือในการกระทำกิจกรรมของสมาชิกแต่ละกลุ่ม เพื่อให้ความสัมพันธ์ของสมาชิกเป็นไปอย่างราบรื่น และก่อให้เกิดความสามัคคี ความร่วมแรงร่วมใจกัน (Cohesion) ซึ่งจะทำให้การรวมกลุ่มไม่มีการแตกแยก หรือการถอนตัวออกจากกลุ่ม

3.1.2.2) ลักษณะที่ทำให้กลุ่มประสบความสำเร็จ หมายถึง กิจกรรมที่สมาชิกกระทำเพื่อให้กลุ่มบรรลุจุดมุ่งหมายที่ได้วางไว้

3.2 ทฤษฎีสัมฤทธิ์ผลของกลุ่ม (Group Achievement Theory)

สต็อคดิลล์ (กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ .2527 ; 296 ; อ้างอิงจาก Stogdill. 1948) ผู้เริ่มต้นแนวคิดของทฤษฎีนี้ขึ้นเพื่ออธิบายถึงผลผลิต หรือสัมฤทธิ์ผลของกลุ่มโดยอธิบายว่า องค์ประกอบของการทำงานกลุ่มมี 3 อย่าง คือ สิ่งที่สมาชิกป้อนใส่เข้าไป (Member inputs) ตัวแปรแทรกซ้อน (Mediating Variable) ผลของกลุ่ม (Group output) โดยมีการอธิบายในรายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบ ดังนี้

3.2.1) สิ่งที่สมาชิกป้อนใส่เข้าไป (Member inputs) หมายถึง การแสดงออก ปฏิสัมพันธ์ และการคาดหวังผล ซึ่งถือว่าการลงทุนของสมาชิก เพื่อให้เกิดผลจากการรวมกลุ่ม การแสดงออก หมายถึง การโต้ตอบ หรือการตอบสนองของสมาชิก เช่น การตัดสินใจการเตรียมการสื่อสาร การร่วมมือร่วมใจในการทำงาน เป็นต้น ปฏิสัมพันธ์ หมายถึง ปฏิกริยา หรือการแสดงออกต่อกันในระหว่างสมาชิก ส่วนความคาดหวัง หมายถึง สิ่งที่ประกอบกันเข้าเพื่อช่วยเสริมแรงให้สมาชิกคาดหวังความพอใจที่จะได้รับการรวมกลุ่ม เช่น จุดมุ่งหมายของกลุ่ม การแสดงบทบาทต่าง ความมั่นคงของกลุ่ม

3.2.2) ตัวแปรสื่อ (Mediating Variable) หมายถึง ปัจจัยทางด้านโครงสร้างของกลุ่ม ซึ่งมีลักษณะสำคัญ 2 ประการคือ

3.2.2.1) โครงสร้างอย่างเป็นทางการ คือสิ่งที่คาดหวังจากการมีปฏิสัมพันธ์ของสมาชิก เช่น กำหนดตำแหน่งให้แก่สมาชิกแต่ละคน ให้มีสถานภาพ และหน้าที่ตามที่ควรจะเป็นเพื่อให้สมาชิกทำงาน และมีปฏิริยาตามที่คาดหวังไว้ และทำให้ผลการทำงานเป็นจริงเป็นจัง
ขึ้นมา

3.2.2.2) โครงสร้างเกี่ยวกับบทบาทของสมาชิก คือโครงสร้างของกลุ่มที่เชื่อว่าจะมีอยู่ภายในตัวสมาชิกแต่ละคน บทบาทที่กล่าวถึงนี้ คือ ความรับผิดชอบ และอำนาจในการทำตามตำแหน่งหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

3.2.3) ผลของกลุ่ม (Group output) หมายถึง ผลที่ได้รับจากการลงทุนของสมาชิกจากการแสดงออก การมีปฏิสัมพันธ์ และการคาดหวังผลโดยผ่านทางโครงสร้าง และการกระทำของกลุ่มที่กำหนดขึ้น ผลของกลุ่มที่ได้รับนี้มี 3 ประการคือ

3.2.3.1) ผลของการทำงาน ซึ่งเกิดจากความคาดหวัง หรือจุดมุ่งหมายและการกระทำเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายดังกล่าว

3.2.3.2) จริยธรรมของกลุ่ม คือขอบเขตความเป็นอิสระในการทำงาน หรือการแสดงพฤติกรรมที่จะให้บรรลุเป้าหมาย ถ้ากลุ่มมีกำหนดโครงสร้างและปฏิบัติตามโครงสร้างนั้น จริยธรรมของกลุ่มทราบเกี่ยวกับผลที่ได้รับ

3.2.3.3) ความสามัคคี หรือความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของกลุ่ม หมายถึง การรักษาระดับการกระทำ และโครงสร้างของกลุ่มไว้ในสภาพที่ต้องการ ซึ่งจะปรากฏเป็นความพอใจของกลุ่ม หรือการสนองความต้องการของสมาชิกในกลุ่ม

3.3 ทฤษฎีการแลกเปลี่ยนพฤติกรรมของกลุ่ม (Exchange Theory)

ธิโบต์ และเคลลี (ทิตนา แคมมณี และคนอื่นๆ 2522 : 15 ; อ้างอิงจาก Thibaut ;& Kelley.n.d.) ผู้พัฒนาแนวคิดของทฤษฎีนี้พยายามจะอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกและกระบวนการของกลุ่ม ซึ่งจะก่อให้เกิดผลจากการรวมกลุ่ม แนวความคิดจากทฤษฎีนี้จะเป็นพื้นฐานของการทำหน้าที่ในกลุ่มได้อย่างดี แนวคิดที่สำคัญของทฤษฎีนี้ คือ

3.3.1) ในการรวมกลุ่มจะมีการแลกเปลี่ยนพฤติกรรม และความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกนี้จะเกิดจากการที่สมาชิกมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันในรูปแบบต่างๆ เช่น การสื่อสาร หรือการแสดงพฤติกรรมที่บุคคลหนึ่งแสดงต่ออีกคนหนึ่ง และจะมีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรมของบุคคลนั้นด้วย การแสดงพฤติกรรมนี้จะเป็นการแสดงออกทางด้านการกระทำ หรือคำพูดก็ได้ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายตามที่ต้องการ พฤติกรรมที่แสดงออกภายในกลุ่มนี้จะต้องเป็นพฤติกรรมที่ได้รับการเลือกสรรขัดเกลา หรือพิจารณาแล้วว่าจะแสดงกับใคร อย่างไรบ้าง แนวคิดนี้สรุปเป็นข้อๆ ได้ดังนี้

3.3.1.1) สมาชิกมีความสัมพันธ์กัน (Interpersonal Relationship)

3.3.1.2) สมาชิกมีปฏิสัมพันธ์กัน (Interaction)

3.3.1.3) การแสดงปฏิสัมพันธ์เป็นการแสดงพฤติกรรมในรูปแบบต่างๆ

3.3.1.4) พฤติกรรมที่แสดงออกภายในกลุ่ม จะเป็นพฤติกรรมที่เลือกสรรแล้ว

3.3.2) การเลือกพฤติกรรมและความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกจะก่อให้เกิดผลของกลุ่มขึ้น ซึ่งอาจประกอบด้วย รางวัลจากการมีปฏิสัมพันธ์ เช่น ความสบายใจ ความสนุกสนาน ความอึดอ้อมใจ ความพอใจ และการเห็นคุณค่าของการพยายามกระทำพฤติกรรมนั้นให้บรรลุจุดหมายตามที่ต้องการ

3.4 ทฤษฎีพื้นฐานความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (FIRO: Fundamental Interpersonal Relations Orientation)

ชูลทซ์ (ทิตนา แชมมณี ; และคนอื่นๆ 2522 : 16-18 ; อ้างอิงจาก Sxhultz.n.d.) ผู้เป็นเจ้าของทฤษฎีนี้โดยมีการพิจารณาถึงพฤติกรรมระหว่างสมาชิกที่พยายามปรับตัวเข้าหากัน โดยเชื่อว่าคนทุกคนจะมีลักษณะเฉพาะในการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น โดยอธิบายว่าความต้องการที่จะมีความสัมพันธ์กับผู้อื่น มี 3 ลักษณะคือ

3.4.1) ความต้องการเชื่อมโยงกับผู้อื่น (Inclusion) ได้แก่ ความต้องการอยู่ร่วมกับผู้อื่น มีส่วนเป็นพวกกับคนอื่นเป็นคนที่อยู่ในพวกนั้นด้วย (Togetherness) ซึ่งบุคคลพยายามจะแสดงออกเพื่อให้เกิดชื่อเสียง (Prominence) การเป็นที่ยอมรับ (Recognition) และความมีเกียรติ (Prestige) เป็นต้น

3.4.2) ความต้องการในการควบคุม (Control) หมายถึง กระบวนการที่บุคคลตัดสินใจเพื่อจะมีอิทธิพล (Authority) มีอำนาจหรือความต้องการที่จะควบคุมผู้อื่น ซึ่งอาจจะแสดงออกมาในลักษณะคือการควบคุมผู้อื่น หรือการถูกผู้อื่นควบคุม

3.4.3) ความต้องการเป็นที่รักใคร่ของคนอื่น (Affection) หมายถึง ความรู้สึกและอารมณ์ส่วนตัวที่เกิดขึ้นระหว่างบุคคลสองคน เช่น ความรัก ความเป็นมิตร การช่วยเหลือ การสร้างความผูกพันทางอารมณ์ เพื่อให้เกิดความใกล้ชิดสนิทสนมกัน

เมื่อบุคคลมีความสัมพันธ์กัน และแต่ละคนจะแสดงพฤติกรรมและความต้องการเฉพาะตน ซึ่งพัฒนาขึ้นจากการได้รับการตอบสนองความต้องการในวัยเด็ก ความสัมพันธ์ของสมาชิกในกลุ่มอาจเป็นไปในลักษณะที่เข้ากันได้ หรือเข้ากันไม่ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบุคคลที่มีสัมพันธ์กัน และลักษณะในการแสดงความสัมพันธ์กันเป็นสำคัญ

2.1.3 ลักษณะและองค์ประกอบของการทำงานกลุ่ม

ทิตนา แชมมณี (2528 : 343-344) กล่าวถึงลักษณะของการทำงานกลุ่มว่าประกอบไปด้วย

1) การมีเป้าหมายร่วมกัน กล่าวคือ บุคคลที่มารวมกันนั้นจะต้องมีวัตถุประสงค์ในการมารวมกลุ่มกัน คือจะต้องมีการรับรู้และเข้าใจในเป้าหมายร่วมกันว่าจะทำอะไรให้เป็นผลสำเร็จ

2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน กล่าวคือ บุคคลที่มาร่วมกลุ่มจำเป็นต้องมีบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานของกลุ่มในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง

3) การติดต่อสื่อสารกันในกลุ่ม กล่าวคือ บุคคลร่วมกลุ่มนั้นจะต้องมีการสื่อความหมายต่อกันเพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจในการทำงานร่วมกัน

4) การร่วมมือประสานงานกันในกลุ่ม กล่าวคือ บุคคลในกลุ่มจำเป็นต้องมีการประสานงานกันเพื่อให้งานของกลุ่มสำเร็จ

5) การมีผลประโยชน์ร่วมกัน ได้แก่ การจัดสรรผลตอบแทนที่ได้รับจากการทำงานร่วมกัน

การทำงานกลุ่มใดขาดปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งทีกล่าวนำข้างต้น ถือได้ว่าการรวมกลุ่มนั้นไม่ใช่การรวมกลุ่มในลักษณะของการทำงานกลุ่ม แต่เป็นการรวมกลุ่มในลักษณะธรรมดา นอกจากนี้การทำงานกลุ่มจะดำเนินไปได้ด้วยดีนั้น จำเป็นต้องมีองค์ประกอบหลายประการดังนี้ ไฮเบลล์ และวีเวอร์ (ทิสนา แชมมณี. 2528 : 8 ; อ้างอิงจาก Hybels ;& Weaver.n.d.) กล่าวว่าไว้ว่าการทำงานกลุ่มควรประกอบด้วย ผู้นำ สมาชิก ลักษณะกลุ่ม และกระบวนการกลุ่ม

ผู้นำกลุ่ม คือ ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นผู้นำกลุ่ม ให้สามารถทำงานให้บรรลุจุดมุ่งหมายหรือความต้องการของกลุ่มได้ ผู้นำเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้งานของกลุ่มประสบผลสำเร็จ โดยทำหน้าที่เป็นผู้รวบรวมความต้องการของสมาชิก เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการกำหนดจุดมุ่งหมาย การวางแผน การทำงาน ตลอดจนผลสัมฤทธิ์ของกลุ่ม การทำงานกลุ่มจะประสบผลสำเร็จเพียงใดขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้นำ หากกลุ่มใดมีผู้นำดีกลุ่มนั้นย่อมประสบความสำเร็จมาก บทบาทและความสามารถของผู้นำในการที่จะทำให้งานของกลุ่มมีประสิทธิภาพมีดังต่อไปนี้ (วัชร ทรัพย์มี. 2519 :22 ; ทิสนา แชมมณี. 2528 : 8-9)

1) เป็นผู้มีความรู้ สติปัญญาดี มีความสามารถในการทำความเข้าใจ และวิเคราะห์ปัญหาได้ มีความสามารถในการสื่อความหมาย

2) มีวุฒิภาวะ และสามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี

3) มีแรงจูงใจภายในสูง คือ เป็นผู้รู้จักตนเอง มีความรับผิดชอบสูง และเป็นผู้มีความสำเร็จ

4) เป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อการมีมนุษย์สัมพันธ์ ต้องเข้าใจและเคารพสมาชิกในกลุ่ม รู้จักความพอดีในการทำงาน รู้และเข้าใจเพื่อนสมาชิก

5) ช่วยให้งานดำเนินไปได้ด้วยดี

6) สามารถดึงความรู้ และประสบการณ์จากสมาชิกแต่ละคนมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่องานของกลุ่ม ให้สมาชิกแต่ละคนได้ทำงานที่ตนมีความถนัด และมีความสามารถและช่วยให้ทุกคนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น

7) ช่วยสรุปการตัดสินใจ

8) ช่วยกระตุ้นให้งานรวดเร็วโดยไม่เสียเวลา

9) ประเมินผลงานของกลุ่มโดยสม่ำเสมอ

สมาชิก คือ ผู้ร่วมอยู่ในกลุ่ม ให้ความช่วยเหลือในการดำเนินงาน ให้เป็นไปด้วยดี ซึ่งถือเป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งของกลุ่ม เมืองทอง แคมมณี (2522 : 152-153) และทีศนา แคมมณี (2528 : 365) กล่าวถึงคุณสมบัติของสมาชิกกลุ่มไว้ดังนี้

- 1) สมาชิกยึดมั่นในอุดมการณ์ของกลุ่ม โดยปฏิบัติหน้าที่ของตนเองจนสุดความสามารถ
- 2) สมาชิกมีความรักดีต่อกัน ซึ่งแสดงออกโดยสมาชิกมีความซื่อตรงต่อกัน
- 3) สมาชิกยอมรับจุดมุ่งหมายของกลุ่มที่ได้ช่วยกันกำหนดขึ้น
- 4) สมาชิกพยายามปรับค่านิยม และจุดมุ่งหมายให้กลมกลืนกัน
- 5) สมาชิกมีความสามารถที่จะทำงานเป็นกลุ่ม โดยสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้เป็นอย่างดีไม่ว่าจะเป็นผู้นำ หรือผู้ตาม รับบทบาทหน้าที่ของสมาชิกกลุ่มที่ดี
- 7) สมาชิกเชื่อในความสามารถของเพื่อน
- 8) สมาชิกพร้อมที่จะช่วยเหลือกันเสมอ
- 9) สมาชิกพยายามให้ข้อมูลที่ต้องการแก่กลุ่มโดยเฉพาะข้อมูลที่สำคัญ
- 10) สมาชิกมีความมั่นใจในการตัดสินใจด้วยตัวเอง
- 11) สมาชิกมีลักษณะของความเป็นประชาธิปไตย กล่าวคือ เป็นผู้มีใจกว้างยอมรับฟัง และพิจารณาความคิดเห็นของผู้อื่น ยอมรับมติของกลุ่ม
- 12) สมาชิกต้องไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากเกินไป ต้องเป็นผู้รู้จักสานประโยชน์ส่วนตน และส่วนรวมเข้าด้วยกัน มิใช่ทำเพื่อประโยชน์ของตนแต่ฝ่ายเดียว

บทบาทของสมาชิกกลุ่มในระหว่างการทำงานกลุ่ม ถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการทำงานกลุ่ม (วัลลภ ชัยพิพัฒน์. 2523 : 22-24) โดยเฉพาะบทบาทที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มและงานของกลุ่ม ได้แก่บทบาทที่มุ่งให้งานของกลุ่มประสบผลสำเร็จ (Group task roles) และบทบาทที่มุ่งเสริมสร้างให้กลุ่มสามารถดำเนินการต่อไปได้ (Group building and maintenance roles) ซึ่งสอดคล้องกับบทบาทของสมาชิกในกลุ่มที่ เยาวพา เพชระคุปต์ และทีศนา แคมมณี (2522 : 124-126) ได้กล่าวไว้ว่า กลุ่มที่ประสบความสำเร็จคือ กลุ่มที่สมาชิกสามารถอยู่รวมกันเป็นเวลานาน เพื่อทำงานให้บรรลุจุดมุ่งหมาย และเป็นกลุ่มที่สมาชิกแสดงบทบาทเกี่ยวกับการทำงาน (Take Function) และบทบาทการรวมกลุ่ม (Maintenance Function) ได้ดีทั้งสองอย่าง ซึ่งประกอบด้วยพฤติกรรมในการแสดงบทบาทต่างๆ ดังนี้

- 1) ผู้ริเริ่ม ผู้มีส่วนร่วม เป็นผู้เสนอความคิดเห็น หรือวิธีการใหม่ๆ ในการพิจารณาปัญหา หรือจุดมุ่งหมายของกลุ่ม
- 2) ผู้แสวงหาข้อมูล หรือความคิดเห็นเป็นผู้ถามคำถามเพื่อความกระจ่าง หรือเพื่อให้ได้ข้อมูล ข้อเท็จจริงต่างๆ มาใช้ในการแก้ปัญหาของกลุ่ม

3) ผู้ให้ข้อมูล หรือข้อมูล หรือข้อคิดเห็น เป็นผู้ให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง หรือข้อสรุปต่าง ๆ

4) ผู้ชี้แจงแสดงเหตุผล เป็นผู้ให้รายละเอียดต่างๆ โดยการให้ตัวอย่าง หรือให้ความหมาย

5) ผู้บอกกล่าว ผู้สรุป ผู้ประเมินผล เป็นผู้คอยบอกให้ทราบว่า กลุ่มทำงานไปถึงไหน โดยสรุปสิ่งที่ได้ทำไปแล้ว พยายามประเมินความก้าวหน้าของกลุ่ม ถ้ามถึงความเคลื่อนไหวของกลุ่ม การปฏิบัติงานเหตุผลข้อเท็จจริง

6) ผู้กำหนดมาตรฐาน เป็นผู้กำหนดมาตรฐานที่กลุ่มพยายามจะก้าวไปถึงพยายามคาดการณ์ และทดสอบผลงานของกลุ่มล่วงหน้า

7) ผู้ปฏิบัติการ เป็นผู้ช่วยกลุ่มบรรลุจุดมุ่งหมายที่ต้องการได้ง่ายเข้าโดยการกระทำสิ่งต่างๆ เพื่อกลุ่ม ได้แก่ บทบาทในการรวมกลุ่ม หรือบทบาทที่มุ่งเสริมสร้างกลุ่ม และให้กลุ่มสามารถดำเนินการต่อไปได้

8) ผู้สนับสนุน ผู้กระตุ้น เป็นผู้ที่ยพยายามกระตุ้นให้ใครๆ มีส่วนร่วมในข้อเสนอแนะ รับฟังความคิดเห็นให้คำชมเชยในเวลาอันเหมาะสม

9) ผู้ควบคุมการสนทนา หรือผู้อำนวยการความสะดวก

10) ผู้ประสานงาน หรือผู้ประนีประนอม เป็นผู้คอยไกล่เกลี่ยเมื่อสมาชิกเกิดความคิดเห็นขัดแย้งกัน หรือเมื่อกลุ่มเกิดความตึงเครียด

11) ผู้สังเกตการณ์ และให้คำติชม เป็นผู้ที่ยคอยสังเกต และบอกให้กลุ่มทราบถึงการรับรู้ ปฏิกริยา ความรู้สึก ที่มีต่อกระบวนการกลุ่ม เพื่อประเมินประสิทธิภาพการทำงานร่วมกัน

12) ผู้ผ่อนคลายความตึงเครียด เป็นผู้พยายามสร้างอารมณ์ขันในเวลาที่ยุคนตึงเครียด และมีอารมณ์ขัดแย้งกันรุนแรงขึ้น ช่วยรักษาบรรยากาศในการทำงานของกลุ่ม

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า เมื่อบุคคลมารวมกลุ่มกันทำงาน ทุกคนไม่ว่าจะเป็นผู้นำ หรือสมาชิกของกลุ่มต่างๆ ก็เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของกันและกัน ในการที่จะทำให้อกลุ่มสามารถดำเนินกิจกรรมต่างๆ ไปได้ และบรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย เพราะผู้นำเป็นผู้ที่มีหน้าที่พิเศษไปจากสมาชิกกลุ่มคนอื่นๆ มีความสำคัญในการกำหนดจุดมุ่งหมายการวางแผนงาน และสัมฤทธิ์ผลของการทำงานกลุ่ม ผู้นำจึงต้องมีความสามารถในการทำความเข้าใจ และวิเคราะห์ปัญหา การใช้ภาษาสื่อความหมาย มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีแรงจูงใจ และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี รวมทั้งมีบทบาทที่จะช่วยให้งานดำเนินไปด้วยดีจนบรรลุผล โดยการกระตุ้น และดึงความรู้และประสบการณ์จากสมาชิกใช้ให้เป็นประโยชน์ตลอดจนช่วยสรุปความคิดเห็นของกลุ่ม ประเมินผลงานของกลุ่มอย่างสม่ำเสมอ แต่ในขณะเดียวกัน ผู้นำก็เป็นสมาชิกคนหนึ่งของกลุ่มจึงต้องมีความเข้าใจในบทบาทของสมาชิกกลุ่ม และมีคุณสมบัติของสมาชิกกลุ่มที่ดี เช่นเดียวกับสมาชิกกลุ่มคนอื่นๆ กล่าวคือ ควรมีบทบาทในการทำงาน และบทบาทในการรวมกลุ่มรวมทั้งมีความสนใจ กระตือรือร้นในการทำงาน เข้าใจบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงาน มีความรับผิดชอบ มีความเป็นประชาธิปไตย

ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นๆ เคารพสมาชิกกลุ่มคนอื่นๆ และไม่มุ่งหวังแต่ประโยชน์ส่วนตนจนละเลยประโยชน์ของส่วนรวม ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ทั้งผู้นำ และสมาชิกกลุ่มทุกคนจำเป็นต้องมีและสามารถปฏิบัติได้ เพราะเหตุว่าสมาชิกกลุ่มทุกคนมีโอกาที่จะแสดงบทบาททั้งผู้นำ และผู้ตามในเวลา และโอกาสที่แตกต่างกันไป ในบางขณะอาจจะมียุทธศาสตร์เป็นทั้งผู้นำ หรือหัวหน้ากลุ่ม และในบางขณะก็มียุทธศาสตร์เป็นผู้ตาม คือสมาชิกกลุ่ม ดังนั้นบุคคลที่มีคุณค่าต่อการทำงานกลุ่ม จึงควรมีลักษณะและบทบาทที่เหมาะสมทั้งผู้นำ และสมาชิกของกลุ่ม จึงควรมีลักษณะและบทบาทที่เหมาะสมทั้งผู้นำและสมาชิกของกลุ่ม

ลักษณะการทำงานกลุ่ม คือ ลักษณะโดยทั่วไปของการทำงาน ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่ง ซึ่งได้แก่ ขนาดของกลุ่มที่เหมาะสม การจัดที่นั่ง และที่ว่าง

1) ขนาดของกลุ่ม ออตตาเวย์ (Ottaway. 1966 : 7) กล่าวว่ากลุ่มควรมีขนาดเล็ก เพราะจะช่วยให้สมาชิกมีโอกาสแสดงออกอย่างเป็นอิสระโดยทั่วถึง จำนวนสมาชิกใหญ่ที่สุดประมาณ 12 คน ไม่ควรเกิน 15 คน และขนาดของกลุ่มที่เหมาะสมต่อการทำงานร่วมกันควรอยู่ในช่วง 5 – 15 คน โดยมีผู้สอนเป็นผู้กำหนดขนาดของกลุ่มให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่องกิจกรรมและอุปกรณ์เป็นหลัก

2) การจัดที่นั่งและที่ว่าง เพื่อให้สมาชิกในกลุ่มมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างทั่วถึง และเปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนรู้สึกสละเวลาแสดงออก สไตเนอร์ (ทิพย์วัลย์ สมแดง. 2528 : 15 ; อ้างอิงจาก Stienzer 1967 :226) พบว่า สมาชิกจะพอใจและสบายใจที่จะมีปฏิสัมพันธ์ในกลุ่มที่สมาชิกมองเห็นและได้ยินทุกๆ คนโดยทั่วถึง ถ้าต้องการให้สมาชิกมีส่วนร่วมและมีปฏิสัมพันธ์สูง ผู้นำกลุ่มควรจัดให้สมาชิกที่เงียบเฉย และจัดให้คนที่ชอบผูกขาดการอภิปรายนั่งติดๆ กัน นอกจากนี้การจัดกลุ่มเป็นรูปวงกลม และให้สมาชิกนั่งใกล้ๆ กันจะทำให้เกิดความสบายใจ และสามารถร่วมทำงานกลุ่มได้สะดวก และมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างทั่วถึง ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานกลุ่ม

กระบวนการกลุ่ม คือ รูปแบบของการปฏิสัมพันธ์กันในกลุ่ม หรือ วิธีดำเนินงานกลุ่มเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนด ซึ่งมีลักษณะสำคัญของกลุ่มที่ทำให้เกิดกระบวนการกลุ่มดังนี้

- 1) มีจุดมุ่งหมายร่วมกัน
- 2) มีการปฏิสัมพันธ์กันโดยการสื่อความหมาย
- 3) สมาชิกต้องกระทำกิจกรรมเพื่อให้กลุ่มบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้
- 4) มีความคิดในแนวที่ร่วมกัน
- 5) มีการร่วมกันตัดสินใจในรูปของกลุ่ม
- 6) ยึดมั่นในหน้าที่ของกลุ่มอย่างแข็งขัน

กลุ่มใดก็ตามเมื่อมีองค์ประกอบของกลุ่มด้านอื่นๆ ดี คือมีผู้นำดี มีสมาชิกดี มีความสามารถตามบทบาทหน้าที่ของตน ลักษณะของกลุ่มมีความเหมาะสม แต่วิธีดำเนินงานภายในกลุ่ม ซึ่งเรียกว่าการปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่ม หรือกระบวนการกลุ่มไม่เหมาะสมแล้วปัญหาต่างๆ ก็

อาจจะเกิดขึ้นภายในกลุ่มได้ง่าย เป็นต้นว่า กลุ่มๆ หนึ่งขาดการตั้งจุดมุ่งหมายในการทำกิจกรรมร่วมกัน สมาชิกกลุ่มไม่เข้าใจจุดมุ่งหมายของกิจกรรมนั้นว่าทำอะไร ต่างคนต่างทำไปคนละทาง ไม่มีการสื่อความหมายเพื่อความเข้าใจซึ่งกันและกัน ไม่มีในลักษณะที่ไม่เหมาะสม แนวคิดในการทำกิจกรรมของสมาชิกกลุ่มจึงอาจจะเกิดความแตกแยก ผลที่สุดนอกจากกิจกรรมของกลุ่มนั้นจะไม่ประสบผลสำเร็จแล้ว อาจจะเกิดปัญหาระหว่างสมาชิกกลุ่มขึ้นมาทำให้เกิดความแตกแยกของสมาชิก กระบวนการกลุ่มจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างยิ่ง

2.14 ขั้นตอนการทำงานกลุ่ม

ณัฐดนัย อินทรสุขศรี (2526 : 4-6) ได้กล่าวถึงกระบวนการทำงานกลุ่มอย่างมีระเบียบแบบแผนในลักษณะต่อเนื่อง ที่เรียกว่า กระบวนการพัฒนาและเสริมสร้างทีมงาน ซึ่งก็คือ กระบวนการและขั้นตอนในการทำงานกลุ่มนั่นเอง กระบวนการประกอบด้วยขั้นตอนใหญ่ๆ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1) ขั้นวิเคราะห์ และวินิจฉัยเบื้องต้น การวิเคราะห์ในเรื่องต่างๆ ดังนี้

- 1.1) การคาดหวังอะไรในการทำงานกลุ่ม
- 1.2) การทำงานแต่ละขั้นหลังกิจกรรมกลุ่มแต่ละอย่างจะต้องใช้เวลาเท่าไร
- 1.3) สมาชิกกลุ่มมีลักษณะอย่างไร จุดอ่อน จุดแข็ง ความสามารถเฉพาะด้านของสมาชิก ความสัมพันธ์ ความเชื่อถือที่มีต่อกัน ซึ่งเป็นสิ่งที่ยอมรับว่าสิ่งเหล่านี้ไม่เท่ากันในทุก

1.4) จะทำอะไรให้งานที่ทำเป็นกลุ่มออกมาได้ผลดี

1.5) อะไรคือปัญหาและอุปสรรคในการทำงานกลุ่ม

2) การตั้งเป้าหมายและอุปสรรคในการทำงานกลุ่ม มีการประชุมร่วมกันทุกคนต้องเข้าใจในเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของงานกลุ่มเป็นอย่างดี เป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กลุ่มตั้งขึ้นมานั้นต้องแน่นอนและเด่นชัด

3) การวางแผน โดยให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่ตั้งไว้รวมถึงเวลาที่กำหนดและสมาชิกทุกคนจะร้องทำตามแผนที่วางไว้ร่วมกัน

4) ปฏิบัติตามแผนที่ผู้นำสมาชิกต้องใกล้ชิดกันเพื่อความคล่องตัวและสามารถช่วยแก้ปัญหา การจูงใจ และการปรับปรุงพฤติกรรมต่างๆ ระหว่างสมาชิกกลุ่มและผู้นำต้องถูกนำมาใช้ให้ทุกคนรู้ในบทบาทและความคาดหวังของกลุ่ม

5) การควบคุม ตรวจสอบและประเมินผล ซึ่งต้องทำโดยละเอียด และประเมินผลว่างานที่กลุ่มปฏิบัติได้ผลตามเป้าหมายหรือไม่ ถ้าไม่ได้ผลผู้นำกลุ่มพึงคิดย้อนกลับไปยังขั้นตอนแรกๆ เพื่อดูว่างานนั้นมีอุปสรรคอยู่ที่ช่วงใด และแก้ไขโดยทันที

ทิตนา แชมมณี (2528 : 380-389) ได้กล่าวไว้อย่างละเอียดถึงกระบวนการทำงานว่าคือ ขั้นตอนและวิธีการในการดำเนินงาน ซึ่งพอสรุปได้ว่า กระบวนการที่จำเป็นในการทำงานเป็นกลุ่มควรประกอบด้วยรายละเอียดต่อไปนี้

1) การกำหนดจุดมุ่งหมายในการทำงาน งานขั้นแรกที่ผู้นำกลุ่มและสมาชิกพึงกระทำในการเริ่มงานร่วมกันคือ ผู้นำ และสมาชิกควรจะได้ช่วยกันวางจุดมุ่งหมายในการทำงานให้ชัดเจน และตรวจสอบดูว่าทุกคนเข้าใจตรงกันก่อนลงมือปฏิบัติงาน

2) การวางแผน หมายถึง การคิด และการตัดสินใจในปัจจุบันถึงสิ่งที่จะทำให้อนาคตว่าจะทำอะไร จะทำอย่างไร มีทรัพยากรที่จะเป็น จะใช้อะไรบ้างเพื่อให้งานที่ต้องการจะทำบรรลุผลสำเร็จ การวางแผนงานเป็นเรื่องที่สำคัญและจำเป็นสำหรับกลุ่มเปรียบเสมือนเข็มทิศนำทางให้กลุ่มเดินไปสู่เป้าหมายอย่างพร้อมเพรียงกัน ขั้นตอนที่สำคัญในการวางแผนงานของกลุ่มโดยทั่วๆ ไป ได้แก่

- 2.1) การเป็นและรวบรวมข้อมูลที่สำคัญ
- 2.2) การวางจุดมุ่งหมายในการทำงาน
- 2.3) การหาวิธีการและกำหนดขั้นตอนในการทำงาน
- 2.4) การกำหนดแผนการปฏิบัติงาน
- 2.5) การแบ่งงาน และมอบหมายงาน
- 2.6) การเตรียมการเรื่องการประสานงาน
- 2.7) การกำหนดวิธีการแก้ไขปัญหาไว้ล่วงหน้า

3) การปฏิบัติงานตามแผน ในขั้นนี้สมาชิกแต่ละคนของกลุ่มลงมือทำงานตามหน้าที่รับผิดชอบของตนรวมทั้งการดูแลให้งานเป็นไปตามแผนที่ตกลงกันไว้ซึ่งประกอบด้วย

- 3.1) การติดตามงานเพื่อให้ทราบว่าการดำเนินงานใดดำเนินไปแล้วเพียงใด เป็นไปตามแผนหรือไม่
- 3.2) การจูงใจให้ผู้ร่วมงานมีกำลังใจทำงาน สร้างความร่วมมือ ร่วมใจให้เกิดขึ้นในการทำงาน
- 3.3) การให้คำปรึกษาแนะนำ
- 3.4) การเสริมสร้างความรู้ความสามารถของผู้ร่วมงาน เป็นเรื่องที่กลุ่มหัวหน้ากลุ่มควรดูแลสนับสนุนในรูปแบบต่างๆ ตามความเหมาะสม
- 3.5) การประสานงาน ได้แก่ การทำหน้าที่ประสานงานฝ่ายต่างๆ ให้เกิดความสะดวกในการดำเนินงานแต่ละขั้นตอน

4) การประเมินผล และปรับปรุงงาน การประเมินผลงานเป็นขั้นตอนที่สำคัญในการทำงานกลุ่ม เพราะจะช่วยให้กลุ่มได้ทราบว่าการดำเนินงานบรรลุเป้าหมายหรือไม่เพียงใด และจะทำให้ได้ข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้นในโอกาสต่อไป การประเมินผลงานมีประเด็นสำคัญ ดังนี้

- 4.1) ควรประเมินผลเป็นระยะๆ เพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าของงาน และเพื่อเก็บข้อมูลที่จะช่วยให้สามารถปรับปรุงงานได้ และควรประเมินผลหลังจากการดำเนินงานเสร็จสิ้นตามแผน เพื่อตรวจสอบดูว่าการทำงานของกลุ่มบรรลุเป้าหมายหรือไม่เพียงใด

4.2) ควรประเมินผลงานว่าผลงานเป็นไปตามความคาดหวังหรือไม่ และควรประเมินกระบวนการวิธีการทำงานของกลุ่มว่าเหมาะสมหรือไม่ ช่วยให้ได้ผลงานที่ดีหรือไม่ และเป็นวิธีการที่ผู้ร่วมงานพอใจเพียงใด มีปัญหาเกิดขึ้นในขั้นตอนใด อย่างไร จากสาเหตุใด ประเมินวิธีการทำงานของแต่ละบุคคล

4.3) การประเมินผลงานควรมีเกณฑ์ที่ชัดเจนเป็นหลักในการประเมินและควรประเมินโดยยึดจุดมุ่งหมายที่วางไว้เป็นหลัก

จากความหมาย ลักษณะ กระบวนการและขั้นตอนการทำงานกลุ่มข้างต้นสรุปได้ว่าการทำงานกลุ่มนั้นควรมีลักษณะที่สำคัญดังนี้

1. การกำหนดจุดมุ่งหมาย
2. การวางแผนงาน
3. การปฏิบัติตามแผนงาน
4. การสรุป และประเมินผล

2.15 ทักษะที่จำเป็นในการทำงานกลุ่ม

นายดา ปิณฑานนท์ (2543 : 90 - 92) กล่าวว่าทักษะการทำงานกลุ่มที่จำเป็นในการเรียนแบบร่วมมือมีดังนี้

1. ทักษะเพื่อการจัดระเบียบภายในกลุ่ม เป็นทักษะที่ผู้เรียนควรปฏิบัติ เพื่อให้การเข้ากลุ่มเป็นไปด้วยความเรียบร้อยได้แก่

- 1) เข้ากลุ่มอย่างเงียบ ๆ ไม่ส่งเสียงรบกวนผู้อื่น
- 2) อยู่ทำงานกับกลุ่มตลอดจนกว่างานจะเสร็จ
- 3) มีส่วนร่วมในการพยายามทำให้งานกลุ่มประสบความสำเร็จ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และใช้สื่อวัสดุต่าง ๆ ร่วมกัน
- 4) ทำความรู้จัก แนะนำตนเอง แนะนำผู้อื่น พูดจากันอย่างสุภาพให้เกียรติกัน ใช้สรรพนามที่เหมาะสมในระหว่างคุยกัน
- 5) กล่าวลากันเมื่อสลายกลุ่มแล้ว

2. ทักษะที่จะทำให้กลุ่มทำงานจนสำเร็จด้วยดี เป็นความพยายามทำให้งานกลุ่มสำเร็จลงอย่างเรียบร้อย และยังคงรักษาสัมพันธภาพที่ดีในการทำงานกลุ่มไว้ได้แก่

- 1) ช่วยกันอธิบายชี้แจงงานที่ต้องทำในกลุ่มให้เข้าใจตรงกัน
- 2) การให้ความสนับสนุนช่วยเหลือกลุ่ม การยอมรับเพื่อนสมาชิก แสดงความกระตือรือร้น ซินชมยินดี สอบถามและสรุปความคิดเห็นของเพื่อน
- 3) ขอความช่วยเหลือจากเพื่อนอย่างสุภาพ หรือขอร้องให้เพื่อนอธิบายขยายความในสิ่งที่เขาพูด
- 4) เสนอตัวที่จะเป็นผู้อธิบาย ขยายความสิ่งต่าง ๆ
- 5) ชี้แจงให้เพื่อนได้รับทราบการมีส่วนร่วมของเพื่อนคนอื่น ๆ

2.1.6 ประโยชน์ของการทำงานกลุ่ม

ยัง (คณางค์ คำคุณเอนก. 2544 : 28 ; อ้างอิงจาก Yong. 1972: 634) กล่าวถึงประโยชน์ของการทำงานกลุ่มในการเรียนการสอนไว้ดังนี้

1) การทำงานกลุ่มจะทำให้เกิดการนำพลังกลุ่มของผู้เรียนมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน ทำให้ครูมีเวลามากขึ้นในการช่วยเหลือนักเรียนแต่ละคน

2) การแบ่งกลุ่มนักเรียนจะทำให้ครูมีความคล่องตัวมากขึ้น

3) ทำให้บรรยากาศในการทำงานร่วมกันไม่เคร่งเครียด

4) การทำงานกลุ่มช่วยลดปัญหาเกี่ยวกับระเบียบวินัยของนักเรียน

5) ฝึกให้นักเรียนเป็นผู้กว้างขวางในการค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งต่างๆ

6) ฝึกให้นักเรียนรู้จักการเสนอแนะ การซักถาม ตลอดจนส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

นอกจากนี้ ฤทธิย อติชาติพงศ์ (ม.ป.ป. :13) กล่าวถึงประโยชน์ของการทำงานกลุ่มว่า

1) ช่วยให้เข้าใจขอบเขตการทำงานกลุ่มร่วมกัน แล้วนำไปประยุกต์ใช้กับเพื่อนร่วมงาน และนักเรียนในการแนะแนวหมู่

2) ช่วยให้รู้จักเลือก รู้จักวางจุดมุ่งหมาย และการเสนอแนะ ตลอดจน การประเมินผล ในการแก้ปัญหาในโครงการที่กระทำ และสามารถดำเนินการตามโครงการต่อไปได้ดี

3) ช่วยให้สมาชิกเกิดความรู้สึกไวต่อปฏิกริยาโต้ตอบภายในกลุ่ม เพื่อเขาจะได้รับรู้ในเรื่องความรับผิดชอบของหัวหน้าของสมาชิกที่ดี การโต้ตอบอย่างนี้จะช่วยให้กลุ่มพัฒนาอย่างกว้างขวาง และได้แหล่งความรู้ของแต่ละคนในกลุ่มที่แสดงออกมา

4) ช่วยให้คนได้พัฒนาทั้งความรู้ และทักษะในสังคมประชาธิปไตย

จากประโยชน์ของการทำงานกลุ่มข้างต้น สรุปได้ว่า การทำงานกลุ่มก่อให้เกิดประโยชน์ดังนี้

1) การทำงานกลุ่มตอบสนองความต้องการอยู่ร่วมกันของบุคคล ป้องกันไม่ให้เกิดความรู้สึกโดดเดี่ยว

2) ช่วยเสริมสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เช่น ความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความสามัคคีในกลุ่ม ความไว้วางใจกัน การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน พฤติกรรมกล้าแสดงออก และช่วยลดปัญหาเกี่ยวกับระเบียบวินัย

3) เป็นการฝึกทักษะในการทำงานร่วมกัน เช่น การแสดงความคิดเห็นการยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน การเสนอแนะความรู้ข้อมูล การซักถาม การชี้แจงเหตุผล การอภิปรายผล ตลอดจนเป็นการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

4) เป็นการแบ่งเบาภาระงานที่หนักเกินไป เช่น เป็นการลดภาระงานเกิดความสามารถของบุคคล ทำให้ครูมีเวลามากขึ้นในการให้ความช่วยเหลือนักเรียนแต่ละคน การแบ่งกลุ่มทำให้ครูตอบปัญหาของนักเรียนน้อยลง

5) ก่อให้เกิดบรรยากาศที่เป็นกันเองในการทำงานและการเรียน สมาชิกกลุ่มจะรู้สึกสบาย สนุกสนาน และไม่เคร่งเครียดในการทำงานร่วมกัน

6) ช่วยให้สมาชิกของกลุ่มเกิดความรู้สึกไวต่อปฏิกิริยาโต้ตอบภายในกลุ่มเพื่อจะได้รับความรู้เกี่ยวกับความรับผิดชอบของหัวหน้าและสมาชิกที่ดี อันจะเป็นแนวทางในการพัฒนาความรู้ และทักษะในสังคมประชาธิปไตย

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการทำงานกลุ่ม

2.2.1 งานวิจัยในประเทศ

สุรชาติ มานิตย์ (2530 : 42) ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และบุคลิกภาพประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา โดยการเรียนเป็นทีม ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนเป็นทีมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และบุคลิกภาพประชาธิปไตยแตกต่างจากนักเรียนที่เรียนโดยการเรียนการสอนตามคู่มือแนวการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยนักเรียนที่เรียนเป็นทีมจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และบุคลิกภาพประชาธิปไตยสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยการสอนตามคู่มือแนวการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา

ไชยรัตน์ ปรานี (2531 : 79-80) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม และความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา โดยการสอนแบบซินดิเนท กับการสอนตามคู่มือครู ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนที่เรียนโดยการสอนแบบซินดิเนท กับนักเรียนที่เรียนโดยการสอนตามคู่มือครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 พฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ทั้งสองกลุ่มมีความรับผิดชอบต่อสังคมไม่แตกต่างกัน

ชูศักดิ์ สิงห์อุตร (2532 : 70-71) ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา โดยใช้เทคนิคการสอนแบบศึกษากรณีตัวอย่าง กับการสอนตามคู่มือการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พฤติกรรมการทำงานกลุ่มของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และพบว่านักเรียนกลุ่มทดลองมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงานกลุ่มด้านผู้นำ เลขานุการ และสมาชิกสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 ขณะที่นักเรียนกลุ่มควบคุมมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงานกลุ่มด้านผู้นำ และเลขานุการสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพฤติกรรมการทำงานกลุ่มด้านสมาชิกสูงขึ้นไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

คณางค์ คำนูนอก (2544 : 44 -47) ได้ศึกษาผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการทำงานกลุ่ม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดบรมนิเวศ กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนที่มีคะแนนการทำงานกลุ่มต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 50 และสมัครใจเข้าร่วมการทดลอง จำนวน 18 คน แล้วสุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 9 คน โดยกลุ่มทดลอง ได้รับกิจกรรมกลุ่ม ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับข้อสนเทศ ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า นักเรียนที่เข้าร่วม กิจกรรมกลุ่มกับนักเรียนที่ได้รับข้อสนเทศมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำงานกลุ่มดีขึ้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 การใช้กิจกรรมกลุ่มนั้น ทำให้นักเรียนได้มีโอกาสปฏิบัติ กิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ การแสดงบทบาทสมมุติ การจัดสถานการณ์จำลอง การเล่นเกม กรณี ตัวอย่าง ด้วยตนเองโดยมีปฏิสัมพันธ์กันภายในกลุ่ม มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา มีการอภิปราย และสรุปเกี่ยวกับการทำงานกลุ่ม ส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในการทำงานกลุ่มดีขึ้น และสามารถประยุกต์ใช้ในการทำงานกลุ่มครั้งต่อไปได้

2.2.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

กูต และคนอื่นๆ (Goof and others. 1989 -1990 : 56-62) ศึกษาการใช้การทำงานกลุ่มในการสอนคณิตศาสตร์ ข้อมูลที่ได้รวบรวมจากครูมากกว่า 400 คน ที่ใช้การทำงานกลุ่มในการสอนคณิตศาสตร์มากกว่า 1 ครั้งต่อสัปดาห์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาจำนวน 15 ห้อง โดยสุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ 5 คน แรกสูงสุด และ 5 คนสุดท้าย และสุ่มนักเรียน 2 คน ทำการสังเกตอย่างใกล้ชิดพร้อมทั้งการสัมภาษณ์ ผลการศึกษาพบว่า การทำงานกลุ่มช่วยเพิ่มแรงจูงใจ และความกระตือรือร้น การมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อน และช่วยเพิ่มพูนความคิดเชิงคณิตศาสตร์ นอกจากนี้ยังพบว่านักเรียนที่มีความสามารถสูงมีแนวโน้มที่จะควบคุมกลุ่มได้ หรือไม่ก็ทำงานตามลำพัง อีกทั้งนักเรียนต้องได้รับการพัฒนาในเรื่องของการสื่อสาร ในขณะที่ทำงานกลุ่มด้วย

จากเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยข้างต้น สรุปได้ว่า การทำงานกลุ่มคือการที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป มาอยู่รวมกันเพื่อทำกิจกรรมต่างๆ ที่มีเป้าหมายร่วมกัน ขณะที่มีการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันนั้น บุคคลจะมีปฏิริยาการแสดงออกต่อกัน อันจะเป็นพลังกลุ่มที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และการพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกัน ลักษณะการกระทำของบุคคลใน ขณะที่มีการทำงานร่วมกันอย่างถูกต้อง และเหมาะสมนั้นย่อมทำให้การดำเนินงานนั้นบรรลุผลตามความมุ่งหมายที่วางไว้ โดยจะต้องมีกระบวนการทำงานดังนี้ การกำหนดจุดมุ่งหมายการทำงานกลุ่ม การวางแผนการทำงานกลุ่ม การปฏิบัติตามแผนการทำงานกลุ่ม การสรุปและประเมินผลการทำงานกลุ่ม ลักษณะการทำงานกลุ่มดังกล่าว เป็นลักษณะที่สำคัญต่อการพัฒนาและต่อการเรียนรู้ จึงจำเป็นที่จะต้องทำการศึกษาและพัฒนาต่อไป แต่ถ้าไม่มีลักษณะดังกล่าวก็จะทำให้เกิดปัญหาในการทำงานกลุ่มขึ้นได้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนประชาราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2549 จำนวน 649 คน เป็นนักเรียนชาย 357 คน และนักเรียนหญิง 292 คน เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 217 คน เป็นนักเรียนชาย 118 คน และนักเรียนหญิง 99 คน เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 236 คน เป็นนักเรียนชาย 132 คน และนักเรียนหญิง 104 คน และเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 196 คน เป็นนักเรียนชาย 107 คน และนักเรียนหญิง 89 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนประชาราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2549 จำนวน 324 คน ที่มีระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (Yamene. 1967 : 886 – 887) เป็นนักเรียนชาย 178 คน และนักเรียนหญิง 146 คน เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 109 คน เป็นนักเรียนชาย 59 คน และนักเรียนหญิง 50 คน เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 118 คน เป็นนักเรียนชาย 66 คน และนักเรียนหญิง 52 คน และเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 97 คน เป็นนักเรียนชาย 53 คน และนักเรียนหญิง 44 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ระดับชั้นและเพศเป็นชั้น (Strata)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนประชาราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น 9 ตอน ได้แก่

- ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว
- ตอนที่ 2 แบบสอบถามนิสัยทางการเรียน
- ตอนที่ 3 แบบสอบถามอัตมโนทัศน์
- ตอนที่ 4 แบบสอบถามบุคลิกภาพ
- ตอนที่ 5 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง
- ตอนที่ 6 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของการเรียน

ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู

ตอนที่ 8 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

ตอนที่ 9 แบบสอบถามปัญหาการทำงานกลุ่ม

วิธีการสร้างเครื่องมือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

ได้แก่ เพศ ระดับชั้น คะแนนเฉลี่ยสะสม รายได้ของผู้ปกครอง และระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

ตัวอย่างแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับลักษณะของนักเรียนหรือเติมข้อมูลของนักเรียนลงในช่องว่าง

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2. ระดับชั้น
 - ☐ ประถมศึกษาปีที่ 4
 - ☐ ประถมศึกษาปีที่ 5
 - ☐ ประถมศึกษาปีที่ 6
3. คะแนนเฉลี่ยสะสม
4. รายได้ของผู้ปกครอง เฉลี่ยเดือนละ บาท
5. ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง
 - ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี
 - ☐ ปริญญาตรี
 - ☐ สูงกว่าปริญญาตรี

ตอนที่ 2 แบบสอบถามนิสัยทางการเรียน มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

2.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิสัยทางการเรียน

2.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามนิสัยทางการเรียนของอมรรัตน์ ศรีเจริญพรรณ (2546) และ อาคม ระดมสุข (2547)

2.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวความคิดของลิเคิร์ต (Likert Scale Type) ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามนิสัยทางการเรียน

คำชี้แจง เมื่อนักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างใดช่องว่างหนึ่งให้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้างไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
0	ขณะเรียนนักเรียนตั้งใจฟังครูสอน					
00	นักเรียนไม่ได้อ่านบททบทวนบทเรียนที่ครูสอนไปแล้ว					

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความทางบวก		ข้อความทางลบ	
	(คะแนน)		(คะแนน)
จริงที่สุด	5		1
จริง	4		2
จริงบ้าง	3		3
จริงน้อย	2		4
จริงน้อยที่สุด	1		5

เกณฑ์ในการแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์การประเมินค่าความหมายตามแนวคิดของวิเชียร เกตุสิงห์ (2538 : 9) ในการวิจัยครั้งนี้แปลผลได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.67 – 5.00	คะแนน หมายถึง	มีนิสัยทางการเรียนเหมาะสม
คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.66	คะแนน หมายถึง	มีนิสัยทางการเรียนเหมาะสมบ้าง
คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33	คะแนน หมายถึง	มีนิสัยทางการเรียนไม่เหมาะสม

ตอนที่ 3 แบบสอบถามอัตมโนทัศน์ มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

3.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอัตมโนทัศน์

3.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามอัตมโนทัศน์ของ ชูติญา แสนละมุล (2541) และกฤติรินทร์ นิมทองคำ (2542)

3.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามอัตมโนทัศน์ โดยใช้แนวคิดที่ได้จากข้อ 3.1 และข้อ 3.2 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวความคิดของลิเคอร์ท (Likert Scale Type) ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามอัตมโนทัศน์

คำชี้แจง เมื่อนักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างใดช่องว่างหนึ่งให้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้างไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
0	ด้านร่างกาย นักเรียนพึงพอใจในรูปร่างหน้าตาของตนเอง					
00	ด้านความสามารถและการได้รับการยอมรับ นักเรียนไม่กล้าแสดงความคิดเห็น					
000	ด้านจิตใจ นักเรียนมักรู้สึกมีความสุขในชีวิต					

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความทางบวก (คะแนน)		ข้อความทางลบ (คะแนน)	
จริงที่สุด	5		1
จริง	4		2

จริงบ้าง	3	3
จริงน้อย	2	4
จริงน้อยที่สุด	1	5

เกณฑ์ในการแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์การประเมินค่าความหมายตามแนวคิดของวิเชียร เกตุสิงห์ (2538 : 9) ในการวิจัยครั้งนี้แปลผลได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.67 – 5.00 คะแนน หมายถึง มีอัตมโนทัศน์ดี

คะแนนเฉลี่ย 3.34 – 3.66 คะแนน หมายถึง มีอัตมโนทัศน์ดีพอใช้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33 คะแนน หมายถึง มีอัตมโนทัศน์ไม่ดี

ตอนที่ 4 แบบสอบถามบุคลิกภาพ มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

4.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ

4.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามบุคลิกภาพของพรเพชร โสติถิमानนท์ (2547) และธรรมศร วงศ์สัจจา (2548)

4.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามบุคลิกภาพ โดย เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวความคิดของลิเคอร์ท (Likert Scale Type) ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

คำชี้แจง เมื่อนักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างใดช่องว่างหนึ่งให้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้างไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
0	นักเรียนชอบทำงานที่รับผิดชอบให้เสร็จ ก่อนกำหนดเวลา					
00	นักเรียนรู้สึกทนไม่ได้ ถ้าต้องทำงาน ร่วมกับคนที่ทำงานอย่างขี้ไปที					

เกณฑ์การให้คะแนน

	ข้อความทางบวก (คะแนน)	ข้อความทางลบ (คะแนน)
จริงที่สุด	5	1
จริง	4	2
จริงบ้าง	3	3
จริงน้อย	2	4
จริงน้อยที่สุด	1	5

เกณฑ์ในการแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์การประเมินค่าความหมายตามแนวคิดของอัจฉรา วงศ์พัฒนามงคล(2533 : 57 – 58) ในการวิจัยครั้งนี้แปลผลได้ดังนี้

ผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย หมายถึง ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบเอ

ผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย หมายถึง ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบบี

ตอนที่ 5 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

5.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง

5.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครองของเมทินี รุ่งรังษี (2548)

5.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครองโดย เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวความคิดของลิเคอร์ท (Likert Scale Type) ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่าง แบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง

คำชี้แจง เมื่อนักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างใดช่องว่างหนึ่งให้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้างไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
0	<u>การปฏิบัติตนของนักเรียนต่อผู้ปกครอง</u> นักเรียนช่วยผู้ปกครองทำงานบ้าน					
00	<u>การปฏิบัติตนของผู้ปกครองต่อนักเรียน</u> ผู้ปกครองมีเวลาร่วมกิจกรรมภายใน ครอบครัว					

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความทางบวก		ข้อความทางลบ	
(คะแนน)		(คะแนน)	
จริงที่สุด	5		1
จริง	4		2
จริงบ้าง	3		3
จริงน้อย	2		4
จริงน้อยที่สุด	1		5

เกณฑ์ในการแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์การประเมินค่าความหมายตามแนวคิดของวิเชียร เกตุสิงห์ (2538 : 9) ในการวิจัยครั้งนี้แปลผลได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.67 – 5.00 คะแนน หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครองดี

คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.66 คะแนน หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครองดีพอใช้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33 คะแนน หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครองไม่ดี

ตอนที่ 6 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของการเรียน มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

6.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพของการเรียน

6.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของการเรียนของศตพร แวคล้ายหงส์ (2547) และของบรรลพ วรณัฐ (2548)

6.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของการเรียน โดย เป็นแบบสอบถาม ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวความคิดของลิเคิร์ต (Likert Scale Type) ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่าง แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของการเรียน

คำชี้แจง เมื่อนักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างใดช่องว่างหนึ่ง ให้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้างไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
0	<u>สถานที่เรียน</u> ห้องเรียนมีอากาศถ่ายเทสะดวก					
00	<u>สื่อและอุปกรณ์การเรียน</u> สื่อที่ใช้มีเพียงพอกับความต้องการของ นักเรียน					

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความทางบวก		ข้อความทางลบ	
	(คะแนน)		(คะแนน)
จริงที่สุด	5		1
จริง	4		2
จริงบ้าง	3		3
จริงน้อย	2		4
จริงน้อยที่สุด	1		5

เกณฑ์ในการแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์การประเมินค่าความหมายตามแนวคิดของวิเชียร เกตุสิงห์ (2538 : 9) ในการวิจัยครั้งนี้แปลผลได้ดังนี้

- คะแนนเฉลี่ย 3.67 – 5.00 คะแนน หมายถึง ลักษณะทางกายภาพของการเรียนดี
 คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.66 คะแนน หมายถึง ลักษณะทางกายภาพของการเรียนดีพอใช้
 คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33 คะแนน หมายถึง ลักษณะทางกายภาพของการเรียนไม่ดี

ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

7.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู

7.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูของศักดิ์ดา พัยคณโส (2545) และของพิศดี มินศิริ (2547)

7.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู โดย เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวความคิดของลิเคอร์ท (Likert Scale Type) ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่าง แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู

คำชี้แจง เมื่อนักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างใดช่องว่างหนึ่งให้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้างไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
0	<u>การปฏิบัติตนของนักเรียนต่อครู</u> นักเรียนไม่กล้าซักถามครูเมื่อมีข้อสงสัย					
00	<u>การปฏิบัติตนของครูต่อนักเรียน</u> ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น					

เกณฑ์การให้คะแนน

	ข้อความทางบวก (คะแนน)	ข้อความทางลบ (คะแนน)
จริงที่สุด	5	1
จริง	4	2
จริงบ้าง	3	3
จริงน้อย	2	4
จริงน้อยที่สุด	1	5

เกณฑ์ในการแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์การประเมินค่าความหมายตามแนวคิดของวิเชียร เกตุสิงห์ (2538 : 9) ในการวิจัยครั้งนี้แปลผลได้ดังนี้

- คะแนนเฉลี่ย 3.67 – 5.00 คะแนน หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูดี
 คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.66 คะแนน หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูดีพอใช้
 คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33 คะแนน หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูไม่ดี

ตอนที่ 8 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

- 8.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน
 8.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนของ ดารุณี ขอเจริญ (2546)
 8.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน โดยเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวความคิดของลิเคิร์ต (Likert Scale Type) ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่าง แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

คำชี้แจง เมื่อนักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างใดช่องว่างหนึ่งให้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้างไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
0	นักเรียนแสดงควมมีน้ำใจกับเพื่อนเมื่อมี โอกาส					

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความทางบวก		ข้อความทางลบ	
	(คะแนน)		(คะแนน)
จริงที่สุด	5		1
จริง	4		2
จริงบ้าง	3		3
จริงน้อย	2		4
จริงน้อยที่สุด	1		5

เกณฑ์ในการแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์การประเมินค่าความหมายตามแนวคิดของวิเชียร เกตุสิงห์ (2538 : 9) ในการ
วิจัยครั้งนี้แปลผลได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.67 – 5.00 คะแนน หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนดี

คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.66 คะแนน หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนดีพอใช้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33 คะแนน หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนไม่ดี

ตอนที่ 9 แบบสอบถามปัญหาการทำงานกลุ่ม มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

9.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการทำงานกลุ่ม

9.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามปัญหาการทำงานกลุ่มของ ธรรมธร วงศ์สัจจา (2548)

9.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามปัญหาการทำงานกลุ่ม โดย เป็นแบบสอบถามชนิดมาตรา

ส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวความคิดของลิเคอร์ท (Likert Scale Type)
ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามปัญหาการทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง เมื่อนักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างใดช่องว่างหนึ่งให้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้างไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
0	นักเรียนให้ความร่วมมือในการทำงานกลุ่มด้วยความกระตือรือร้น					
00	นักเรียนไม่ชอบทำงานร่วมกับเพื่อนที่ไม่สนิท					

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความทางบวก		ข้อความทางลบ	
	(คะแนน)		(คะแนน)
จริงที่สุด	1		5
จริง	2		4
จริงบ้าง	3		3
จริงน้อย	4		2
จริงน้อยที่สุด	5		1

เกณฑ์ในการแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์การประเมินค่าความหมายตามแนวคิดของวิเชียร เกตุสิงห์ (2538 : 9) ในการวิจัยครั้งนี้แปลผลได้ดังนี้

- คะแนนเฉลี่ย 3.67 – 5.00 คะแนน หมายถึง นักเรียนมีปัญหาการทำงานกลุ่มมาก
 คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.66 คะแนน หมายถึง นักเรียนมีปัญหาการทำงานกลุ่มปานกลาง
 คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33 คะแนน หมายถึง นักเรียนมีปัญหาการทำงานกลุ่มน้อย

การหาคุณภาพเครื่องมือ

1. หาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยนำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านได้แก่ รองศาสตราจารย์เวรณี กรีทอง อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภะ และอาจารย์ดร. พาสณา จุลรัตน์ ตรวจสอบความเที่ยงตรง โดยตรวจสอบความเหมาะสมทางด้านภาษา ข้อความ และการใช้ตัวเลือกในแบบสอบถามให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ก่อนนำไปทดลองใช้

2. หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (Item Discrimination) ของแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) เพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25 % ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ มาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อ โดยใช้ t-test เลือกข้อที่มีค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มาใช้เป็นแบบสอบถามในการวิจัย ได้ผลดังนี้

ตอนที่ 2 แบบสอบถามนิสัยทางการเรียน มีจำนวน 10 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.34 - 4.37

ตอนที่ 3 แบบสอบอ้อมโนทัศน์ มีจำนวน 10 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.92 - 5.38

ตอนที่ 4 แบบสอบถามบุคลิกภาพ มีจำนวน 8 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.51 - 4.37

ตอนที่ 5 แบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง มีจำนวน 11 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.22 - 6.58

ตอนที่ 6 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพด้านการเรียน มีจำนวน 8 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.14 - 6.79

ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู มีจำนวน 10 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.94 - 8.26

ตอนที่ 8 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน มีจำนวน 11 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.22 - 5.38

ตอนที่ 9 แบบสอบถามปัญหาการทำงานกลุ่ม มีจำนวน 8 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.14 - 5.87

3. การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ผู้วิจัยหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้เฉพาะข้อที่คัดเลือกแล้วในข้อ 2 ไปหาความเชื่อมั่น โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ผลดังนี้

ตอนที่ 2 แบบสอบถามนิสัยทางการเรียน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .6480

ตอนที่ 3 แบบสอบอ้อมโนทัศน์ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9377

ตอนที่ 4 แบบสอบถามบุคลิกภาพ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8535

ตอนที่ 5 แบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8995

ตอนที่ 6 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพด้านการเรียน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8614

ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8886

ตอนที่ 8 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8727

ตอนที่ 9 แบบสอบถามปัญหาการทำงานกลุ่ม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9064

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปขออนุญาตผู้อำนวยการโรงเรียนพระราชราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์ ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยนำแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร ในระหว่างวันที่ 2- 14 ธันวาคม 2549 จำนวน 324 ฉบับ ได้รับคืนมาครบทุกฉบับ

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่นักเรียนตอบมาคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่สมบูรณ์ คือ ตอบคำถามครบทุกข้อ ปรากฏว่าสมบูรณ์ทุกฉบับ จากนั้นจึงนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนกับปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

3. วิเคราะห์ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่ส่งผลต่อปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ ได้แก่

2.1 การหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบสอบถาม โดยใช้เทคนิค 25 % กลุ่มสูง – กลุ่มต่ำ แล้วทดสอบด้วย t – test

2.2 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์สมมติฐาน ได้แก่

3.1 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัวและด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนกับปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนประชากรราษฎร์อุปถัมภ์วิทยาเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

3.2 วิเคราะห์ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่ส่งผลต่อปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนประชากรราษฎร์อุปถัมภ์วิทยาเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล

ในการวิเคราะห์และแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการแปลความหมายดังนี้

N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่าง
S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา F – distribution
df	แทน	ระดับชั้นของความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน	ผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยกำลังสองของคะแนนแต่ละค่า (Mean Squares)
$\hat{Y}$	แทน	ค่าสมการพยากรณ์ที่แทนค่าในรูปคะแนนดิบ
Z	แทน	ค่าสมการพยากรณ์ที่แทนค่าในรูปคะแนนมาตรฐาน
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	แทน	กำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
b	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
β	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน
a	แทน	ค่าคงที่ของการพยากรณ์
SE_b	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ตัวพยากรณ์
SE_{est}	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์
X_1	แทน	เพศ : นักเรียนชาย
X_2	แทน	เพศ : นักเรียนหญิง
X_3	แทน	ระดับชั้น : ประถมศึกษาปีที่ 4
X_4	แทน	ระดับชั้น : ประถมศึกษาปีที่ 5
X_5	แทน	ระดับชั้น : ประถมศึกษาปีที่ 6
X_6	แทน	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
X_7	แทน	รายได้ของผู้ปกครอง
X_8	แทน	ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง : ต่ำกว่าปริญญาตรี
X_9	แทน	ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง : ระดับปริญญาตรี
X_{10}	แทน	ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง : สูงกว่าปริญญาตรี

X_{11}	แทน	นิสัยทางการเรียน
X_{12}	แทน	อัตมโนทัศน์
X_{13}	แทน	บุคลิกภาพ
X_{14}	แทน	ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง
X_{15}	แทน	ลักษณะทางกายภาพด้านการเรียน
X_{16}	แทน	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู
X_{17}	แทน	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน
Y	แทน	ปัญหาการทำงานกลุ่ม

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยการคำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร
3. วิเคราะห์ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ที่ส่งผลต่อปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 เสนอผลการวิเคราะห์จำนวนและร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ ระดับชั้น และระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 เสนอผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน และปัญหาการทำงานกลุ่ม ของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 3 เสนอผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน ที่มีต่อปัญหาการทำงานกลุ่ม ของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 4 เสนอผลการวิเคราะห์เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ปัญหาการทำงานกลุ่ม ของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 เสนอผลการวิเคราะห์จำนวนและร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ ระดับชั้น และระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 1 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานครจำแนกตามเพศ ระดับชั้นและระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

ปัจจัย	ระดับของตัวแปร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ	ชาย	178	54.9
	หญิง	146	45.1
	รวม	324	100.0
ระดับชั้น	ประถมศึกษาปีที่ 4	109	33.6
	ประถมศึกษาปีที่ 5	118	36.4
	ประถมศึกษาปีที่ 6	97	29.9
	รวม	324	100.0
ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง	ต่ำกว่าปริญญาตรี	216	66.7
	ปริญญาตรี	96	29.6
	สูงกว่าปริญญาตรี	12	3.7
	รวม	324	100.0

จากตาราง 1 พบว่า นักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 324 คน เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 54.9 รองลงมาเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 45.1 จำแนกตามระดับชั้น พบว่า ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 คิดเป็นร้อยละ 36.4 รองลงมา เป็นเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 33.6 และเป็นเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คิดเป็นร้อยละ 29.9 จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง พบว่า ส่วนใหญ่มีผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 66.7 รองลงมามีระดับการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 29.6 และมีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 3.7

ตอนที่ 2 เสนอผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยด้านส่วนตัว ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นิสัยทางการเรียน อัตมโนทัศน์ บุคลิกภาพ และ ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ รายได้ของผู้ปกครอง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน และปัญหาการทำงานกลุ่ม ของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนประชาราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน และปัญหาการทำงานกลุ่ม ของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนประชาราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

ปัจจัย	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	3.07	.57	ปานกลาง
รายได้ของผู้ปกครอง	10823.02	6415.78	ปานกลาง
นิสัยทางการเรียน	2.71	1.00	เหมาะสมบ้าง
อัตมโนทัศน์	3.58	.51	ดีพอใช้
บุคลิกภาพ	2.80	1.02	แบบเอ
สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง	3.08	.76	ดีพอใช้
ลักษณะทางกายภาพทางการเรียน	3.42	.64	ดีพอใช้
สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู	2.67	1.02	ดีพอใช้
สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน	2.72	.94	ดีพอใช้
ปัญหาการทำงานกลุ่ม	2.65	1.04	ปานกลาง

จากตาราง 2 พบว่า นักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนประชาราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง รายได้ของผู้ปกครองปานกลาง นิสัยทางการเรียน และอัตมโนทัศน์ดีพอใช้ บุคลิกภาพแบบเอ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครองดีพอใช้ ลักษณะทางกายภาพทางการเรียนดีพอใช้ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูดีพอใช้ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนดีพอใช้ และปัญหาการทำงานกลุ่ม อยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 3 เสนอผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน ที่มีต่อปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนประชาราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ที่มีต่อปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนในระดับชั้นปีที่ 2 โรงเรียนประชากรราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

ตัวแปร	X1	X2	X3	X4	X5	X6	X7	X8	X9	X10	X11	X12	X13	X14	X15	X16	X17	Y
X1	1	-1.000**	-.024	.025	-.001	-.040	.095	.017	.001	-.045	.048	.011	-.035	-.204**	.009	-.116*	.037	.048
X2		1	.024	-.025	.001	.040	-.095	-.017	-.001	.045	-.048	-.011	.035	.204**	-.009	.116*	-.037	-.048
X3			1	-.528**	-.476**	.098	-.050	.060	-.076	.033	.036	-.042	.023	-.127*	-.146**	.046	-.034	-.034
X4				1	-.496**	-.063	.121*	.032	-.001	-.077	-.016	.020	-.118*	-.117*	.045	-.119*	-.004	-.029
X5					1	-.035	-.075	-.094	.079	.046	-.021	.023	.099	.251**	.102	.076	.039	.065
X6						1	-.178**	-.501**	.495**	.055	.753**	-.040	.493**	.298**	.140*	.700**	.690**	-.708**
X7							1	.077	-.136*	.137*	-.180**	.008	-.331**	-.239**	.034	-.195**	-.195**	.197**
X8								1	-.918**	-.277**	-.470**	.009	-.373**	-.137*	-.115*	-.515**	-.391**	.523**
X9									1	-.127*	.471**	.029	.385**	.181**	.100	.476**	.401**	-.524**
X10										1	.036	-.092	-.001	-.096	.044	.134*	.007	-.038
X11											1	-.065	.474**	.206**	.212**	.700**	.691**	-.657**
X12												1	-.026	-.010	-.036	-.067	.014	.029
X13													1	.343**	-.038	.440**	.472**	-.432**
X14														1	.095	.268**	.270**	-.196**
X15															1	.312**	.171**	-.108
X16																1	.642**	-.633**
X17																	1	-.600**
Y																		1

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

** มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01

จากตาราง 3 พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 2 ปัจจัย ได้แก่ รายได้ของผู้ปกครอง (X_7) ระดับการศึกษาของผู้ปกครองที่ต่ำกว่าปริญญาตรี (X_8)

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 7 ปัจจัย ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_6) ระดับการศึกษาของผู้ปกครองในระดับปริญญาตรี (X_9) นิสัยทางการเรียน (X_{11}) บุคลิกภาพ (X_{13}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง (X_{14}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (X_{16}) และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_{17})

ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร มี 8 ปัจจัย ได้แก่ เพศชาย (X_1) เพศหญิง (X_2) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (X_3) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (X_4) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (X_5) ระดับการศึกษาผู้ปกครองที่สูงกว่าปริญญาตรี (X_{10}) อัตมโนทัศน์ (X_{12}) และลักษณะกายภาพทางการเรียน (X_{15})

ตอนที่ 4 เสนอผลการวิเคราะห์เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร (Stepwise Multiple Regression Analysis) ดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
Regression	3	194.057	64.686	
Residual	320	156.322		
total	323	350.380		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 พบว่ามี 3 ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังรายละเอียดในตาราง 5

ตาราง 5 แสดงผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนประชากรราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

ปัจจัย	b	SE _b	β	R	R ²	F
X ₆	-.757	.112	-.412	.708	.501	323.166**
X ₆ X ₁₆	-.214	.063	-.206	.733	.538	186.823**
X ₆ X ₁₆ X ₁₁	-.204	.057	-.200	.744	.554	132.415**
a = 6.096						
R = .744						
R ² = .554						
SE _{est} = .6989						

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 5 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนประชากรราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 3 ปัจจัยโดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X₆) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (X₁₆) และนิสัยทางการเรียน (X₁₁) ซึ่งปัจจัยทั้ง 3 ประการ สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนประชากรราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานครได้ร้อยละ 55.4 จึงนำค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์มาเขียนสมการได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนประชากรราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานครในรูปคะแนนดิบ ได้แก่

$$\hat{Y} = 6.096 - .757 X_6 - .214 X_{16} - .204 X_{11}$$

สมการพยากรณ์ปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนประชากรราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานครในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้แก่

$$Z = -.412 X_6 - .206 X_{16} - .200 X_{11}$$

บทที่ 5

บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนกับปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่ส่งผลต่อปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร
2. ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนส่งผลต่อปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

วิธีการดำเนินการวิจัย

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2549 จำนวน 649 คน เป็นนักเรียนชาย 357 คน และนักเรียนหญิง 292 คน เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 217 คน เป็นนักเรียนชาย 118 คน และนักเรียนหญิง 99 คน เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 236 คน เป็นนักเรียนชาย 132 คน และนักเรียนหญิง 104 คน และเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 196 คน เป็นนักเรียนชาย 107 คน และนักเรียนหญิง 89 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชานุวัตรอุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2549 จำนวน 324 คน ที่มีระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (Yamene. 1967 : 886 – 887) เป็นนักเรียนชาย 178 คน และนักเรียนหญิง 146 คน เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 109 คน เป็นนักเรียนชาย 59 คน และนักเรียนหญิง 50 คน เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 118 คน เป็นนักเรียนชาย 66 คน และนักเรียนหญิง 52 คน และเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 97 คน เป็นนักเรียนชาย 53 คน และนักเรียนหญิง 44 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ระดับชั้นและเพศเป็นชั้น (Strata)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการนิเวศน์ เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ซึ่งแบ่งออกเป็น 9 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ เพศ ระดับชั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของภาคเรียนที่ผ่านมา รายได้ของผู้ปกครอง และระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามนิสัยทางการเรียน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.34 - 4.37 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .6480

ตอนที่ 3 แบบสอบอัตโนมัตินิสัย เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.92 - 5.38 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .9377

ตอนที่ 4 แบบสอบถามบุคลิกภาพ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ จำนวน 8 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.51 - 4.37 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .8535

ตอนที่ 5 แบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ จำนวน 11 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.22 – 6.58 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .8995

ตอนที่ 6 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพด้านการเรียน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ จำนวน 8 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.14 – 6.79 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .8614

ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.94 – 8.26 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .8886

ตอนที่ 8 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ จำนวน 11 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.22 – 5.38 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .8727

ตอนที่ 9 แบบสอบถามปัญหาการทำงานกลุ่ม เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ จำนวน 8 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.14 – 5.87 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .9064

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ ผู้วิจัยดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปขออนุญาตผู้อำนวยการโรงเรียนพระราชราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์ ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยนำแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร ในระหว่างวันที่ 2– 14 ธันวาคม 2549 จำนวน 324 ฉบับ ได้รับคืนมาครบทุกฉบับ

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่นักเรียนตอบมาคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่สมบูรณ์ คือ ตอบคำถามครบทุกข้อ ปรากฏว่าสมบูรณ์ทุกฉบับ จากนั้นจึงนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน กับปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)
3. วิเคราะห์ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมด้านการเรียนที่ส่งผลต่อปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลอง

สามวา กรุงเทพมหานคร โดยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 2 ปัจจัย ได้แก่ รายได้ของผู้ปกครอง (X_7) ระดับการศึกษาของผู้ปกครองที่ต่ำกว่าปริญญาตรี (X_8)

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 7 ปัจจัย ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_6) ระดับการศึกษาของผู้ปกครองในระดับปริญญาตรี (X_9) นิสัยทางการเรียน (X_{11}) บุคลิกภาพ (X_{13}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง (X_{14}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (X_{16}) และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_{17})

3. ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร มี 8 ปัจจัย ได้แก่ เพศชาย (X_1) เพศหญิง (X_2) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (X_3) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (X_4) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (X_5) ระดับการศึกษาผู้ปกครองที่สูงกว่าปริญญาตรี (X_{10}) อัจฉริยะ (X_{12}) และลักษณะกายภาพทางการเรียน (X_{15})

4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 3 ปัจจัยโดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_6) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (X_{16}) และนิสัยทางการเรียน (X_{11}) ซึ่งปัจจัยทั้ง 3 ประการ สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานครได้ร้อยละ 55.4

5. สมการพยากรณ์ปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร เขียนได้ดังนี้

5.1 สมการพยากรณ์ปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร ในรูปคะแนนดิบ ได้แก่

$$\hat{Y} = 6.096 - .757 X_6 - .214 X_{16} - .204 X_{11}$$

5.2 สมการพยากรณ์ปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนประชาราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานครในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้แก่

$$Z = -.412 X_6 - .206 X_{16} - .200 X_{11}$$

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาค้นคว้า อภิปรายผลได้ดังนี้

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนประชาราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 2 ปัจจัย ได้แก่ รายได้ของผู้ปกครอง (X_7) ระดับการศึกษาของผู้ปกครองที่ต่ำกว่าปริญญาตรี (X_8)

1.1 รายได้ของผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนประชาราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่มีผู้ปกครองที่มีรายได้สูงมีปัญหาในการทำงานกลุ่มมาก ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองที่มีรายได้สูงอาจจะมีพฤติกรรมตามใจลูกมาก และเมื่อเด็กที่ถูกเลี้ยงดูแบบตามใจ ก็จะทำให้ไม่สามารถแยกแยะว่าสิ่งใดคือสิ่งที่ถูกต้อง และสิ่งใดคือสิ่งที่ควรกระทำ แต่จะทำตามที่ใจตนเองปรารถนาจนทำให้เป็นคนเอาแต่ใจตัวเอง ไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ซึ่งจะเกิดการขัดแย้งในการทำงานกลุ่ม เมื่อทำงานกลุ่มแล้ว จึงมีปัญหาในการทำงานกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับ นาดยา ปิลันธนาพันธ์ (2543 : 90) กล่าวว่า ทักษะในการทำงานกลุ่มให้สำเร็จด้วยดีนั้น สมาชิกในกลุ่มต้องลดความขัดแย้ง มีการประนีประนอมอดทนที่จะรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า รายได้ของผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนประชาราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

1.2 ระดับการศึกษาของผู้ปกครองที่ต่ำกว่าปริญญาตรี มีความสัมพันธ์ทางบวกกับปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนประชาราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่มีผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีปัญหาในการทำงานกลุ่มมาก ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี อาจจะขาดทักษะในการปลูกฝังให้ลูกรู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม หรือขาดความรู้ที่จะสามารถถ่ายทอดให้ลูกนำไปใช้ได้ จึงทำให้นักเรียนไม่ได้รับการส่งเสริมหรืออบรมสั่งสอนที่ดีมากพอที่จะสามารถนำไปใช้ในการทำงานกลุ่มได้ จึงทำให้เกิดปัญหาในการทำงานกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ผาทิพย์ กระหม่อมทอง (2522 : 70 - 72) ที่ได้ศึกษาพบว่า ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง มีผลต่อพฤติกรรมการเรียน รวมทั้งความสามารถในการทำงานกลุ่มของนักเรียนด้วย ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ระดับการศึกษาของผู้ปกครองที่ต่ำกว่าปริญญาตรี มี

ความสัมพันธ์ทางบวกกับปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 7 ปัจจัย ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_6) ระดับการศึกษาของผู้ปกครองในระดับปริญญาตรี (X_9) นิสัยทางการเรียน (X_{11}) บุคลิกภาพ (X_{13}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง (X_{14}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (X_{16}) และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_{17})

2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความสัมพันธ์ทางลบกับปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีปัญหาในการทำงานกลุ่มน้อย ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง เป็นคนที่มีความสามารถในการเรียนรู้ได้ดี สามารถนำความรู้ที่มีอยู่มาประยุกต์ใช้ได้กับการทำงานกลุ่ม มีทักษะที่ดีในการทำงาน มีลักษณะการเป็นผู้นำที่ดี และมีความสามารถในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ดี ทำให้มีปัญหากับการทำงานกลุ่มน้อย ซึ่งสอดคล้องกับ วรรณทิพา รอดแรงคำและจิต สวนแก้ว (2542 : 7) กล่าวว่า การที่จะทำงานกลุ่มให้สำเร็จนั้นต้องอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญคือ ผู้นำ ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นผู้นำกลุ่มให้สามารถทำงานให้บรรลุเป้าหมายหรือความต้องการของกลุ่มได้ การทำงานร่วมกันจะดำเนินไปได้ผลมากน้อยเพียงใด ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้นำ หากกลุ่มใดมีผู้นำที่ดีย่อมจะมีโอกาสประสบความสำเร็จมาก ทั้งนี้เพราะผู้นำที่ดีย่อมสามารถช่วยให้กลุ่มเกิดกระบวนการที่ดี มีความสามารถในการแก้ปัญหาของกลุ่ม ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความสัมพันธ์ทางลบกับปัญหาการทำงานกลุ่ม

2.2 ระดับการศึกษาของผู้ปกครองในระดับปริญญาตรี มีความสัมพันธ์ทางลบกับปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองมีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีปัญหาในการทำงานกลุ่มน้อย ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองมีความรู้ความสามารถในการส่งเสริมและพัฒนาการทำงานกลุ่มได้ การที่ผู้ปกครองมีความรู้มากพอจะสามารถทำให้ถ่ายทอดความรู้ที่มีอยู่ให้นักเรียนนำมาประยุกต์ใช้ในการทำงานกลุ่มได้ โดยการอบรมสั่งสอนลูกอย่างมีเหตุมีผล ทำให้ลูกมีการยอมรับฟังเหตุผลของผู้อื่น ซึ่งการมีเหตุผลเป็นสิ่งจำเป็นในการทำงานกลุ่มให้ประสบผลสำเร็จได้ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ระดับการศึกษาของผู้ปกครองระดับปริญญาตรี มีความสัมพันธ์ทางลบกับปัญหาการทำงานกลุ่ม

2.3 นิสัยทางการเรียน มีความสัมพันธ์ทางลบกับปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนที่มีนิสัยทางการเรียนเหมาะสมมีปัญหากับ

การทำงานกลุ่มน้อย ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีนิสัยทางการเรียนเหมาะสม จะเป็นคนที่มีความตั้งใจ เอาใจใส่ในการเรียน วางแผนในการเรียน แบ่งเวลาเรียน ทบทวนบทเรียน มุ่งมั่นที่จะแสวงหาความรู้และพัฒนาการเรียนให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ โดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค ขยัน อดทน และรับผิดชอบ ฟังตนเอง ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้ก่อให้เกิดการทำงานกลุ่มที่ดี ดังที่ประทีป แสงเปี่ยมสุข (2546 : 52-78) กล่าวถึงทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการทำงานกลุ่มว่า การทำงานกลุ่มที่ดีควรมีระเบียบในการทำงาน มีการวางแผนงาน การแบ่งงานเพื่อให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มรู้สึกว่าคุณมีส่วนร่วมในการทำงาน การทบทวนความเข้าใจในแผนงานที่วางไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงาน การรู้จักสังเกตปัญหา การติดตามตรวจสอบ และประเมินผลงานเป็นระยะ

ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของชุติมณ ศรีแก้ว (2546 : 75) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสารวิทยา เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า นิสัยทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อย่างมีนัยทางสถิติที่ .01 โดยในการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น มุ่งเน้นความสำคัญทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และการรับผิดชอบต่อสังคม หากนักเรียนมีทัศนคติทางบวกต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นักเรียนก็มีแนวโน้มที่จะมีปัญหในการทำงานกลุ่มน้อย เพราะจะมีคุณลักษณะที่ดีต่อการทำงานกลุ่มทั้งในด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และการรับผิดชอบต่อสังคม ดังนั้นสรุปได้ว่า นิสัยทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางลบกับปัญหาการทำงานกลุ่ม

2.4 บุคลิกภาพ มีความสัมพันธ์ทางลบกับปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบเอ มีปัญหาในการทำงานกลุ่มน้อย ทั้งนี้เพราะลักษณะบุคลิกภาพแบบเอ อันได้แก่ รักความก้าวหน้า ชอบฟันฝ่าอุปสรรค ชอบทำงานให้ประสบความสำเร็จ ทำงานด้วยความรวดเร็ว ดังนั้นจากลักษณะดังกล่าวจึงทำให้นักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบเอมีปัญหาในการทำงานกลุ่มน้อย สามารถทำงานกลุ่มให้ประสบผลสำเร็จได้ ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของไคเวิร์เวอร์ และไวนด์เนอร์ (วรภรณ์ แดงเจริญ.2544 : 44; อ้างอิงจาก Kleiwer & Weidner.1978) ได้ทำการวิจัยเรื่องลักษณะบุคลิกภาพแบบเอ และความปรารถนาความสำเร็จ พบว่า เด็กที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ มักจะทำงานสำเร็จมากกว่า และมีความเพียรพยายามเพื่อให้ประสบผลสำเร็จมากกว่า ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าบุคลิกภาพมีความสัมพันธ์ทางลบกับปัญหาการทำงานกลุ่ม

2.5 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์ทางลบกับปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนที่มีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้ปกครอง มีปัญหาในการทำงานกลุ่มน้อย ทั้งนี้เพราะสัมพันธภาพระหว่างสมาชิกในครอบครัวที่ดี

นำมาซึ่งสุขภาพจิตดี สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้ดี อีกทั้งผู้ปกครองก็เป็นต้นแบบในการปฏิบัติตนในสังคม ที่เริ่มจากการที่ครอบครัวปลูกฝังนิสัยความรับผิดชอบต่อส่วนรวม การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นของตนเอง วิธีการสื่อสารกับบุคคลอื่น การรู้จักแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า และการปรับปรุงแก้ไขในสิ่งที่ผิดพลาด เมื่อนักเรียนก้าวไปสู่สังคมภายนอกก็ทำให้เป็นคนที่ไม่โล่งใจ ชอบเข้าสังคม และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี นอกจากนี้เคมเพชร ฉัตรสุกกุล (2541 : 5) ได้กล่าวไว้ว่า บุคลิกภาพของผู้นำกลุ่มที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการปฏิบัติการด้านกลุ่ม มนุษย์เกิดมาแตกต่างกันไป ดังนั้นมิใช่ทุกคนที่จะทำกลุ่มได้อย่างประสบผลสำเร็จแม้แต่บุคคลที่เรียนสาขาจิตวิทยาหรือวิชากลุ่มมาโดยตรง ซึ่งการที่บุคคลจะมีบุคลิกภาพที่ดีได้นั้นก็ต้องเริ่มมาจากครอบครัว

ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของณัญญา ผาดจันทิก (2545 : 79) ที่ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถม อำเภอยะบะดี จังหวัดลพบุรี ผลการศึกษพบว่า สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะชีวิตด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะชีวิตด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ทักษะชีวิตด้านการสื่อสารและการสร้างสัมพันธภาพ และทักษะชีวิตด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งจะเห็นได้ว่าครอบครัวมีส่วนสำคัญในการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในการทำงานกลุ่มร่วมกับผู้อื่นเหล่านี้ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครองมีความสำคัญทางลบกับปัญหาการทำงานกลุ่ม

2.6 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู มีความสัมพันธ์ทางลบกับปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนประชาราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนที่มีสัมพันธภาพที่ดีกับครู มีปัญหาการทำงานกลุ่มน้อย ทั้งนี้เพราะ ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียนจะเป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพที่ดีขึ้น การที่ครูกับนักเรียนมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน โดยที่ นักเรียนปฏิบัติต่อครู ได้แก่ ความเคารพนับถือ เชื่อฟังครูผู้สอน ตั้งใจ และสนใจกระทำในสิ่งที่ครูอบรมสั่งสอน และซักถามครูเมื่อมีข้อสงสัยทั้งในด้านการเรียน และด้านส่วนตัว และการครูปฏิบัติต่อนักเรียน ได้แก่ ความสนใจต่อนักเรียน การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีที่ให้นักเรียนเกิดความรู้สึกเป็นกันเอง และให้ความรักความเอาใจใส่ ให้คำปรึกษา และข้อชี้แนะแก่นักเรียนในด้านการเรียน และด้านส่วนตัว ก็ย่อมส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปได้ดี เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ และการปรับตัวของนักเรียน ลดความกดดัน ความตึงเครียดที่จะเกิดขึ้นในห้องเรียน ลดความเป็นอคติของครูที่มีต่อนักเรียน และครูให้ความสนใจนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง สิ่งเหล่านี้จะมีส่วนช่วยให้นักเรียนมีความตั้งใจ สนใจเรียน และสามารถทำงานกลุ่มได้ดี ดังที่ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2538:83 - 87) ได้กล่าวถึงพื้นฐานที่จะช่วยเสริมสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนนั้นคือการยอมรับผู้เรียนในฐานะบุคคล (Respect as a Person) คือการ

ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ความจริงใจระหว่างครูและศิษย์ เพื่อสร้างบรรยากาศแห่งความไว้วางใจ ถ้าบรรยากาศในห้องเรียนมีแต่ความก้าวร้าว แข่งขัน ความกดดัน อคติ เอาัดเอาเปรียบ ย่อมไม่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาไปในทิศทางที่พึงประสงค์ ผลจากการวิจัย ในครั้งนี้ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ โคแกน (Cogan. 1975:135 – 139) ที่ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการสอนของครู ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ที่เป็นมิตรระหว่างอาจารย์ และนิสิต จะทำให้การเรียนของนิสิตดีขึ้น อาจารย์และนิสิตมีความสัมพันธ์กันมากเท่าใด นิสิตจะสามารถพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ให้ถึงขีดสุดได้มากเพียงนั้น และลักษณะความสัมพันธ์ของอาจารย์และนิสิตจะมีอิทธิพลต่อความสนใจในวิชาที่เรียนของนิสิต นิสิตมีความศรัทธาในตัวอาจารย์ ซึ่งจะช่วยให้นิสิตมีทัศนคติทางบวกต่อการเรียน มองเห็นการเรียนเป็นงานประจำ กิจกรรมเป็นงานอดิเรก การมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน จะทำให้ผลการเรียนของนิสิตดีขึ้น ดังนั้นสรุปได้ว่า สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู มีความสัมพันธ์ทางลบกับปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

2.7 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน มีความสัมพันธ์ทางลบกับปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนที่มีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อน มีปัญหาการทำงานกลุ่มน้อย ทั้งนี้เพราะการปฏิบัติตนกับเพื่อนนับได้ว่าเป็นสิ่งสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะการปฏิบัติตนกับเพื่อนได้ถูกต้องเหมาะสมจะทำให้เกิดมีสัมพันธภาพที่ดี ดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข ดังนั้นการปฏิบัติตนของนักเรียนและเพื่อนที่มีต่อกันทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ได้แก่ การช่วยเหลือพึ่งพาซึ่งกันและกันด้านการเรียน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันทางการเรียน ความห่วงใยใกล้ชิดสนิทสนมซึ่งกันและกัน การทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันในกลุ่มเพื่อนเพื่อให้เกิดความสำเร็จด้านการเรียน ก็ย่อมส่งผลให้นักเรียนมีความสุข ความสามัคคี ให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกันตามความสามารถ และโอกาสสามารถที่จะปรึกษาปัญหาต่าง ๆ กับเพื่อนได้ เป็นการเสริมสร้างมิตรภาพให้เกิดขึ้นในหมู่คณะ ดังนั้น การประพฤติปฏิบัติที่เหมาะสมกับเพื่อนคือ มีกิริยาอ้อมแอ้มแจ่มใส มองโลกในแง่ดี รู้จักระับอารมณ์ วางตัวอยู่ในฐานะที่เหมาะสม มีความจริงใจ รู้จักช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน มีทัศนคติและความรู้สึกที่ดีกับหมู่คณะ มีความเป็นอิสระในการเสนอความคิดเห็น แต่ถ้าหากว่าคนใดปฏิบัติกับเพื่อนอย่างไม่ถูกต้องเหมาะสม ก็จะทำให้เกิดปัญหาขึ้นกับตนเองเช่น มีความรู้สึกต่อตนเองในทางที่ไม่ดี เข้ากับกลุ่มเพื่อนไม่ได้ ไม่สามารถดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับสิทธิโชค วรานุสันติกุล (2546 : 247) กล่าวว่าความเหนียวแน่นของกลุ่มหมายถึงความสามัคคีแข็งแกร่งและความเหนียวแน่นในความสัมพันธ์ที่สมาชิกกลุ่มมีต่อกัน ครอบงำโดยที่สมาชิกกลุ่มมีความรู้สึกว่าคุณกลุ่มยังเป็นสิ่งที่น่าดึงดูดใจให้เขาเป็นสมาชิกอยู่ ครอบงำโดยที่สมาชิกกลุ่มจะมาร่วมกิจกรรมของกลุ่มเป็นประจำ นอกจากนี้กลุ่มที่มีความเหนียวแน่นในกลุ่มมาก ๆ จะมีประสิทธิภาพในการทำงานสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ค่อยเหนียวแน่น ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน มี

ความสัมพันธ์ทางลบกับปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนประชากรราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

3. ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนประชากรราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร มี 8 ปัจจัย ได้แก่ เพศชาย (X_1) เพศหญิง (X_2) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (X_3) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (X_4) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (X_5) ระดับการศึกษาผู้ปกครองที่สูงกว่าปริญญาตรี (X_{10}) อัตรานักเรียน (X_{12}) และลักษณะกายภาพทางการเรียน (X_{15})

3.1 เพศชาย ไม่มีความสัมพันธ์กับปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนประชากรราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร แสดงว่านักเรียนชายบางคนมีปัญหาในการทำงานกลุ่มมาก ทั้งนี้เพราะ เพศชายอาจเป็นเพศที่ก้าวร้าว มักจะแสดงกิริยาหยาบกระด้าง หรือใช้ภาษาหยาบคาย จึงก่อให้เกิดปัญหาในการทำงานกลุ่มมาก

นักเรียนชายบางคนมีปัญหาในการทำงานกลุ่มน้อย ทั้งนี้เพราะ โดยทั่วไปเพศชายจะเป็นเพศที่ไม่เรื่องมาก จู้จุกจิกเหมือนเพศหญิง จึงไม่ค่อยทะเลาะ หรือนินทาว่าร้ายกัน จึงทำให้มีปัญหาในการทำงานกลุ่มน้อย ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า เพศชายไม่มีความสัมพันธ์กับปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนประชากรราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

3.2 เพศหญิง ไม่มีความสัมพันธ์กับปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนประชากรราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร แสดงว่านักเรียนหญิงบางคนมีปัญหาในการทำงานกลุ่มน้อย ทั้งนี้เพราะ เพศหญิง เป็นเพศที่มีความละเอียดอ่อนและเรียบร้อย จึงทำให้มีทักษะที่ดีในการทำงานกลุ่มคือ การจัดระเบียบภายในกลุ่ม เพื่อให้การเข้ากลุ่มเป็นไปอย่างเรียบร้อย ความพยายามที่จะทำให้งานกลุ่มสำเร็จลงด้วยดี

นักเรียนหญิงบางคนมีปัญหาการทำงานกลุ่มมาก ทั้งนี้เพราะเพศหญิง เป็นเพศที่อ่อนแอกว่าเพศชาย ทำให้บางครั้งในการทำงานบางอย่างก็จะเป็นอุปสรรคในการทำงาน เพราะเพศหญิงคิดว่าจะไม่สามารถทำงานได้เหมือนกับผู้ชาย ทำให้เกิดปัญหาในการทำงานกลุ่ม ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าเพศหญิง ไม่มีความสัมพันธ์กับปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนประชากรราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

3.3 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ไม่มีความสัมพันธ์กับปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนประชากรราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร แสดงว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 บางคน มีปัญหาในการทำงานน้อย ทั้งนี้เพราะ นักเรียนมีความตั้งใจ เอาใจใส่ในการทำงานกลุ่ม มีการวางแผนในการทำงาน สามารถแบ่งเวลาในการทำงานได้ จึงสามารถทำงานกลุ่มได้ดี

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 บางคนมีปัญหาในการทำงานกลุ่มมาก ทั้งนี้เพราะ ไม่มีความตั้งใจหรือสนใจในการทำงานกลุ่ม ขาดความกระตือรือร้นในการทำงาน ขาดทักษะที่ดีใน

การทำงานกลุ่ม ทำให้มีปัญหาในการทำงานกลุ่มมาก ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ไม่มีความสัมพันธ์กับปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

3.4 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ไม่มีความสัมพันธ์กับปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร แสดงว่า นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 บางคน มีปัญหาในการทำงานกลุ่มน้อย ทั้งนี้เพราะ นักเรียนที่มีทักษะการทำงานกลุ่มที่ดี ตั้งใจทำงาน มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีความอดทนต่ออุปสรรคต่าง ๆ และได้รับการอบรมแนะนำ สั่งสอนมาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทำให้มีปัญหาในการทำงานกลุ่มน้อย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 บางคนมีปัญหาในการทำงานกลุ่มมาก ทั้งนี้เพราะขาดความกระตือรือร้นในการทำงาน ไม่ให้ความร่วมมือในการทำงาน ขาดความรับผิดชอบ ทำให้มีปัญหาในการทำงานกลุ่มมาก ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ไม่มีความสัมพันธ์กับปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

3.5 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไม่มีความสัมพันธ์กับปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร แสดงว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 บางคนมีปัญหาในการทำงานกลุ่มน้อย ทั้งนี้เพราะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้รับการปลูกฝังลักษณะและทักษะการทำงานกลุ่มที่ดีอย่างต่อเนื่อง ทำให้สามารถพัฒนาทักษะและการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น จึงทำให้มีปัญหาในการทำงานกลุ่มน้อย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 บางคน มีปัญหาในการทำงานกลุ่มมาก ทั้งนี้เพราะ นักเรียนขาดความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาตนเอง ไม่มีจุดมุ่งหมายในการเรียน หรือการทำงาน ขาดความรับผิดชอบทำให้มีปัญหาในการทำงานกลุ่มมาก ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไม่มีความสัมพันธ์กับปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

3.6 ระดับการศึกษาผู้ปกครองที่สูงกว่าปริญญาตรี ไม่มีความสัมพันธ์กับปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร แสดงว่านักเรียนที่ผู้ปกครองจบการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีบางคนมีปัญหาในการทำงานกลุ่มน้อย ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองที่จบการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีประสบการณ์ในการทำงานกลุ่มร่วมกับคนหลายประเภทและหลายระดับ จึงสั่งสอนปลูกฝังให้รู้จักแนวทางในการทำงานกลุ่มที่ดี

นักเรียนที่ผู้ปกครองจบการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีบางคน มีปัญหาในการทำงานกลุ่มมาก ทั้งนี้เพราะ ผู้ปกครองที่จบการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมักมีหน้าที่การงานมาก จึงไม่มี

เวลาที่จะอบรมสั่งสอนหรือถ่ายทอดความคิดที่ถูกต้องในการทำงานกลุ่มร่วมกับผู้อื่น สอดคล้องกับงานวิจัยของปิยาพร ถาวรเศรษฐ (2546 : 79) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวกับการทำโครงการกับทักษะการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ระดับการศึกษาของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียน จึงเห็นได้ว่านักเรียนที่มีพฤติกรรมการเรียนดี การทำงานกลุ่มดีได้นั้น ขึ้นอยู่กับความตั้งใจ การใส่ใจ และการฝึกฝนของนักเรียนเองไม่ใช่เพราะอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีไม่มีความสัมพันธ์กับปัญหาการทำงานกลุ่ม

3.7 อัตมโนทัศน์ ไม่มีความสัมพันธ์กับปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร แสดงว่านักเรียนที่มีอัตมโนทัศน์ดีบางคนมีปัญหาในการทำงานกลุ่มน้อย ทั้งนี้เพราะ นักเรียนที่มีอัตมโนทัศน์ดี เป็นคนที่รับรู้ตนเองตามความเป็นจริง ทำให้เกิดการยอมรับตนเอง กล้าที่จะแสดงความคิดเห็นและทุ่มเทความสามารถของตนเต็มที่ในการทำงานกลุ่มโดยไม่มีข้อขัดแย้งในใจ

นักเรียนที่มีอัตมโนทัศน์ดีบางคนมีปัญหาในการทำงานกลุ่มมาก ทั้งนี้เพราะนักเรียนบางคน ถึงแม้ว่าจะรับรู้ตนเองตามความเป็นจริงและยอมรับตนเองแล้ว แต่ถ้าไม่มีศักยภาพมากพอในการทำงานก็ไม่สามารถที่จะทำให้งานนั้นประสบความสำเร็จได้ โดยเฉพาะการทำงานกลุ่มที่จะต้องอาศัยความร่วมมือจากสมาชิกในกลุ่ม ถ้าสมาชิกในกลุ่มไม่ให้ความร่วมมือในการทำงานก็จะทำให้เกิดปัญหาในการทำงานกลุ่มมาก และงานนั้นก็จะไม่ประสบผลสำเร็จ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า อัตมโนทัศน์ไม่มีความสัมพันธ์กับปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

3.8 ลักษณะกายภาพทางการเรียน ไม่มีความสัมพันธ์กับปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร แสดงว่า นักเรียนบางคนที่ได้รับลักษณะทางกายภาพทางการเรียนที่ดีมีปัญหาในการทำงานกลุ่มน้อย ทั้งนี้เพราะลักษณะทางกายภาพทางการเรียนที่ดี ทำให้นักเรียนสามารถแสวงหาความรู้ได้ตลอดเวลา อีกทั้งไม่รู้สึกรำคาญระหว่างสมาชิกในกลุ่มและมีศูนย์กลางอยู่ร่วมกันคือสมาชิกในกลุ่ม

นักเรียนบางคนที่ได้รับลักษณะทางกายภาพทางการเรียนดี มีปัญหาในการทำงานกลุ่มมาก ทั้งนี้เพราะ การทำงานกลุ่มที่ดีนั้นเป็นพฤติกรรมการแสดงออกไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการประชุมกลุ่มเพื่อให้เข้าใจรายละเอียดของงาน การช่วยกันวางแผนทำงาน การรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย การประสานงานกัน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย เมื่อมีปัญหาต้องตัดสินใจแก้ปัญหาาร่วมกัน ตลอดจนติดตามงานและประเมินผลงานของกลุ่มไม่เกี่ยวข้องกัสถานที่เรียนหรือสื่อการเรียนการสอน ผลการศึกษาค้นคว้าสอดคล้องกับงานวิจัย ของศตพร แววคล้ายหงษ์ (2547:51) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

โรงเรียนนานาชาติ ในเขตจังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่าลักษณะทางกายภาพทางการเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ ซึ่งในการทำงานกลุ่มนั้นหากสมาชิกในกลุ่มไม่มีความฉลาดทางอารมณ์ ก็จะไม่สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเอง ไม่เห็นใจผู้อื่นหรือรับผิดชอบต่อส่วนรวมไม่สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาและแสดงออกได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีสัมพันธภาพกับผู้อื่นไม่ดี ก็จะทำให้เกิดผลกระทบต่องานกลุ่ม ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าลักษณะทางกายภาพทางการเรียน ไม่มีความสัมพันธ์กับปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 3 ปัจจัยโดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_6) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (X_{16}) และนิสัยทางการเรียน (X_{11}) อภิปรายผลได้ดังนี้

4.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ส่งผลทางลบต่อปัญหาการทำงานกลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นอันดับแรก แสดงว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ทำให้มีปัญหาในการทำงานกลุ่มน้อย ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง เป็นคนที่มีความสามารถในการเรียนรู้ได้ดี สามารถนำความรู้ที่มีอยู่มาประยุกต์ใช้ได้กับการทำงานกลุ่ม มีทักษะที่ดีในการทำงาน มีลักษณะการเป็นผู้นำที่ดี และมีความสามารถในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ดี ทำให้มีปัญหาในการทำงานกลุ่มน้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสิริพรรณ บุรี (2548 : 71) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนส่งผลทางลบต่อการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนส่งผลต่อปัญหาการทำงานกลุ่มเป็นอันดับแรก

4.2 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู ส่งผลทางลบต่อปัญหาการทำงานกลุ่มเป็นอันดับที่สอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่มีสัมพันธภาพกับครูดีทำให้มีปัญหาในการทำงานกลุ่มน้อย ทั้งนี้เพราะ ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียนจะเป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพที่ดีขึ้น การที่ครูกับนักเรียนมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน โดยที่ นักเรียนปฏิบัติต่อครู ได้แก่ ความเคารพนับถือ เชื่อฟังครูผู้สอน ตั้งใจ และสนใจกระทำในสิ่งที่ครูอบรมสั่งสอน และซักถามครูเมื่อมีข้อสงสัยทั้งในด้านการเรียน และด้านส่วนตัว และการครูปฏิบัติต่อนักเรียน ได้แก่ ความสนใจต่อนักเรียน การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีที่ให้นักเรียนเกิดความรู้สึกเป็นกันเอง และให้ความรักความเอาใจใส่ ให้คำปรึกษา และข้อชี้แนะแก่นักเรียนในด้านการเรียน และด้านส่วนตัว ก็ย่อมส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปได้ดี เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ และการปรับตัวของนักเรียน ลดความกดดัน ความตึงเครียดที่จะเกิดขึ้นในห้องเรียน ลดความเป็นอคติของครูที่มีต่อนักเรียน และครูให้ความสนใจนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง สิ่งเหล่านี้จะมีส่วนช่วยให้นักเรียนมีความตั้งใจ สนใจเรียน และสามารถทำงานกลุ่มได้ดี ดังที่ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2538:83 – 87) ได้กล่าวถึงพื้นฐานที่จะช่วยเสริมสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนนั้นคือการยอมรับผู้เรียนในฐานะบุคคล (Respect as a Person) คือการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ความจริงใจระหว่างครูและศิษย์ เพื่อสร้างบรรยากาศแห่งความไว้วางใจ ถ้าบรรยากาศในห้องเรียนมีแต่ความก้าวร้าว แข่งขัน ความกดดัน อคติ เอาัดเอาเปรียบ ย่อมไม่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาไปในทิศทางที่พึงประสงค์ ผลจากการวิจัย ในครั้งนี้ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ โคแกน (Cogan. 1975:135 – 139) ที่ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการสอนของครู ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ที่เป็นมิตรระหว่างอาจารย์ และนิสิต จะทำให้การเรียนของนิสิตดีขึ้น อาจารย์และนิสิตมีความสัมพันธ์กันมากเท่าใด นิสิตจะสามารถพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ให้ถึงขีดสุดได้มากเพียงนั้น และลักษณะความสัมพันธ์ของอาจารย์และนิสิตจะมีอิทธิพลต่อความสนใจในวิชาที่เรียนของนิสิต นิสิตมีความศรัทธาในตัวอาจารย์ ซึ่งจะช่วยให้นิสิตมีทัศนคติทางบวกต่อการเรียน มองเห็นการเรียนเป็นงานประจำ กิจกรรมเป็นงานอดิเรก การมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน จะทำให้ผลการเรียนของนิสิตดีขึ้น ดังนั้นสรุปได้ว่า สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู ส่งผลต่อปัญหาการทำงานกลุ่มเป็นอันดับสอง

4.3 นิสัยทางการเรียน ส่งผลต่อปัญหาการทำงานกลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นอันดับที่ 3 ซึ่งเป็นอันดับสุดท้าย แสดงว่า นักเรียนที่มีนิสัยทางการเรียนเหมาะสม ทำให้มีปัญหการทำงานกลุ่มน้อย ทั้งนี้เพราะการรู้จักวางแผนการเรียน ความรับผิดชอบต่องานของตนเองและงานกลุ่มที่ได้รับมอบหมายนั้นเป็นคุณลักษณะที่เหมาะสมที่ควรปลูกฝังให้แก่นักเรียน เพราะในการทำงานกลุ่มร่วมกับเพื่อน หากนักเรียนมีการวางแผน การแบ่งเวลาสำหรับงานของตนเองและของกลุ่ม อีกทั้งมีความรับผิดชอบต่องานของตนเองที่ได้รับมอบหมายแล้ว งานกลุ่มย่อมบรรลุเป้าหมายอย่างแน่นอน ดังที่ ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2538:1) ที่กล่าวว่านักเรียนที่มีนิสัยทางการเรียนดี จะมีความมุ่งมั่นที่จะแสวงหาความรู้และพัฒนาการเรียนให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ โดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคต่าง ๆ ซึ่งทำให้มีปัญหาในการทำงานกลุ่มน้อย ดังนั้นสรุปได้ว่านิสัยทางการเรียนส่งผลต่อปัญหาการทำงานกลุ่มเป็นอันดับที่สาม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลจากการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนพระราชราษฎรอุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร ทั้ง 3 ปัจจัย ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู และนิสัยทางการเรียน ตามลำดับ ซึ่งสามารถใช้เป็นข้อมูลให้ผู้บริหาร ครูผู้สอน อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์แนะแนว และผู้ปกครองในการหาแนวทางแก้ไขปัญหาการทำงานกลุ่ม

ตลอดจนใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนทำงานกลุ่มได้ดียิ่งขึ้น

1.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการทำงานกลุ่ม อันได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูและนิสัยทางการเรียน ดังนั้นผลจากการวิจัยครั้งนี้ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหาร ครูผู้สอน ครูแนะแนว สามารถนำไปเป็นข้อมูลประกอบวางแผนพัฒนา หรือหาวิธีการในการส่งเสริมแก้ไขปัญหาการทำงานกลุ่ม ดังนี้

1.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องควรมีการส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น เช่น ควรมีการสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนที่เรียนรู้อ่อน เพื่อที่เมื่อทำงานกลุ่มแล้ว สามารถทำงานกลุ่มได้ดียิ่งขึ้น

1.2.2 สัมพันธภาพระหว่างครูและนักเรียน ครูควรมีการพัฒนาสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู โดยจัดกิจกรรมการเรียนทั้งใน และนอกห้องเรียนให้นักเรียนกับครูได้มีกิจกรรมร่วมกันเพื่อให้เกิดความรัก ความเอาใจใส่ ยอมรับความคิดเห็น และให้ความเป็นกันเองต่อนักเรียน การให้ความเคารพ เชื่อฟัง และปฏิบัติตามคำสั่งของครู ช่วยเหลืองานของครูที่สามารถทำได้ ขอคำแนะนำจากครูเมื่อประสบปัญหา ตั้งใจเรียน และสนใจบทเรียนที่ครูสอน ความเป็นกันเองระหว่างนักเรียนกับครูให้มากขึ้น เพื่อให้เกิดสัมพันธที่ดีต่อกันระหว่างนักเรียนกับครู เป็นต้น

1.2.3 นิสัยทางการเรียน ทั้งผู้ปกครอง ผู้บริหาร ครูผู้สอนตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน ควรมีการส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยทางการเรียนที่ดี ตั้งแต่เล็ก ๆ โดยการฝึกให้นักเรียนมีการวางแผนในการเรียน มีการแบ่งเวลาในการเรียน มีการทบทวนบทเรียน มีความรับผิดชอบต่องานของตนเองและงานกลุ่มที่รับมอบหมาย มีความตั้งใจเรียน และมีการซักถามข้อสงสัยจากครูทั้งในและนอกห้องเรียน เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการทำงานกลุ่ม ของนักเรียนในช่วงชั้นอื่นๆ เช่น ช่วงชั้นที่ 3 ช่วงชั้นที่ 4 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และระดับอุดมศึกษา เป็นต้น

2.2 ควรพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อการผลต่อปัญหาการทำงานกลุ่ม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู และนิสัยทางการเรียน โดยนำไปทำการทดลองเพื่อพัฒนาปัจจัยดังกล่าวซึ่งจะช่วยแก้ปัญหาการทำงานกลุ่ม โดยใช้เทคนิคทางจิตวิทยา เช่น การปรับพฤติกรรม กลุ่มสัมพันธ์ เป็นต้น

2.3 ควรศึกษาปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียน เช่น สุขภาพจิต ความฉลาดทางอารมณ์ เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์. (2528). จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กมลวิทย์ วันวิชัย. (2545). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสตรีวัดอัมพรสวรรค์ กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กรมวิชาการ. (2545). รายงานผลการดำเนินงาน 2 ปี กับการปฏิรูปการเรียนรู้ของกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมฯ.
- (2543). การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมฯ.
- กฤตดิษฐ์ นิมทองคำ. (2542). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์ กรุงเทพมหานคร. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- คณางค์ คำณูเอนก (2544). ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการทำงานเป็นกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดบรมนิวาส กรุงเทพมหานคร. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- คมเพชร จัตรศุกกุล. (2546). กิจกรรมกลุ่มในโรงเรียน พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : พัฒนาศึกษา
- จรรยา ประทุมรุ่ง. (2545). ผลของการใช้ชุดแนะแนวเพื่อพัฒนาการทำงานเป็นกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านวังยาว อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชุติมน ศรีแก้ว. (2546). ปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสารวิทยา เขตจตุจักร กรุงเทพฯ. ปรินทิพนิพนธ์. กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชุติญา แสนละมุล. (2541). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวในโรงเรียนประจำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- ชูศักดิ์ สิงห์อุดร. (2532). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษาโดยใช้เทคนิคการสอนแบบศึกษากรณีตัวอย่างกับการสอนตามคู่มือครูการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม.(การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ไชยรัตน์ ปราณี. (2531). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพฤติกรรมการทำงานกลุ่มและความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนสังคมศึกษาโดยการสอนแบบซินทิเคทกับการสอนตามคู่มือครูของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม.(มัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จิตติกร ชินสุวรรณพาณิช. (2546). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับปัญหาของนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนช่างฝีมือปฏิจวิทยา เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ณรงค์ เล็งประชา. (2538). มนุษย์กับสังคม. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์
- ณัญญา ผาดจันทิก. (2545). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ณัฐดนัย อินทรสุขศรี. (2526, กันยายน). การพัฒนาและส่งเสริมทีมงาน. ธุรกิจปริทัศน์: 6: 45-47
- ดรุณี ขอเจริญ. (2546). ปัจจัยที่ส่งผลต่ออัตมโนทัศน์ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ถวิล ธาราโกชน; และศรัณย์ ดำริสุข. (2543). พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน. กรุงเทพฯ: อักษราพิพัฒน์.
- ทศพร ประเสริฐสุข. (2543). ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์กับการศึกษา. รวมบทความทางวิชาการ อีคิว. กรุงเทพฯ: DESKTOP.
- ทิพวัลย์ สมแดง. (2528). การเปรียบเทียบพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 .ในโรงเรียนเขตเมืองกับโรงเรียนเขตชนบทในจังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (ประถมศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ทิสนา แคมมณี. (2545). กลุ่มสัมพันธ์เพื่อการทำงานและการจัดการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : นิชนแอตเวอร์ไทซิง กรุ๊ป.

- ทิตนา แคมมณี. (2528). การพัฒนารูปแบบการไต่ถามการทำงานกลุ่มสำหรับนักเรียนระดับ
ประถมศึกษา เล่ม 1. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บรรณสาร วงศ์สัจจา. (2548). องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อปัญหาการทำงานของพนักงานฝ่าย
บริหาร บริษัท ดชจิตส์ (ไทยแลนด์) จำกัด. สารนิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการศึกษา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- ธัญชนก ศิริสุขชัยวุฒิ. (2542). การศึกษากรณีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีปัญหาการปรับตัว
กับเพื่อน โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์. กศ.ม.
(จิตวิทยาการศึกษา).กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- ธนศ ขำเกิด. (2533). การจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีในโรงเรียน. วารสารมิตรครู.9(30) : 4.
- นิตยา ปลื้มธนาภ. (2543). การเรียนแบบร่วมมือ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แม็ค.
- เบญจวรรณ ศรีสุริยกานนท์. (2534). ผลการใช้ชุดแนะแนวที่มีต่อการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนธนบุรีวรเทพีพলารักษ์. ปรินิพนธ์. กศ.ม.(จิตวิทยาการ
แนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- ประทีป แสงเปี่ยมสุข. (2546). กระบวนการกลุ่มภาคปฏิบัติ : มิติหนึ่งของการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น
สำคัญ. กรุงเทพฯ: เมธีทิปส์
- (2533). การศึกษาสัมพันธภาพของครูประจำชั้นกับนักเรียนและสุขภาพจิตของนักเรียน
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง. รายงานการวิจัย 18/2533. พัทลุง:
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง
- ปิยาพร ถาวรเศรษฐ. (2546). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการทำโครงการกับ
ทักษะการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
กรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์. กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา).กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2538). เอกสารประกอบการสอนวิชาการทดสอบทางจิตวิทยา. กรุงเทพฯ :
ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2530). สุขภาพจิตเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : บัณฑิตการพิมพ์.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์; และ คมเพชร จิตรสุภกุล. (2543). รายงานวิจัยเรื่อง ยุทธวิธีการเรียนและ
การศึกษาของนักเรียนวันรุ่น. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.

- ผ่องพักตร์ จี๋วิมุติพันธ์.(2541). องค์ประกอบบางประการที่เกี่ยวข้องกับลักษณะความเป็นชายและ
ความเป็นหญิงในวัยรุ่นหญิง.ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ).กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ผาทิพย์ กระหม่อมทอง. (2522). การศึกษาเปรียบเทียบความมุ่งหวังของบิดาเกี่ยวกับการศึกษา
ของบุตร ในเขตเมืองและในเขตชนบทของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ ส.ศ.ม.(สังคมวิทยา
และมานุษยวิทยา). กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา. (2542). พฤติกรรมกลุ่ม. กรุงเทพฯ : พัฒนาศึกษา.
- พรเพชร โสติถิमानนท์ (2547). องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการเรียนกวดวิชาของ
นักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร. ปริญญานิพนธ์
กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา).กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พรรณี ชูทัย เจนจิต. (2538). จิตวิทยาการเรียนการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ดันอ้อ แกรมมี.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2545, กรกฎาคม).การสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น
สำคัญ. วารสารการศึกษากรุงเทพมหานคร. 25(10) : 4-6.
- พิศดี มินศิริ. (2547). ปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของ
นักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิต ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลเครือข่ายภาคกลาง ในสังกัด
สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยา
การศึกษา).กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ไพศาล ไกรสิทธิ์. (2524). วัฒนธรรมการทำงานของคนไทย. ปริญญานิพนธ์ กศ.ด.
(พัฒนศึกษาศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เมทีนี รุ่งรังสี. (2548). องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการทำงานกลุ่มของนักศึกษาระดับชั้น
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคเหนือ จังหวัดนครสวรรค์.
สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา).กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ราตรี พงษ์สุวรรณ. (2510). การศึกษาปัญหาการปรับตัวทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1
มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ปริญญานิพนธ์. กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว).กรุงเทพฯ:บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- ลักขณา สริวัฒน์. (2544). สุขวิทยาจิตและการปรับตัว. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- วรรณทิพา รอดแรงคำ; และจิต สวนแก้ว. (2542). การพัฒนาความคิดของนักเรียนด้วยกิจกรรม
ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : เดอะมาสเตอร์ กรุป
แมนเนจเม้นท์
- วรัญญา ธีรธรรมากร.(2528). ผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มควบคุมคุณภาพในการแก้ปัญหาระเบียบ
วินัยในชั้นเรียนของนักเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ ค.ม.(ประถมศึกษา)
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.ถ่ายเอกสาร.

- วัชร มีทรัพย์. (2519, ปักษ์หลัง กันยายน). การทำงานเป็นกลุ่ม. วารสารมิตรครู. 18 : 21-22.
- วันวิสาข์ เกิดผล. (2546). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำงานที่มีประสิทธิภาพของทีมงานบริษัทในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนประกอบยานยนต์ในจังหวัดสมุทรปราการ. ปรินูญานิพนธ์ บธ.ม. (วิชาการจัดการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2543). ปฏิรูปการเรียนรู้: ผู้เรียนสำคัญที่สุด สูตรสำเร็จหรือกระบวนการ. นนทบุรี: SR Printing Limited Partnership.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2538, กุมภาพันธ์ - มีนาคม). ค่าเฉลี่ยกับการแปรความหมาย : เรื่องง่าย ๆ ที่บางครั้งก็พลาดได้. วารสารข่าวสารการวิจัยการศึกษา. 18(3): 8-11.
- วิทยา นาควัชร. (2537). หมอวิทยาช่วยแก้ปัญหาการเลี้ยงลูกและวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : สามัคคีสาส์นดอกหญ้า.
- ศตพร แววล้ายหงษ์. (2547) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนนานาชาติ ในเขตจังหวัดชลบุรี. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศรัญญา เมฆแก้ว. (2536). ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ นิสัยทางการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ศักดิ์ดา พยัคฆโส. (2546). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัดสะแกงาม เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศิรินนท์ วรรณกิจ. (2545). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนร่วมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้วิธีวิเคราะห์แบบสหสัมพันธ์คาโนนิคัล. ปรินูญานิพนธ์. กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ. (2543). พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน. กรุงเทพฯ : อักษราพิพัฒน์
- สิทธิโชค วรานุสันติกุล. (2546). จิตวิทยาสังคม : ทฤษฎีและการประยุกต์. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดยูเคชั่น
- สิริพรรณ บุรี. (2543). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- สุรสิทธิ์ อติยาพร. (2542). การศึกษาปัญหาในการปฏิบัติงานด้านกระบวนการตามมาตรฐาน
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดงานการประถมศึกษาอำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น.
วิทยานิพนธ์ กศ.ม (บริหารการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). การดำเนินการปฏิรูปการศึกษา.
กรุงเทพ ฯ : อรุณลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพ ฯ : อรุณลาดพร้าว.
- สุภัททา ปิณฑะแพทย์. (2542). พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน. กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตวิทยา
และการแนะแนว สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.
- สุรางค์ ไคว้ตระกูล. (2537). จิตวิทยาการศึกษา.กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรชาติ มานิตย์. (2530). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาและบุคลิกภาพ
ประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการสอนโดยการเรียนเป็นทีมกับการ
สอนตามคู่มือครู. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุวกิจ ศรีปัดดา. (2528). การแบ่งความรับผิดชอบและการจัดสรรสิ่งที่น่าสนใจในการทำงานกลุ่ม.
ปรินญาณิพนธ์ กศ.ด.(พัฒนศึกษาศาสตร์).กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรี
นครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- หฤทัย อติชาตพงศ์ (ม.ป.ป.). กิจกรรมกลุ่มในโรงเรียน. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการแนะแนวและ
จิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อาคม ระดมสุข. (2547). ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนชั้นปีที่ 1 ที่กู้ยืมเงิน
กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพ กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์
กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อมรรัตน์ ศรีเจริญพรรณ.(2546). ปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดประดู่ธรรมารัตน์ เขตบางซื่อ
กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อารี พันธุ์มณี. (2544). จิตวิทยาการเรียนการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : ต้นอ้อ.
- อารีรัตน์ ญาณะสร. (2544). พฤติกรรมความร่วมมือของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์
การประกอบอาหารเป็นกลุ่ม. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย).กรุงเทพฯ: บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

อัจฉรา วงศ์พัฒนามงคล. (2533). *ตัวแปรทางพฤติกรรมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อในระดับ
บัณฑิตศึกษา*. ปรินซ์ตันนิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

Botton, Leslie. (1974). *Developmental Group Work with Adolescent*. London : University
of London Press.

Cogan, John J. (1975). *Citizenship for the 21 st century : an international perspective on
Education*. London: Kogan Page,2000.

Friedman, M. and R.H.R. Roseman(1974). Behavior Pattern and Coronary Angiographic
Findings: *Journal of the American Medical Association*. 240: 164.

Good, Thomas L.; et al. (1989, December/1990,January). *Using Work-Groups in
Mathematics Instruction*. Education Leadership. 47(4) : 51-62.

Holtzman, H.W. (1965). *Survey of Study Habits and Attitudes*. New York: The Psychology
Corporation.

Ottaway,A.K.C.(1966). *Learning Through Group Experiences*. London: Routledge and
Kegan Paul.

Rogers, Carl R, (1977). *Client-Centered Therapy: its current practice, implication, and theory*.
Boston: Houghton Mifflin.

Song, In-Sub; & Hattie, John. (1984, December). Home Environment Self-Concept and
Academic Achievement: A Causal Modeling Approach. *Journal of Educational
Psychology*. 76(6) : 1276-1281.

Wrenn, C.G. (1968). *Study Habits Inventory*. Stanford University Press.

Yamane, Taro. (1967). *Statistics; An Introductory Analysis*. New York: Harper and Row.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนประชาราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง ในการตอบแบบสอบถาม ให้นักเรียนตอบให้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด แบบสอบถามประกอบด้วย 9 ตอน ได้แก่

- ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว
- ตอนที่ 2 แบบสอบถามนิสัยทางการเรียน
- ตอนที่ 3 แบบสอบถามอัตมโนทัศน์
- ตอนที่ 4 แบบสอบถามบุคลิกภาพ
- ตอนที่ 5 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง
- ตอนที่ 6 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของการเรียน
- ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู
- ตอนที่ 8 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน
- ตอนที่ 9 แบบสอบถามปัญหาการทำงานกลุ่ม

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนประชาราษฎร์อุปถัมภ์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยขอความกรุณาให้นักเรียนตอบให้ครบทุกข้อ

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

นางสาวสุพัตรา เรืองทอง

นิสิตปริญญาโท สาขาจิตวิทยาการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามนิสัยทางการเรียน

คำชี้แจง เมื่อนักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างใดช่องว่างหนึ่งให้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้างไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
1	นักเรียนกำหนดกิจวัตรประจำวันด้านการเรียนในแต่ละวัน และสามารถปฏิบัติได้ตามแผน					
2	นักเรียนจัดตารางการอ่านหนังสือเพื่อเตรียมตัวสอบ					
3	นักเรียนไม่มีเวลาเตรียมตัวสอบปลายภาคเนื่องจากทำงานที่ได้รับมอบหมายไม่เสร็จ					
4	นักเรียนส่งงานที่ครูมอบหมายครบทุกวิชา					
5	ขณะเรียนนักเรียนตั้งใจฟังครูสอน					
6	หากนักเรียนทำการบ้านวิชาใดไม่เสร็จ นักเรียนไม่ยอมเข้าชั้นเรียน					
7	นักเรียนเข้าเรียนตรงเวลา					
8	นักเรียนมักคิดถึงเรื่องอื่นขณะฟังครูสอน					
9	นักเรียนใช้เวลาว่างส่วนใหญ่ทำกิจกรรมอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเรียน					
10	นักเรียนซักถามข้อสงสัยจากครูเกี่ยวกับเนื้อหาในบทเรียน					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามอัตมโนทัศน์

คำชี้แจง เมื่อนักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างใดช่องว่างหนึ่งให้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้างไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
1	<u>ด้านร่างกาย</u> นักเรียนพึงพอใจในรูปร่างหน้าตาของตนเอง					
2	นักเรียนมีกิจกรรมเดินดี					
3	นักเรียนมีกิจกรรมนั่งไม่เรียบร้อย					
4	นักเรียนมีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง					
5	<u>ด้านความสามารถและการได้รับการยอมรับ</u> นักเรียนไม่กล้าแสดงความคิดเห็น					
6	เพื่อนไม่ชวนนักเรียนไปทานข้าว					
7	นักเรียนมีส่วนช่วยกิจกรรมของโรงเรียนให้บรรลุไปด้วยดี					
8	นักเรียนเป็นที่รักของเพื่อนฝูง					
9	<u>ด้านจิตใจ</u> นักเรียนรู้สึกในชีวิตไม่มีความสุข					
10	นักเรียนภาคภูมิใจในตนเอง					

ตอนที่ 4 แบบสอบถามบุคลิกภาพ

คำชี้แจง เมื่อนักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างใดช่องว่างหนึ่งให้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้างไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
1	นักเรียนคิดว่าเวลาช่างผ่านไปรวดเร็วจนไม่สามารถทำสิ่งที่นักเรียนตั้งใจไว้ได้					
2	นักเรียนรู้สึกว่าเป็นการเสียเวลา ถ้าต้องไปรอซื้อของในร้านค้าที่มีลูกค้าแน่น					
3	นักเรียนรู้สึกว่านักเรียนต้องทำสิ่งต่าง ๆ อย่างรวดเร็วเพื่อแข่งกับเวลา					
4	นักเรียนคิดว่าคนรอบข้างทำงานไม่ถูกใจนักเรียน					
5	นักเรียนไม่ชอบให้มีใครหรืออะไรมาขัดจังหวะการทำงานของนักเรียน					
6	ถ้านักเรียนต้องฟังคนที่พูดไม่รู้จักรักจบนักเรียนจะรู้สึกทนไม่ได้					
7	เมื่อนักเรียนกำลังฟังคนพูดเรื่องไร้สาระ นักเรียนจะรู้สึกเบื่อและหาทางเลี้ยวออกมา					
8	นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการทำงาน					

ตอนที่ 5 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง

คำชี้แจง เมื่อนักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างใดช่องว่างหนึ่งให้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้างไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
1	<u>การปฏิบัติตนของนักเรียนต่อผู้ปกครอง</u> นักเรียนถกเถียงทันที เมื่อผู้ปกครองว่ากล่าว ตักเตือน					
2	นักเรียนช่วยผู้ปกครองทำงานบ้าน					
3	เมื่อนักเรียนอยู่กับครอบครัว นักเรียนอยู่ในห้อง ส่วนตัวเป็นส่วนใหญ่					
4	<u>การปฏิบัติตนของผู้ปกครองต่อนักเรียน</u> ผู้ปกครองให้ความรักแก่นักเรียน					
5	ผู้ปกครองมีเวลาร่วมกิจกรรมภายในครอบครัว					
6	ผู้ปกครองคอยดูแลอย่างใกล้ชิดเมื่อนักเรียนไม่ สบาย					
7	เมื่อนักเรียนทำผิดผู้ปกครองจะว่ากล่าวตักเตือน หรือลงโทษโดยไม่ถามเหตุผล					
8	ผู้ปกครองให้คำปรึกษาเมื่อนักเรียนมีปัญหา					
9	ผู้ปกครองไม่ถามความเห็นของนักเรียนหากเกิด ปัญหาขึ้นในครอบครัว					
10	ผู้ปกครองไม่ค่อยมีเวลาพานักเรียนไปเที่ยว พักผ่อนในวันหยุด					
11	ผู้ปกครองไม่อนุญาตให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม					

	พิเศษกับกับเพื่อนที่โรงเรียน					
--	------------------------------	--	--	--	--	--

ตอนที่ 6 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของการเรียน

คำชี้แจง เมื่อนักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างใดช่องว่างหนึ่งให้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้างไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
1	<u>สถานที่เรียน</u> ห้องเรียนมีขนาดเพียงพอต่อจำนวนนักเรียน					
2	ห้องเรียนมีอากาศถ่ายเทสะดวก					
3	บริเวณของห้องเรียนปราศจากกลิ่น					
4	ห้องเรียนมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย					
5	บริเวณโรงเรียนมีสถานที่ให้นักเรียนทำงานกับเพื่อนได้					
6	<u>สื่อและอุปกรณ์การเรียน</u> สื่อที่ใช้มีเพียงพอกับความต้องการของนักเรียน					
7	สื่อที่ใช้มีความทันสมัย					
8	สื่อและอุปกรณ์ใช้ได้สะดวก					

ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู

คำชี้แจง เมื่อนักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างใดช่องว่างหนึ่งให้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้างไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
1	<u>การปฏิบัติตนของนักเรียนต่อครู</u> นักเรียนแสดงความเคารพเมื่อพบครู					
2	นักเรียนไม่ปฏิบัติตามคำสั่งสอนของครู					
3	นักเรียนมักแกล้งไม่เห็นครูเมื่อเดินผ่านมา					
4	<u>การปฏิบัติตนของครูต่อนักเรียน</u> ครูให้ความรักแก่นักเรียน					
5	ครูเอาใจใส่นักเรียนอย่างทั่วถึง					
6	ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น					
7	ครูไม่ค่อยสนใจนักเรียน					
8	ครูมีความเป็นกันเองกับนักเรียน					
9	ครูไม่มีเวลาให้คำปรึกษานักเรียน					
10	ครูไม่เคยชมเชยเมื่อนักเรียนทำดี					

ตอนที่ 8 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

คำชี้แจง เมื่อนักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างใดช่องว่างหนึ่งให้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้างไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
1	นักเรียนแสดงความมีน้ำใจกับเพื่อนเมื่อมีโอกาส					
2	นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน					
3	นักเรียนและเพื่อนคอยช่วยเหลือเรื่องการเรียนเสมอ					
4	นักเรียนและเพื่อนมีความใกล้ชิดกัน					
5	นักเรียนเป็นคนที่เพื่อนให้ความไว้วางใจ					
6	นักเรียนรู้สึกว่าเขาดีเพื่อนที่สามารถปรับทุกข์ได้					
7	เพื่อนยอมรับความคิดเห็นของนักเรียน					
8	ในโอกาสพิเศษนักเรียนและเพื่อนมีการมอบของขวัญให้กันเสมอ					
9	นักเรียนไม่นินทาวาร้ายเพื่อนทั้งต่อหน้าและลับหลัง					
10	นักเรียนทำงานกับเพื่อนด้วยความเต็มใจ					
11	นักเรียนทำงานกับเพื่อนด้วยความสามัคคี					

ตอนที่ 9 แบบสอบถามปัญหาการทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง เมื่อนักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างใดช่องว่างหนึ่งให้ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้างไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
1	เมื่อทำงานกลุ่มนักเรียนและเพื่อนในกลุ่มมีการประชุมชี้แจงรายละเอียดของงาน					
2	นักเรียนทำงานในส่วนที่ตนรับผิดชอบโดยไม่สนใจความเป็นไปของงานกลุ่มที่ยังไม่เสร็จ					
3	เมื่อมีปัญหาภายในกลุ่ม นักเรียนไม่สามารถร่วมกันแก้ปัญหาภายในกลุ่มได้					
4	นักเรียนมักทะเลาะกับเพื่อนในกลุ่มเพราะความคิดเห็นไม่ตรงกัน					
5	นักเรียนมักนำงานกลุ่มมาทำคนเดียวเพราะกลัวเพื่อนในกลุ่มทำได้ไม่ดีพอ					
6	นักเรียนมักหลีกเลี่ยงงานที่ได้รับมอบหมายจากกลุ่ม					
7	นักเรียนแบ่งหน้าที่ในการทำงานกลุ่ม					
8	เมื่อทำงานกลุ่มไม่สำเร็จนักเรียนมักโทษเพื่อนในกลุ่ม					

ภาคผนวก ข

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือและคุณภาพเครื่องมือ

ตาราง 6 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามนิสัยทางการเรียน

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	2.34
2	3.13
3	2.34
4	2.94
5	4.37
6	2.82
7	3.11
8	2.72
9	3.32
10	3.25

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .6480

ตาราง 7 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามอัตนัยโน้ต

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	3.79
2	3.43
3	3.21
4	4.49
5	5.38
6	2.92
7	3.31
8	2.94
9	3.27
10	3.34

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9377

ตาราง 8 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามบุคลิกภาพ

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	4.37
2	4.13
3	3.25
4	4.13
5	3.30
6	2.53
7	3.25
8	2.51

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8535

ตาราง 9 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	3.21
2	3.85
3	2.22
4	4.55
5	3.25
6	2.42
7	2.89
8	4.13
9	3.23
10	6.05
11	6.58

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8995

ตาราง 10 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพทางการเรียน

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	5.33
2	4.62
3	2.14
4	2.42
5	6.79
6	3.27
7	2.89
8	3.86

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8614

ตาราง 11 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียน
กับครู

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	3.21
2	2.94
3	3.12
4	3.89
5	3.02
6	4.53
7	4.49
8	2.87
9	8.26
10	6.68

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8886

ตาราง 12 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	3.82
2	3.65
3	4.18
4	2.67
5	5.17
6	2.22
7	4.54
8	5.38
9	3.36
10	5.38
11	4.06

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8727

ตาราง 13 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามปัญหาการทำงานกลุ่ม

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	4.18
2	2.14
3	5.09
4	3.66
5	5.12
6	4.49
7	2.33
8	5.87

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9064

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวสุพัตรา เรืองทอง
วันเดือนปีเกิด	29 กรกฎาคม 2521
สถานที่เกิด	จังหวัดนครศรีธรรมราช
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	1051 ถนนพระยาสุเรนทร์ แขวงบางชัน เขตคลองสามวา กรุงเทพฯ 10510 โทรศัพท์ 084-1840660
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2538	มัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนนวมินทราชูทิศ ทักษิณ จ.สงขลา
พ.ศ. 2542	ศึกษาศาสตรบัณฑิต (เทคโนโลยีการศึกษา) จากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
พ.ศ. 2550	การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการศึกษา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร